

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ-TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ-TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

**Využití Programu rozvoje venkova České republiky v období 2007-2013 na příkladu
vybraného projektu**

**Implementation of the Rural Development Programme of the Czech Republic for
2007-2013 in the Case of a Sample Project**

Student: Bc. Zuzana Honová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lukáš Melecký

Ostrava 2013

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Zuzana Honová**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210T004 Eurospráva
Specializace: 00 Eurospráva
Téma: Využití Programu rozvoje venkova České republiky v období 2007-2013
na příkladu vybraného projektu
Implementation of the Rural Development Programme of the Czech
Republic for 2007 - 2013 in the Case of a Sample Project

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Východiska rozvoje venkova a metodika tvorby projektů spolufinancovaných z fondů EU
 3. Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013
 4. Příprava konkrétního projektového záměru spolufinancovaného z Programu rozvoje venkova České republiky v Jihomoravském kraji
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

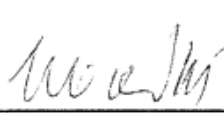
LEWIS, James P. *Fundamentals of project management*. 3th ed. New York: AMACOM, 2007. 164 s.
ISBN 13 978-0-8144-0879-7.
MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Program rozvoje venkova ČR 2007-2013*. Praha: MZe ČR, 2010.
221 s.
TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova*. Praha: Wolters Kluwer, 2009. 208 s.
ISBN 978-80-7357-495-6.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

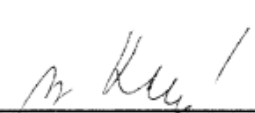
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lukáš Melecký**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 26.04.2013

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy 1 až 17, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 26. dubna 2013

Bc. Zuzana Honová

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Ing. Lukáši Meleckému za jeho cenné připomínky a veškerý věnovaný čas při vedení mé diplomové práce. Rovněž bych chtěla poděkovat panu Jiřímu Strakovi a slečně Olze Zbořilové za jejich důvěru a poskytnutí všech podkladů pro vypracování návrhu projektu.

Obsah

OBSAH	3
1. ÚVOD	5
2. VÝCHODISKA ROZVOJE VENKOVA A METODIKA TVORBY PROJEKTŮ SPOLUFINANCOVANÝCH Z FONDŮ EU	8
2.1. TEORETICKÁ VÝCHODISKA POLITIKY ROZVOJE VENKOVA NA ÚROVNI EU	10
2.1.1. Základní pojmy a vymezení.....	11
2.2. POLITIKA ROZVOJE VENKOVA EU PRO OBDOBÍ 2007-2013	13
2.2.1. Finanční rámec politiky rozvoje venkova EU.....	16
2.2.2. Programování politiky rozvoje venkova EU v období 2007-2013.....	17
2.3. PROGRAMOVÁNÍ POLITIKY ROZVOJE VENKOVA EU V OBDOBÍ 2014-2020	18
2.4. PROJEKTOVÉ ŘÍZENÍ A METODIKA TVORBY PROJEKTŮ SPOLUFINANCOVANÝCH Z FONDŮ EU	22
2.4.1. Vymezení projektového řízení jako vědecké disciplíny	22
2.4.2. Základní terminologie projektového řízení	25
2.4.3. Typologie projektů.....	26
2.5. PROJEKTOVÝ CYKLUS	28
2.6. METODICKÉ NÁSTROJE TVORBY PROJEKTŮ	29
2.6.1. Analýzy dotačních příležitostí.....	29
2.6.2. SWOT analýza	29
2.6.3. Studie proveditelnosti	31
2.7. METODICKÝ POSTUP PŘÍPRAVY PROJEKTOVÉHO ZÁMĚRU	32
2.7.1. Popis projektu.....	33
2.7.2. Předkladatel projektu a jeho partneři	33
2.7.3. Vazba projektu na strategické programové dokumenty.....	34
2.7.4. Aktivita projektu.....	34
2.7.5. Harmonogram a etapizace projektu	35
2.7.6. Rozpočet projektu	36
2.8. VÝZVY K PŘEDKLÁDÁNÍ PROJEKTU A ADMINISTRACE PROJEKTU	37
3. PROGRAM ROZVOJE VENKOVA ČR NA OBDOBÍ 2007-2013	38
3.1. POLITIKA ROZVOJE VENKOVA V ČR NA OBDOBÍ 2007-2013.....	39
3.1.1. Vymezení venkovských obcí v ČR	40
3.1.2. Nástroje politiky rozvoje venkova v ČR.....	42
3.1.3. Hlavní instituce rozvoje venkova v ČR	44
3.2. STRATEGICKÉ DOKUMENTY PRO ROZVOJ VENKOVA V ČR 2007-2013.....	45
3.2.1. Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z EAFRD.....	46
3.2.2. Strategické zásady rozvoje venkova na období 2007-2013	48
3.2.3. Národní strategický plán rozvoje venkova na období 2007-2013	49

3.3.	PROGRAM ROZVOJE VENKOVA ČR NA OBDOBÍ 2007-2013	50
3.3.1.	<i>Osa I: Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví</i>	52
3.3.2.	<i>Osa II: Zlepšování životního prostředí a krajiny</i>	53
3.3.3.	<i>Osa III: Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova</i>	54
3.3.4.	<i>Osa IV: LEADER</i>	55
3.3.5.	<i>Implementace Programu rozvoje venkova v ČR na období 2007-2013</i>	56
3.4.	PROGRAM ROZVOJE VENKOVA V OBDOBÍ 2014-2020	59
4.	PŘÍPRAVA KONKRÉTNÍHO PROJEKTOVÉHO ZÁMĚRU SPOLUFINANCOVANÉHO Z PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA ČESKÉ REPUBLIKY V JIHOMORAVSKÉM KRAJI.	62
4.1	SITUAČNÍ ANALÝZA MÍSTA REALIZACE PROJEKTU	62
4.1.1.	<i>Jihomoravský kraj</i>	62
4.1.2.	<i>Okres Blansko</i>	64
4.1.3.	<i>Obec Tasovice</i>	65
4.2	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA PROJEKTOVÉHO ZÁMĚRU EKOLOGICKÉ MLÉKÁRNY V OBCI TASOVICE	67
4.2.1	<i>Žadatel projektu</i>	68
4.2.2	<i>Zdůvodnění potřeby realizace projektu</i>	71
4.2.3	<i>Analýza výchozího stavu</i>	73
4.2.4	<i>Cíle projektu</i>	74
4.2.5	<i>Soulad projektu se strategickými programovacími dokumenty</i>	74
4.3	POPIS PROJEKTU	78
4.3.1	<i>Výstup projektu</i>	79
4.3.2	<i>Technické řešení projektu</i>	81
4.4	ROZPOČET PROJEKTU	83
4.5	ALTERNATIVY ŘEŠENÍ PROJEKTU	86
4.6	POVINNÉ PŘÍLOHY PROJEKTU	87
4.7	PUBLICITA PROJEKTU	87
4.8	ZHODNOCENÍ PROJEKTU	88
5.	ZÁVĚR	90
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	93
	SEZNAM ZKRATEK	104
	SEZNAM OBRÁZKŮ	
	SEZNAM TABULEK	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1. Úvod

Společná zemědělská politika (Common Agricultural Policy, CAP) je od roku 1962 partnerstvím mezi zemědělstvím a společností, mezi Evropou a jejími zemědělci. Hlavním cílem bylo tehdy zlepšit zemědělskou produktivitu, aby spotřebitelé měli stabilní dodávky cenově dostupného jídla a farmáři zajištěno přiměřené živobytí. Nyní, zhruba o padesát let později, musí Evropská unie (EU) čelit dalším výzvám, jako jsou změny klimatu nebo udržitelné řízení přírodních zdrojů. Musí zajišťovat potravinovou bezpečnost na celosvětové úrovni a přijít na způsob jak navýšit produkci potravin, aby byla schopná nakrmit rostoucí evropskou populaci i v roce 2050. S tím souvisí i péče o krajinu nebo **udržení venkovského hospodářství**.¹

A právě problematika evropského a českého venkova je středem zájmu této diplomové práce. CAP EU se potřebami zachování venkova a venkovského způsobu života systematicky zabývá, v programovém období 2007-2013 v rámci druhého pilíře, politiky rozvoje venkova. Podle nové typologie Evropské komise žije **v převážně venkovských oblastech Evropy zhruba 32 % obyvatelstva**. S přístupem deseti nových členských států² v roce 2004 a dalších dvou³ v roce 2007, se **počet evropských zemědělců téměř zdvojnásobil na 14 milionů**.

Dosažení rovnováhy mezi produkčními a mimoprodukčními funkcemi venkova, orientace na zachování jeho tradičních sociálních a hospodářských vlivů a zájem na využívání jeho schopností k poskytování originálních nabídek a služeb, to vše je cílem politiky rozvoje venkova EU. Smyslem koordinace aktivit v této oblasti je tak spíše samotná vyrovnanost šancí udržitelného rozvoje mezi urbanizovanými a venkovskými oblastmi Evropy. Realizaci politiky rozvoje venkova na území České republiky lze přitom chápat i ve smyslu prevence. **Prevence oslabování venkova**, zachování jeho tradičních a přirozených funkcí, jeho

¹ EUROPEAN COMMISSION. *The Common Agricultural Policy: A partnership between Europe and Farmers* [online]. Ec.europa.eu, 2012 [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/cap-overview/2012_en.pdf.

² Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko.

³ Bulharsko a Rumunsko.

originality, sociálního a kulturního rozměru a společenské důležitosti. Jedině tak je možné vyvarovat se tomu, aby se venkov stal zdrojem sociálních a společenských obtíží.⁴

Se začátkem nového programového období 2014-2020 čeká CAP změna směrem k podpoře využívání ekologičtějších postupů a udržitelné produkci potravin, jež ve venkovských oblastech zaručí přiměřenou kvalitu života. Podle slov předsedy Evropské rady Hermana van Rompuye v Evropském parlamentu dne 18. 2. 2013 má zemědělství **zásadní význam pro nás pro všechny**. Navzdory tomu, řada členských států nebyla při přípravě dalšího víceletého finančního rámce Evropské unie po roce 2013 podpoře zemědělství příliš nakloněna. CAP je ale stále velice dynamickou a vyvíjející se politikou. Díky novým reformám se její relativní podíl v rozpočtu zmenšuje a bude tomu tak i do budoucna. Podíl zemědělství v prvním pilíři SZP bude v letech 2014-2020 představovat přibližně 27 % celkového rozpočtu EU. Tedy značný rozdíl oproti realitě sedmdesátých let, kdy zemědělství dosahovalo podílu až 75 %.⁵

Tématem této diplomové práce je *Využití Programu rozvoje venkova České republiky v období 2007-2013 na příkladu vybraného projektu*. Práce si klade za **hlavní cíl** přiblížit problematiku venkova a způsob programování a implementace politiky rozvoje venkova EU prostřednictvím Programu rozvoje venkova České republiky v období 2007-2013. **Dílčím cílem** práce je poskytnout komplexní pohled na oblast projektového řízení a vypracování ucelené socio-ekonomické analýzy regionu realizace projektu a na základě těchto skutečností sestavit vlastní návrh reálného projektu.

Diplomová práce vychází z **hypotézy**, že Program rozvoje venkova ČR v období 2007-2013 vytváří nezbytnou strukturu pro zlepšení hospodářského i sociálního rozvoje venkovských oblastí v České republice, a to prostřednictvím realizace kvalitních projektových záměrů, díky nimž je ke konci roku 2012 vyčerpáno více jak 65 % finanční alokace programu.

⁴ BEDRNA, Jaroslav. Obecné úvahy o vývoji českého venkova. *Venkov, jeho proměny a územní plánování: Sborník ze semináře*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2005. 62. s. Příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj -číslo 5/2005.

⁵ EUROPA. Brusel 18. února 2013: Projev předsedy Evropské rady Hermana Van Rompuye v Evropském parlamentu. *Europa.eu* [online]. 2013 [cit. 2.3.2013]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_PRES-13-60_cs.htm.

Pro naplnění cíle diplomové práce je využito analytických i deskriptivních postupů. Zejména pak metodika analýzy informací, jejich abstrakce a konkretizace v teoretické části práce. V praktické části je využito logických metod jako analýza, syntéza a indukce.

Diplomová práce se dělí do tří hlavních tematických kapitol. V **první části** jsou popsány teoretická východiska společné zemědělské politiky Evropské unie a vysvětlena logická návaznost na politiku rozvoje venkova EU. Současně se **druhá kapitola** zabývá i projektovým řízením, metodickými nástroji tvorby projektů a metodickým postupem přípravy projektového záměru. **Třetí kapitola práce** je zaměřena na Program rozvoje venkova České republiky v období 2007-2013. V této části je rozebráno vymezení pojmu venkov a historický vývoj politiky v ČR. Dále se zabývá i vysvětlením vztahů a struktury programového rámce a strategických programových dokumentů pro rozvoj venkova v ČR v letech 2007-2013. Ve čtvrté kapitole se pak nejdříve věnujeme socio-ekonomické analýze Jihomoravského kraje, okresu Blansko a obce Tasovice. Tato strukturovaná analýza má pak přímou návaznost na další část kapitoly, která se věnuje návrhu projektu s názvem *Ekologická mlékárna Tasovice*. Zde jsou nastíněny jednotlivé části projektového záměru a SWOT analýza žadatele.

Fakta uváděna v diplomové práci jsou podložena řadou kvalitní české i zahraniční odborné literatury, vztahující se zejména k problematice českého venkova nebo projektovému řízení. Použité údaje dále vycházejí z elektronických materiálů Ministerstva zemědělství ČR. Portál ministerstva *eAgri* je zároveň i nejdůležitějšími internetovými stránkami pro tvorbu této práce. Pro situační analýzy Jihomoravského kraje, okresu Blansko a obce Tasovice byly použity hlavně data Českého statistického úřadu a Malý lexikon obcí ČR 2012. Dalšími nezbytnými zdroji jsou česká periodika, zprávy Evropské komise i Evropského parlamentu, legislativní akty i jednotlivé programové dokumenty politiky rozvoje venkova, unijní i národní úrovni.

2. Východiska rozvoje venkova a metodika tvorby projektů spolufinancovaných z fondů EU

Společná zemědělská politika (Common Agricultural Policy, CAP) je jedna z prvních komunitárních politik poválečné Evropy. Koncipována byla již v polovině 50. let 20. století, kdy se šest zakládajících států⁶ *Evropského hospodářského prostoru* (EHP) usneslo na přenesení národních kompetencí v zemědělské oblasti na úroveň nadnárodní. Ve svých počátcích byla CAP politikou poměrně přímočarou, usilující zejména o udržování vysokých a vyrovnaných cen placených zemědělcům. To z toho důvodu, že když v roce 1958 *Římská smlouva* vytvořila společný trh, nebylo nadále možné ponechat v zemědělském odvětví vnitrostátní intervenční mechanismy členských států. Proto byly přesunuty na úroveň evropskou.⁷ Záměrem CAP bylo podpořit růst výkonnosti zemědělství a posílit soběstačnost *Evropského společenství* (European Community, EC)⁸ u rozhodujících agrárních komodit. Hlavními důvody pro zájem o spolupráci zemí v této oblasti bylo zajištění potravinového zásobování obyvatel za přiměřenou cenu, soběstačnost v dodávkách potravin, stabilizování trhů a v neposlední řadě ochrana evropských producentů.⁹

Brzy se ale dobře naplňované cíle CAP staly problémem. Začal rychle narůstat rozdíl mezi nízkými světovými cenami a vysokými dotovanými exporty Evropy a cenami na vnitřních trzích EC vůbec. Muselo se konstatovat, že podpora tržních cen v rámci společné zemědělské politiky je mnohem větší, než by tomu bylo v případě původních národních intervencí. Výsledkem byla v 80. letech značná nadprodukce regulovaných komodit, na kterou reagovalo EC snížením cen placených zemědělcům zhruba o 20 %. I tak byla CAP nadále největší položkou rozpočtu a bylo nutné přijít s nějakou zásadní reformou celé politiky. Období reforem přišlo v 90. letech 20. století a pokračuje bez ustání v podstatě dodnes (průběh reformování společné zemědělské politiky zachycuje Obr. 2.1). První reformou byla v roce 1992 *Mac Sharryho reforma*¹⁰, která snížila podporu zemědělství dle vysokých tržních cen a přišla s nově komoditně orientovanými kompenzačními platbami. Další snížení

⁶ Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko.

⁷ BEČVÁŘOVÁ, V., K. VINOHRADSKÝ a I. ZDRÁHAL. *České zemědělství a vývoj cenového prostředí společného trhu EU*. Brno: MZLU, 2009. 73 s. ISBN 978-80-7375-345-0.

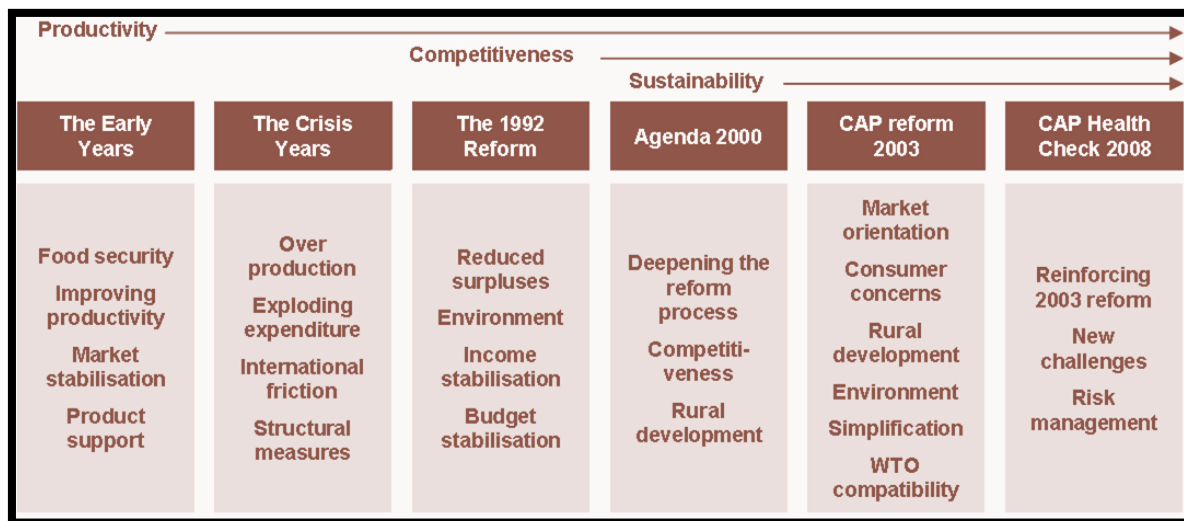
⁸ Evropské společenství existovalo od roku 1958 a zahrnovalo v sobě tři dílčí společenství. Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO) z roku 1952, Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom), které vznikly v roce 1958. Od roku 2009, kdy vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, nahradila pojem Evropského společenství Evropská unie.

⁹ FOJTÍKOVÁ, Lenka a Marian LEBIEDZIK. *Společné politiky Evropské unie - Historie a současnost se zaměřením na Českou republiku*. Praha : C.H. Beck, 2008. 179 s. ISBN 978-80-7179-939-9.

¹⁰ Ray MacSharry byl irský europoslanec a od roku 1988 evropský komisař pro zemědělství a rozvoj venkova.

tržních deformací pak nastalo po přijetí komplexního reformního balíku v podobě *Agendy 2000* v roce 1999, kdy byly zavedeny tzv. **národní obálky**, tedy národní podpora vybraných komodit podle národních kritérií.¹¹ Navíc i přes pokusy o zařazení zemědělské politiky do rámce **politiky hospodářské a sociální soudržnosti** (HSS) Agenda 2000 podpořila její samostatnost a změnila její stávající přístup tím, že zavedla **integrovanou politiku rozvoje venkova** (Rural development policy, RDP), díky níž se CAP stala soudržnější s HSS.¹²

Obr. 2.1: Reformování společné zemědělské politiky EU

Zdroj: EUROPEAN COMMISSION [online], 2012c; vlastní úprava

V programovacím období 2007-2013 je politika rozvoje venkova již zcela oddělena od politiky HSS do které patřila až do roku 2006. Nadále ovšem zůstává s HSS úzce spjatou a koordinuje tak dosahování cílů v rámci venkovských oblastí ve vzájemném souladu. O které cíle se jedná, jak funguje programování této politiky, které instituce ho zastřešují a jaké jsou finanční alokace RDP EU, to bude stěžejním tématem následujících kapitol. A protože je problematika evropského zemědělství i nyní často sporným tématem mezi členskými státy Evropské unie, její priority a postupy se jistě budou měnit i v dalším programovacím období 2014-2020. Spolu s politikou rozvoje venkova bude v rámci druhé části této kapitoly rozebrána i problematika metodiky projektového řízení a přípravy projektů se zaměřením na projekty spolufinancované právě v rámci politiky rozvoje venkova.

¹¹ BEČVÁŘOVÁ, V., K. VINOHRADSKÝ a I. ZDRÁHAL, ref. 7.

¹² EUROPEAN COMMUNITIES. Druhý pilíř společné zemědělské politiky: politika rozvoje venkova. *Circa.europa.eu* [online]. 2009 [cit. 2.3.2013]. Dostupné z: http://circa.europa.eu/irc/opoce/fact_sheets/info/data/policies/agriculture/article_7212_cs.htm.

2.1. Teoretická východiska politiky rozvoje venkova na úrovni EU

Problematika rozvoje venkova poprvé vyvstala jako samostatné téma roku 1996 na konferenci v Corku, které se tehdy účastnily jak členské státy EU, tak i další evropské země, včetně České republiky. Závěrem jednání byla přijatá *Corksá deklarace*, která pomohla začlenit venkov do politik států a položila základy dnešnímu druhému pilíři CAP politiky rozvoje venkova. Přístup, který by RDP podle deklarace měla mít, musí být integrovaný. Musí zahrnovat rozvoj zemědělství, stejně jako řízení přírodních zdrojů, propagaci kultury venkova, cestovního ruchu a rekreace nebo posílení ekologických funkcí. Pro rozvoj venkova je také stěžejní zajištění **mnohotvárnosti**, jak hospodářských, tak sociálních činností, které byly do té doby v zemědělské výrobě pouze jednostranně orientované.¹³

Politika rozvoje venkova byla součástí i řady dalších dokumentů a jednání, které ji během let utvářely až do současné podoby. V roce 1999 například již zmíněná Agenda 2000, nebo *Lisabonská strategie* v roce 2000, následovaná *Göteborskou strategií*, *Salzburskou deklarací* z roku 2003 a v neposlední řadě *Deklarace z Cáceres* z června 2004. Jejich výsledkem je, že RDP musí být uplatňována ve všech regionech Evropské unie, přispívat k soudržnosti a být ku prospěchu širší společnosti. Politika rozvoje venkova je v souladu s **principy subsidiarity**, je tedy založena na partnerství mezi veřejnými nadnárodními i národními organizacemi, soukromými subjekty i občanskou společností, kdy rozhodování a zodpovědnost za ni nesou nejnížší stupně veřejné správy co nejbližše občanům.¹⁴

V programovém období 2000-2006 byl rozvoj venkova ještě součástí politiky HSS a pomáhal naplňovat první z jejích cílů¹⁵ pomocí svého finančního nástroje *Evropského zemědělského záručního a orientačního fondu* (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund, EAGGF). Tento fond podporoval investice se zaměřením na zemědělské podniky, zahájení činnosti mladých zemědělců, odborné vzdělávání a lesnictví. V roce 2007 prošla politika hospodářské a sociální soudržnosti značnou modifikací. Zcela se od ní oddělila politika rozvoje venkova a kompletně přešla pod druhý pilíř společné zemědělské politiky. **První pilíř CAP** se tak nyní zaměřuje na podporu trhu zemědělské produkce a ochranu životního prostředí. **Druhý pilíř CAP** pak na podporu rozvoje venkova, zvýšení

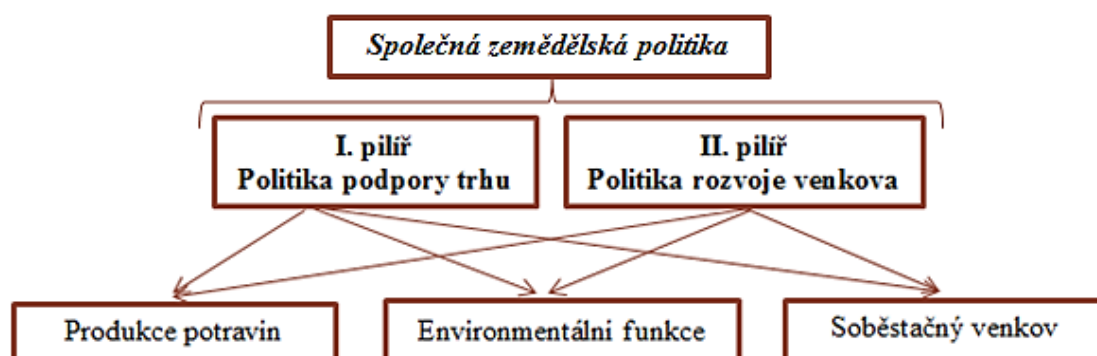
¹³ PĚLUCHA, Martin. *Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy CAP EU*. Praha: IREAS, 2006. 162 s. ISBN 80-86684-42-3.

¹⁴ TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova*. Praha: Wolters Kluwer, 2009. 208 s. ISBN: 978-80-7357-495-6.

¹⁵ Cíl 1 byl podpora rozvoje a strukturálního přizpůsobování regionů, které ve svém rozvoji zaostávají za ostatními.

konkurenceschopnosti agrolesnictví, životní prostředí, život ve venkovských oblastech a diverzifikaci hospodářství ve venkovských obcích. Struktura Společné zemědělské politiky je schematicky zobrazena na Obr. 2.2. V téže roce jsou k oběma pilířům navíc vytvořeny i nové fondy. K prvnímu pilíři *Evropský zemědělský záruční fond* (European agricultural Guarantee Fund, EAGF) a pro druhý pilíř *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova* (European Agricultural Fund for Rural Development, EAFRD).¹⁶

Obr. 2.2: Pilířovitá struktura CAP v EU

Zdroj: PĚLUCHA, Martin, 2006; vlastní úprava

2.1.1. Základní pojmy a vymezení

Maximálně úspěšné čerpání členských států EU z opatření stanovených v rámci politiky rozvoje venkova závisí nejen na schopnosti identifikovat své specifické cíle s cíli RDP EU, ale i na správném vymezení terminologie venkovských oblastí.

Venkovský prostor je část **volné krajiny** (nezastavěné městskou zástavbou), která je doplněna pouze **venkovským (zemědělským) osídlením**, a plochami, na kterých probíhají aktivity jako těžba, zpracování nerostů a surovin, pěstování komodit nebo zpracování zemědělské a lesní produkce. Při definování venkovských oblastí na evropské úrovni často docházelo k nepřesnému zařazení prostor do určitých kategorií, protože nebyl brán ohled na jejich vztahy s okolím. Tak se mohlo stát, že pod pojem „venkovský“ bylo zahrnuto i osídlení před-městské (sub-urbánní).¹⁷

¹⁶ FOJTÍKOVÁ, Lenka a Marian LEBIEDZIK, ref. 9.

¹⁷ BAŠE, Miroslav. *Sídla a stavby na venkově*. Praha: ČVUT, 2006. 80 s. ISBN 80-01-03390-2.

Existuje mnoho hledisek, podle nichž lze regiony **klasifikovat**¹⁸. Evropská unie má své hierarchické členění území v rámci tzv. *Nomenklatury územních statistických jednotek* (Nomenclature of Units for Territorial Statistics, NUTS)¹⁹ založeno na počtu obyvatel. NUTS je rovněž základem pro vymezení venkovských a městských oblastí. V oblasti rozvoje venkova ovšem toto dělení nejde jednoznačně použít, protože v regionech klasifikovaných jako venkovské se mohou nacházet i městská sídla, právě vlivem nepřesných determinačních hodnot, jako je hustota zalidnění.

Evropská unie **nemá jednotnou definici venkova** a konkrétní členské země mohou používat definice vlastní. V běžné praxi se preferují dvě metody specifikace venkovských oblastí. Podle *Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj* (Organization for Economic Cooperation and Development, OECD) a *Evropského statistického úřadu* (European Statistical System, Eurostat).²⁰

Definování **venkovských regionů** podle metodiky OECD je založeno na hustotě zalidnění pod 150 obyvatel na km². Na základě toho jsou pak regiony na úrovni NUTS 2 a 3 definovány do tří kategorií:

- a) **Převážně venkovské regiony**: více než 50 % obyvatel žije ve venkovských obcích, kdy obec má méně než 150 obyvateli na km².
- b) **Významně venkovské regiony (resp. smíšené)**: ve venkovských regionech žije 15 až 50 % populace.
- c) **Převážně městské regiony**: ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel.²¹

Metodika Eurostatu je pak upravena v souladu s OECD a vymezuje venkov také v souladu s logikou hustoty obyvatel s tím, že mění mezní úroveň pouze do 100 obyvatel na km². V roce 2011 ovšem Evropská komise došla k závěru, že tato metodologie je na úrovni NUTS 3 zkrácená, protože mezi rozlohami obcí (LAU 2) v regionech jsou velké rozdíly, stejně tak rozdíly v rozlohách samotných regionů NUTS 3 nebo oddělení center a zázemí některých měst na úrovni NUTS 3. Pro vymežování venkovských oblastí v rámci CAP a RDP EU byla

¹⁸ Determinace regionů je běžná na základě historických, politických či přírodních faktorů.

¹⁹ Klasifikace NUTS člení EU na tři hierarchické stupně, a to NUTS I (3-7 mil. obyvatel), NUTS II (800 tis.-3 mil. obyvatel) a NUTS III (150-300 tis. obyvatel). Vedle soustavy NUTS existuje i soustava *Místních samosprávných jednotek* (Local Administrative Units, LAU), které nahrazují původní úroveň NUTS 4 a NUTS 5, a to LAU 1 a LAU 2. Tyto úrovně ovšem nejsou ve všech státech přesně definovány, nicméně v České republice je LAU 1 na úrovni okresu a obec tvoří český ekvivalent pro statistickou jednotku LAU 2.

²⁰PĚLUCHA, Martin, ref. 13.

²¹TOMŠÍK, Karel, ref. 14, s. 36.

tedy zavedena **nová městsko-venkovská typologie regionů NUTS 3 Evropské komise**, která rozlišuje regiony ještě na základě **rastrových buněk**²². V novém přístupu jsou tedy regiony EU děleny do kategorií takto:

- převážně městské regiony mají podíl obyvatelstva pod 20 % ve venkovských rastrových buňkách,
- smíšené regiony mají podíl obyvatelstva mezi 20 % až 50 %,
- převážně venkovské regiony mají podíl obyvatelstva ve venkovských rastrových buňkách větší než 50 %.²³

Porovnání nové typologie městsko-venkovských regionů s předchozí aplikovanou typologií OECD je zobrazeno na regionech členských států Evropské unie v příloze 1. Výsledkem nového rozhraní je lepší reflexe evropského venkova a vyváženost kategorií. Používání této typologie umožní do budoucna lepší zázemí pro tvorbu konzistentní politiky rozvoje venkova. Pokud bude navíc vycházet i z aktuálních dat o obyvatelstvu a území, bude mít i schopnost lépe reagovat na změny. Zajistí se tak efektivnější čerpání finančních prostředků na projekty ve venkovských oblastech.

2.2. Politika rozvoje venkova EU pro období 2007-2013

Rozvoj venkova je pro společnou zemědělskou politiku v období 2007-2013 nepostradatelný. Jeho hlavním cílem je vytvoření **koherentního a trvale udržitelného rámce pro řešení problematiky venkova**, který zajistí budoucnost venkovských oblastí. Cílem je venkov založený zejména na **multifunkčním zemědělství**, schopném poskytovat celou řadu služeb, které překračují rámec pouhé produkce potravin. Posílit by díky podpoře měly i hospodářské schopnosti venkova, vytváření nových příjmů a pracovních míst se zachováním kultury, životního prostředí a dědictví venkovských oblastí.²⁴ S rozvojem venkova napomáhá i řada jiných evropských politik, jako například jednotný vnitřní trh, environmentální politika, politika hospodářské soutěže, sociální politika nebo i nadále politika hospodářské a sociální soudržnosti.

²² Rastrové buňky jsou pravoúhlé sítě buněk o velikosti 1 km², které se používají v nové typologii místní úrovně obcí. Pro identifikaci těchto oblastí se bere za rozhodující buňky s hustotou více než 300 obyvatel na km² a diagonální návaznost takového seskupení síťových buněk představuje osídlení pouze 5 000 obyvatel a více.

²³ MATOUŠKOVÁ, Kamila. Nová typologie městských a venkovských regionů NUTS 3 podle Evropské komise. *Dvs.cz* [online]. 2013 [cit. 8.3.2013]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6485296>.

²⁴ EVROPSKÁ KOMISE. Politika rozvoje venkova v období 2007-2013. *Ec.europa.eu* [online]. 2008 [cit. 12.2.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_cs.htm.

Společná zemědělská politika byla po dlouhá desetiletí své existence v pravomoci převážně *Rady EU* a *Evropské komise* (EK). Konzultační role *Evropského parlamentu* (EP) ve schvalovacím a legislativním procesu se změnila až s přijetím *Lisabonské smlouvy* (LS) v roce 2009. V novém legislativním procesu v rámci CAP tak nyní hrají zásadní roli Rada EU, EK a EP. Evropská komise přitom v nadnárodní rovině jako jediná disponuje legislativní iniciativou. Legislativní návrhy v oblasti zemědělských otázek, které jsou středem zájmu této diplomové práce, tak připravuje pouze *Generální ředitelství Evropské komise pro zemědělství a rozvoj venkova* (DG Agri). Při Radě EU funguje zase *Zvláštní výbor pro zemědělství*, který detailně projednává předkládané návrhy EK a připravuje stanoviska pro Radu. Díky tomu ministři zemědělství členských států v Radě EU rozhodují až o konečném legislativním návrhu.²⁵

Základní legislativní úprava politiky rozvoje venkova v období 2007-2013 byla stanovena v *nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 pro podporu rozvoje venkova Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova*. Evropská komise v roce 2008 vyjednala přijetí nových legislativních návrhů, které přinesly změnu ve všech klíčových oblastech CAP, jako jsou přímé platby, společná organizace trhů nebo právě rozvoj venkova. I zmíněné stěžejní *Nařízení Rady č. 1698/2005 pro politiku rozvoje venkova* a EAFRD je nyní změněno *nařízením Rady (ES) č. 74/2009*.²⁶ Výčet všech nových legislativních norem je uveden v příloze 2.

Strategické priority politiky rozvoje venkova EU jsou vymezeny v rámci dokumentu *Strategické zásady rozvoje venkova na období 2007-2013* (Strategic Guidelines for Rural Development, SGRD), kterému se podrobně budeme věnovat dále v kapitole 3.2.1. Priority RDP se dělí do čtyř os:

- **Osa I: Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví.** Podpora se v rámci tohoto opatření zaměřuje zejména na rozvoj vědomostí a zdokonalování lidského potenciálu a zlepšení kvality zemědělské produkce a produktů.

²⁵ SVAČINOVÁ, Tereza. *Lisabonská smlouva a její vliv na Společnou zemědělskou politiku EU* [online]. VSE.cz, 2011 [cit. 20. 2. 2013]. Dostupné z: <http://ces.vse.cz/wp-content/svacinova.pdf>.

²⁶ FAJMON, Hynek. *Současnost a budoucnost českého zemědělství v EU* [online]. Fajmon.cz, 2010 [cit. 18. 2. 2013]. Dostupné z: <http://www.fajmon.eu/docs/dokumenty/Soucasnost%20a%20budoucnost%20ceskeho%20zemedelstvi%20v%20EU.pdf>.

- Osa II: **Zlepšování životního prostředí a krajiny**, přispívá k stimulaci zemědělců a lesníků, aby svou půdu využívali metodami slučitelnými s potřebou ochrany krajiny, přírodního prostředí a ochrany a zlepšování přírodních zdrojů. Dále osa řeší biologickou rozmanitost, správu lokalit Natura 2000, ochranu půdy a vody nebo zmírnění změny klimatu. Přitom se počítá zejména s podporou horských oblastí a jiných znevýhodněných oblastí²⁷.
- Osa III: **Zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a povzbuzení diverzifikace hospodářské činnosti**. Do této osy zapadá především obnova a rozvoje vesnic, ochrana dědictví venkova, diverzifikace činností nezemědělské povahy, podpora zakládání mikropodniků, podpora cestovního ruchu nebo odborné vzdělávání hospodářských aktérů.
- Osa IV: **Leader**. Pomoc v rámci této osy je úzce lokálně zaměřena na individuální projekty. Strategie místního rozvoje v tomto opatření mohou podávat pouze *místní akční skupiny*, partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem. Ty mají zároveň i možnost realizovat projekty v oblasti meziteritoriální či nadnárodní spolupráce.²⁸

Členské státy a regiony při čerpání prostředků z těchto os musí dbát na zajištění rovnováhy a rozdělit prostředky podle minimálních stanovených limitů. Na osu I a III alespoň 10 % finančního rámce EAFRD, 25 % na zlepšování životního prostředí a krajiny a nejméně 5 % na přístup v rámci osy Leader.²⁹ Struktura všech os RDP EU v letech 2007-2013 je zobrazena níže na Obr. 2.3.

Obr. 2.3: Struktura čtyř os RDP EU 2007-2013

Zdroj: TOMŠÍK, Karel, 2009; vlastní zpracování

²⁷ Znevýhodněné oblasti definují členské státy na základě společných objektivních kritérií.

²⁸ EUROPA. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV). *Europa.eu* [online]. 2012 [cit. 12.2.2013]. Dostupné z:

http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/l60032_cs.htm#Amendingact.

²⁹ BEČVÁŘOVÁ, V., K. VINOHRADSKÝ a I. ZDRÁHAL, ref. 7.

Základní finanční nástroj pro podporu rozvoje venkova je *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova* (EAFRD). Legislativně ho nově upravuje nařízení Rady (ES) č. 74/2009, které stanovuje postup při realizaci politiky rozvoje venkova v celé EU. Pro období 2007-2013 byly v rámci CAP zřízeny ještě dva fondy. Již výše zmíněný Evropský zemědělský záruční fond a *Evropský rybářský fond* (European Fisheries Fund, EFF). Ten je hlavním finančním nástrojem *společné rybářské politiky* a jeho cílem je zajistit trvale udržitelný rozvoj evropského rybolovu a akvakultury.

2.2.1. Finanční rámec politiky rozvoje venkova EU

Politika rozvoje venkova EU je částečně financována z centrálního rozpočtu Evropské unie a částečně ze státních a regionálních rozpočtů jednotlivých členských států dle **principu adicionality**. Finanční rámec pro CAP vyčleňuje na období 2007-2013 celkem 864,316 mld. EUR. Z toho je okolo **90,9 mld. EUR pro RDP EU** alokováno ve fondu EAFRD, což je 11 % z celkového rozpočtu³⁰ Evropské unie v tomto programovacím období. Podíl jednotlivých os na celkové alokaci RDP EU se přitom výrazně liší. Například odhadovaný podíl osy I je 35 %. Oproti tomu osa II se zaměřením na zlepšování životního prostředí a krajiny má podíl až 44 % z celkových prostředků fondu a osa III 19 %.³¹ Podrobnější struktura víceletého finančního rámce Evropské unie na léta 2007-2013 s porovnáním s návrhem na období 2014-2020 je uvedena v příloze 3.

Díky reformním krokům Agendy 2000 je možné v aktuálním programovacím období 2007-2013 využít možnosti i tzv. **modulace**, která zvětšuje objem finančních prostředků pro rozvoj venkova. **Principem modulace** se rozumí přesunutí části přímých plateb, tedy prostředků z prvního pilíře CAP, do opatření RDP EU ve druhém pilíři. Tento systém byl zaveden již v roce 2005 a sazba možného převodu se postupně zvyšovala až na 5 % v roce 2007, kdy se jednalo konkrétně o 1,2 miliardy EUR ročně. Nicméně farmy, které nedostávají od Evropské unie podporu vyšší než 5 000 EUR ročně, nepodléhají této povinnosti modulace, stejně jako zemědělci v zámořských oblastech a nové členské státy (EU12).³² Tento systém přitom vznikl, aby pomohl členským státům lépe využít prostředků EU na

³⁰ Podle hodnocení rozpočtu EU z roku 2011 byly třemi nejnákladnějšími oblastmi HSS s podílem 45 % na celkovém rozpočtu a CAP s 42 %. Na první pilíř CAP bylo přitom alokováno 31 % a na politiku rozvoje venkova 11 %. (COUCNIL OF THE EUROPEAN UNION [online], 2013)

³¹ TOMŠÍK, Karel, ref. 14.

³² BEČVÁŘOVÁ, V., K. VINOHRADSKÝ a I. ZDRÁHAL, ref. 7.

rozvoj venkova a vyrovnal tak současnou nerovnováhu, kdy 80 % pomoci z CAP směřuje do zhruba 20 % zemědělských podniků.³³

Momentálně je napříč všemi státy Evropské unie implementováno osmdesát osm *Programů rozvoje venkova* (PRV). EAFRD mezi ně rozděluje finanční alokaci ve výši 96,2 mld. EUR (v cenách roku 2011). Podpora z fondu se dělí na dvě kategorie, a to na nenávratnou pomoc a na nástroje finančního inženýrství. **Nástroje finančního inženýrství** jsou přitom využívány pouze sporadicky v malém počtu členských zemí.³⁴ V letech 2007-2013 je na tento druh podpory ze strany EAFRD vynaloženo odhadem 531 mil. EUR, což je z celkového rozpočtu fondu asi 0,3 %. Do budoucna se přitom počítá s tvorbou dalších finančních instrumentů a rozšířením jejich vlivu na rozvoj politiky rozvoje venkova EU.³⁵

2.2.2. Programování politiky rozvoje venkova EU v období 2007-2013

Řídící instituce RDP EU vytvořily pro programovací období 2007-2013 *Strategické směry Společenství pro rozvoj venkova* (EU Strategic Guidelines for Rural Development), které byly Radou EU přijaty v roce 2006 (podrobněji viz kapitola 3.2.1). Prostřednictvím těchto strategických směrů určila Rada **priority Evropské unie pro Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova** a zajistila soulad venkovského rozvoje s ostatními evropskými politikami a prováděním CAP. Jednotlivé členské státy EU na základě těchto Strategických směrů Společenství tvoří svoje *Národní strategické plány rozvoje venkova* (NSPRV), které jsou vazbou mezi obecnými cíli CAP EU a potřebami na národní úrovni. Strategické směry navrhuji možné přístupy a možnosti, jak mohou členské státy využít prostředků ve svých národních programech rozvoje venkova.³⁶ Struktura víceúrovňového systému programování politiky rozvoje venkova EU je zobrazena na Obr. 2.4.

Národní plán rozvoje venkova a **Program rozvoje venkova** jsou tedy programovými dokumenty na národní úrovni jednotlivých zemí a realizují se prostřednictvím dílčích opatření. V rámci této diplomové práce se budeme podrobně věnovat Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013 v kapitole 3.

³³ FOJTÍKOVÁ, Lenka a Marian LEBIEDZIK, ref. 9.

³⁴ Mezi státy využívající tento finanční nástroj patří Belgie, Bulharsko, Francie, Itálie, Litva, Lotyšsko a Rumunsko.

³⁵ EUROPEAN NETWORK FOR RURAL DEVELOPMENT. EU Rural Review. *ENRD.ec.europa.eu* [online]. 2012 [cit. 8.3.2013]. Dostupné z: http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/filedownload.cfm?id=69D9962A-A9D5-5298-0AB7-C4B02470D0B5.

³⁶ TOMŠÍK, Karel, ref. 14.

Obr. 2.4: Programování politiky rozvoje venkova v EU v období 2007 – 2013

Zdroj: PĚLUCHA, Martin, 2006, s. 88; vlastní úprava

2.3. Programování politiky rozvoje venkova EU v období 2014-2020

Podoba CAP po roce 2013 je dnes velmi aktuální téma. Hlavním problémem jsou přímé platby a vzorec jejich výpočtu, budoucnost mechanismu modulací, vztah mezi I a II pilířem nebo zvýhodňování tzv. znevýhodněných oblastí v EU. Poprvé se také spustil nový legislativní postup podle Lisabonské smlouvy a naplnil obavy, že bude poměrně zdoluhavý a náročný.³⁷

Od počátku evropské integrace je zemědělství jednou z ústředních politik EU a vyvíjí se podle potřeb rostoucího počtu členských států. Poslední revizí prošla společná Zemědělská politika v roce 2003. Od té doby se dalších celkem 12 států připojilo k Evropské unii a v červenci 2013 přistoupí ještě Chorvatsko. Situace se tak změnila, že se zemědělství bude muset opět po deseti letech přizpůsobit a zahájit další programovací období 2014-2020 v podobě nové reformované CAP. Evropský parlament, Komise i členské státy se v průběhu roku 2012 snažily najít jednak odpovídající rovnováhu mezi potřebami států a rozpočtem a jednak odpovědi na řadu otázek. Jak udělat reformu zemědělské politiky co nejprínosnější a nejkomplexnější, jak konkurovat s evropskými zemědělskými produkty na světovém trhu nebo jak zvýšit zájem u mladých zemědělců o tento druh podnikání. Navíc se spolu s rozhodováním o víceletém finančním rámci na léta 2014-2020 muselo jasně stanovit, jaký

³⁷ FAJMON, Hynek, ref. 26, s. 49.

bude limit pro výdaje na CAP. Společná zemědělská politika EU mezi hlavními politikami Evropské unie patří totiž stále k těm nejnákladnějším. Během let její existence dokonce tvořila i 80 % rozpočtu EU. Tento podíl se v období 2007-2013 snížil téměř na polovinu, v absolutních číslech na 53 mld. EUR ročně.³⁸

Nadcházející finanční rámec počítá i nadále se zachováním zhruba **39 % poměru výdajů na zemědělství v EU** ve vztahu k celkovému rozpočtu, který navrhla Rada EU na únorovém summitu 2013 a má být ve výši **960 mld. EUR** (v cenách roku 2011)³⁹. Na CAP by tak mohlo být v příštím rozpočtovém rámci vyčleněno v okruhu *Udržitelný růst: přírodní zdroje* celkem 373,18 mld. EUR. Což je zhruba o 11 % méně, než bylo na zemědělství vyčleněno v předešlém období 2007-2013. Ačkoliv je nový rozpočet Evropské unie celkově úsporný a první vůbec, který výrazně redukuje řadu výdajů EU, i tak je pokles prostředků na CAP tím nejvyšším.⁴⁰ Podrobnější struktura budoucího rozpočtu je uvedena v příloze 3.

Prostředky by se podle návrhu Evropské komise měly v **oblasti zemědělství a rozvoje venkova** rozdělit do sedmi podoblastí. V rámci prvního pilíře přímé platby a tržní výdaje, rozvoj venkova v druhé pilíři a dále bezpečnost potravin, nejchudší obyvatelé, rezerva na krizi v zemědělství, *Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci*⁴¹ (European Globalization Adjustment Fund, EGF) a výzkum a inovace v oblasti zajišťování potravin, bio-hospodářství a udržitelné zemědělství.⁴²

³⁸ EUROPARLTV. První hlasování pro reformu CAP. *Europarltv.europa.eu* [online]. 2013 [cit. 22.2.2013]. Dostupné z: <http://www.europarltv.europa.eu/cs/player.aspx?pid=c7e721dd-2e97-449e-8b46-a1500108fc4a>.

³⁹ Budoucnost návrhu rozpočtu Evropské unie na léta 2014-2020 je stále nejistá, protože podle Lisabonské smlouvy musí být návrh schválen Evropským parlamentem, a ten k němu má řadu výhrad. V březnu 2013 v prvním hlasování EP návrh sedmiletého rozpočtu odmítl a vrátil Radě. V době psaní této diplomové práce tak stále probíhají jednání o jeho finální podobě.

⁴⁰ COUCNIL OF THE EUROPEAN UNION. EU multiannual financial framework (MFF) negotiations. *Consilium.europa.eu* [online]. 2013 [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/special-reports/mff/summary-of-the-european-council-agreement>.

⁴¹ Cílem fondu je pomoci propuštěným pracovníkům najít novou práci a udržet si ji. Fond pomáhá s tímto opětovným profesním začleňováním již od roku 2007 a od prosince 2011 přináší pomoc také pracovníkům, kteří ztratili práci z důvodu celosvětové finanční a hospodářské krize.

⁴² NEWSROOM. Multiannual financial framework 2014-2020. *Europa.eu* [online]. 2013 [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: http://europa.eu/newsroom/highlights/multiannual-financial-framework-2014-2020/index_en.htm.

Připravovaná reforma řeší i možnost spolufinancování prvního pilíře, která by znamenala, že státy s úrovní plateb pod 90 % průměru EU by mohly převést část peněz z druhého pilíře do pilíře prvního.⁴³ A ačkoliv se proti tomu již od roku 2011 ostře vyjadřují neziskové organizace, které se bojí o odčerpání peněz na ochranu životního prostředí, zatím vše nasvědčuje tomu, že návrh zůstal v původní podobě mezi pozměňovacími návrhy *Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova* (AGRI), které se projednávají v Evropském parlamentu již od ledna 2013. Aby poslanci urychlili celý reformní proces, bylo rozhodnuto o provizorním hlasování o kompromisních návrzích výjimečně již před uzavřením konečné podoby víceletého finančního rámce 2014-2020. Struktura budoucí CAP byla tak známa dříve než její rozpočet.

AGRI nakonec v únoru 2013 hlasoval přesně o **7 415 pozměňovacích návrzích a čtyřech zprávách**⁴⁴. Byla tím dána nová podoba CAP. Proces schvalování reformy bude uzavřen až během léta 2013, kdy budou dobíhat i vyjednávání s členskými státy EU.⁴⁵

Slovy předsedy AGRI De Castro by bylo možné shrnout hlavní úkol evropských zemědělců do budoucna, jako: „vyrábět více, ale méně znečišťovat“.⁴⁶ I když právě ekologizační prvky, které reforma přináší, jsou často těmi nejdiskutovanějšími. Například tzv. **ozeleňování** (v originále greening), což je udržování poměrné části půdy v neobdělávaném stavu z důvodu zachování biodiverzity, je třeba Francouzi označováno za příliš komplikované a neodrážející ekonomickou realitu v dobách vysoké poptávky po potravinách a tlaku na pěstování energetických plodin.

⁴³ EU-MEDIA, s.r.o. Reforma zemědělské politiky čelí v EU kritice. *EurActiv.cz* [online]. 2011 [cit. 24.2.2013]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/zemedelstvi0/clanek/reforma-zemedelske-politiky-celi-v-eu-kritice-009243>.

⁴⁴ Zpráva o spravedlivější distribuci fondů pro zemědělce, ochraně životního prostředí, organizaci a fungování unijních zemědělských trhů a nařízení o podpoře rozvoje venkova s důrazem na mladé zemědělce v letech 2014-2020.

⁴⁵ EVROPSKÝ PARLAMENT. 8 tisíc pozměňovacích návrhů k reformě zemědělské politiky. *Europarl.europa.eu* [online]. 2013d [cit. 30.1.2013]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/content/20130123STO05467/html/8-tis%C3%ADc-pozm%C4%9B%C5%88ovac%C3%ADch-n%C3%A1vrh%C5%AF-k-reform%C4%9B-zem%C4%Bd%C4%9Blsk%C3%A9-politiky>.

⁴⁶ EVROPSKÝ PARLAMENT. Paolo De Castro: Potřebujeme flexibilnější a výkonnější společnou zemědělskou politiku. *Europarl.europa.eu* [online]. 2011 [cit. 29.1.2013]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/content/20111110STO31142/html/Pot%C5%99ebujeme-flexibiln%C4%9Bj%C5%A1%C3%AD-a-v%C3%BDkonn%C4%9Bj%C5%A1%C3%AD-spole%C4%8Dnou-zem%C4%Bd%C4%9Blskou-politiku>.

Konkrétně se v návrhu Komise jedná o to, že přímé platby v prvním pilíři CAP by byly podmíněny třemi požadavky⁴⁷:

- udržováním trvalých porostů,
- střídání alespoň tří druhů plodin na obdělávané půdě (dva druhy minimálně na ploše 5 % a třetí druh ne více než na 70 % obdělávané půdy)
- odstavení minimálně 7 % zemědělské půdy a její udržování v neobdělávaném stavu (může jít o kraje polí, půdu, stromové porosty, biotopy, krajinové prvky nebo zalesněná území).

Společná zemědělská politika je tak jednou z nejdůležitějších politik Evropské unie, a to jak z historického, tak i rozpočtového hlediska. Přitom jednání o její podobě není klíčové pouze pro zemědělce, ale mělo by být klíčové i pro všechny občany EU, protože zajišťuje i potravinovou bezpečnost, jejíž vliv se nejvíce prokázal v poslední kauze několika týdnů o koňském mase, které zaplavilo evropský trh. CAP se navíc po roce 2013 nebude zabývat pouze přírodními zdroji, ale i dbát na ekonomické a sociální aspekty. Protože během jednání v Radě bylo dobře poznamenáno, že zemědělství a potravinářský průmysl jsou momentálně jediným odvětvím, ve kterém roste výstup a vývoz a vznikají nová pracovní místa.⁴⁸ Je tak nezanedbatelnou příležitostí pro evropský pracovní trh a do budoucna i rozvoj Evropské unie. Pokračující reforma CAP by tak mohla mít ve výsledku podobu moderní, ekologické politiky, přispívající k dosažení cílů strategie Evropa 2020, podporující potenciál venkovských oblastí a rozvoj lokálních trhů a nové pracovní příležitosti.⁴⁹ Udržení sektoru zemědělství v celé Evropě bude jednoduše výhodné pro všechny, i když budou zavedena nová pravidla, která už pro všechny výhodná být nemusí.

⁴⁷ EU-MEDIA [online], ref. 43.

⁴⁸ EVROPSKÝ PARLAMENT. Předseda Zemědělského výboru Paolo De Castro: při reformě zemědělství musíme myslet na ekologii i na ekonomiku. *Europarl.europa.eu* [online]. 2013d [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/content/20130125STO05489/html/P.-De-Castro-p%C5%99i-reform%C4%9B-zem%C4%9Bd%C4%9Bstv%C3%AD-mus%C3%ADme-myslet-na-ekologii-i-na-ekonomiku>.

⁴⁹ EUROPEAN COMMISSION . The Common Agricultural Policy after 2013. *Ec.europa.eu* [online]. 2012b [cit. 12.2.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/index_en.htm.

2.4. Projektové řízení a metodika tvorby projektů spolufinancovaných z fondů EU

Projektové řízení (*Project management*) fungovalo již ve starověkém stavebnictví a stále se nepřetržitě vyvíjí a mění, zejména v kontextu dynamické světové ekonomiky, globalizace a rozvoje moderních technologií. Právě bouřlivý vývoj světového dění měl vliv na zásadní změny přístupu k řízení a organizování projektů ve firmách. Projektový management je složitý systém zahrnující aktivity řízení předmětů či služeb, které vznikají realizací projektu s kontrolou kvality samotného výstupu. Projekty navíc nejsou již izolovanými elementy, ale podléhají různým vlivům či vztahům s projektovým okolím a mají své vlastní vnitřní zákonitosti. Přesto obecné základy projektového řízení ve své původní podstatě zůstávají i nadále nezměněny. Stavební kameny projektového řízení tvoří předmět projektu, časový harmonogram a rozpočet projektu. V rámci této podkapitoly si tedy přiblížíme, co přesně chápat pod pojmem projektové řízení, jaká je jeho terminologie nebo jakou používáme typologii projektů.

2.4.1. Vymezení projektového řízení jako vědecké disciplíny

Projektové řízení je běžně prezentováno řadou **oficiálních definic**. Za všechny uvedeme teorii celosvětově uznávaného profesionálního sdružení *Project Management Institute* (PMI) která říká, že projektový management je aplikací znalostí, dovedností, nástrojů a technologií na aktivity projektu, které tak splňují požadavky projektu.⁵⁰

Projektové řízení je obsáhlé téma s dlouhou tradicí. V historii civilizace hrálo podobnou roli jako zavádění nových technologií dnes při řešení problému. V novodobém kontextu lze řízení chápat až od 50. let 20. století, kdy se začalo cíleně využívat ve vojenské oblasti. Od sedmdesátých let pak můžeme hovořit již o vědecké disciplíně v oblasti teorie řízení s řadou uznávaných pravidel a metod pro realizaci cílů a záměrů projektů.⁵¹

Během posledních let přistupuje k využívání projektového řízení stále více podniků. Jeho principy je totiž možné transformovat na celou řadu činností. Je ovšem nutné zdůraznit, že projektové řízení je zcela odlišné od klasické podoby operativního řízení a to zejména svojí **dočasností a přidělením zdrojů** přesně podle potřeb projektu. Projekt navíc po dosažení

⁵⁰ PMBOK. *A Guide to the Project Management Body of Knowledge*. Fourth edition. Pennsylvania: Project Management Institute, Inc., 2008. 496 s. ISBN: 978-1-933890-51-7, s. 36.

⁵¹ BERKUN, Scott. *The Art of Project Management*. United States of America.: O'Reilly Media, Inc., 2005. 374 p. ISBN-10: 0-596-00786-8.

svého cíle končí, a všechny zdroje jsou během jeho realizace spotřebovány, a to ať finanční, pracovní nebo třeba technologické. Od toho lze logicky odvodit i podobu úspěšného projektového řízení, které zpravidla vede jednak k dosažení plánovaného cíle projektu při dodržení časového plánu, výše nákladů a požadovaného výkonu, ale hlavně akceptování výstupu projektu investorem či chcete-li zákazníkem projektu.⁵²

Projektový management je aplikací a integrací **pěti procesů řízení projektu**, kterými jsou inicializace a zahájení, plánování, řízení a koordinace, monitorování a kontrola a poslední proces uzavření.⁵³

V rámci procesů **inicializace a zahájení projektu** je hlavním účelem nadefinovat projekt a získat povolení k jeho spuštění. Nejdůležitějším výstupem této domény je poté *Zakládací listina projektu*, která jasně určuje hlavní účastníky projektu, zodpovědnost autorit i členů projektového týmu a záměr projektu. Je vlastně základním dokumentem, který zaručuje, že nedojde k dezinterpretaci v průběhu projektového řízení.⁵⁴

Plánování projektu vychází právě ze Zakládací listiny projektu a tvoří taktický plán pro realizaci projektu. Stanovuje rozsah projektu s přesným cílem, definuje průběh činností potřebných k dosažení daného cíle a zpřesňuje v podstatě celou definici předmětu projektu díky podrobnému rozboru potřebného času, nákladů, pracovních sil a technologií. Výsledným dokumentem je pak závazný projektový plán.⁵⁵

Proces **řízení a koordinace projektu** v sobě zahrnuje hlavní aspekt výkonu práce tak, aby mohl být realizován plán projektu. Tento proces je tedy souhrnem všech aktivit dříve naplánovaných prací projektu, proto i v jeho průběhu vzniká hlášení o provedené práci. Neodmyslitelnou součástí koordinace projektu navíc tvoří řízení kvality prací, motivace členů týmu nebo projektová komunikace.⁵⁶

Monitorování a kontrola by mohly být brány jako dva samostatné procesy ale, protože spolu velmi úzce souvisí, jsou považovány za jeden celek. Proces kontroly se přitom zaměřuje na porovnání stavu, ve kterém se projekt nachází s tím, kde by měl být podle plánu. Zda jsou naplňovány správné kroky k dosažení cíle v průběhu monitorovacího procesu.

⁵² SVOZILOVÁ, Alena. *Projektový management*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 380 s. ISBN 978-80-247-3611-2.

⁵³ PMBOK, ref. 50.

⁵⁴ LEWIS, James P. *Fundamentals of project management*. 3. ed. New York: AMACOM, 2007. 164 p. ISBN-13: 978-0-8144-0879-7.

⁵⁵ SVOZILOVÁ, Alena, ref. 52, s. 60.

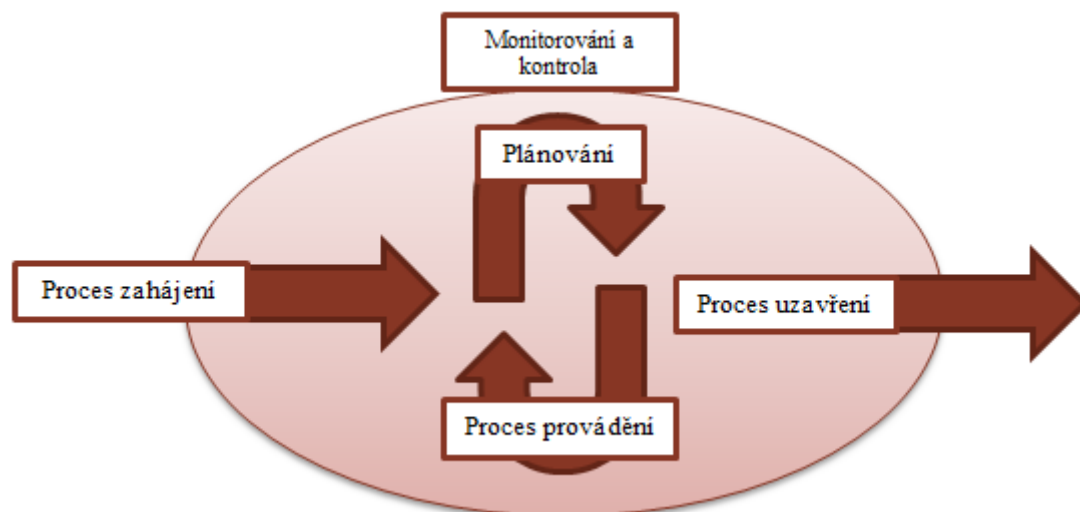
⁵⁶ Tamtéž.

Proto je také důležité mít vždy připraven plán projektu, protože bez něj by nebyla žádná kontrola možná. Navíc je ještě monitorován stav dílčích realizačních složek projektového plánu jako například působení rizik nebo úroveň dosažené kvality výstupu. Tyto procesy sledují, kontrolují a regulují postup projektu. Identifikují výsledky ve všech oblastech, a kde se vyskytují nechtěné odchylky od plánu, zavádí odpovídající změny.⁵⁷ Proto se v této doméně projektového řízení můžeme setkat s aktualizovanou podobou projektového plánu nebo dokumenty schvalující nápravné akce a souhrnné zprávy o stavu projektu.

Uzavření projektu je pak poslední částí projektového řízení, kdy jsou ukončeny veškeré činnosti předchozích započatých procesů. Zahrnuje formalizaci přijetí výsledku projektu a jeho převzetí do užívání a předání zákazníkovi. Právoplatné ukončení projektu souvisí i s ukončením smluvního vztahu a vypracováním dokumentace administrativního uzavření projektu nebo závěrečné fakturace.

Přestože jsou jednotlivé procesy projektového řízení popsány odděleně, v reálu probíhají velice komplexně, prolínají se nebo se cyklicky opakují a doplňují. Jejich plné využití závisí na schopnostech účastníků projektového řízení a je zcela individuální. Grafické prolínání procesů projektového řízení je znázorněno výše na Obr. 2.5. Všechny základní dokumenty a vstupy a výstupy procesů projektového managementu jsou podrobně uvedeny v přehledu v příloze 4.

Obr. 2.5: Vazby mezi procesy projektového řízení

Zdroj: PMBOK, 2008, s. 40; vlastní úprava

⁵⁷ LEWIS, James, ref. 54.

2.4.2. Základní terminologie projektového řízení

Nejdůležitějším prvkem je v projektovém řízení **projekt**. Během posledních let se staly projekty naprosto běžnou součástí našich životů. Výsledkem projektu bývá vždy nějaký unikátní produkt, služba nebo jiný určitý výsledek⁵⁸. I ve škole se již projekty stávají pravidelně využívanou výukovou metodou, a to buď v podobě skupinových či individuálních úkolů.

Na odborné světové scéně se lze setkat s řadou různorodých definic projektu, které se liší v konkrétních formulacích. Většina se jich ale shoduje na tom, že projekt je skupina koordinovaných aktivit s jasně daným začátkem a koncem. Jsou dočasně vykonávané jednotlivcem nebo skupinou osob za účelem naplnění specifického cíle v rámci časového harmonogramu, definovaných nákladů a pracovních parametrů.⁵⁹ Projekt je jakýkoliv jedinečný sled aktivit a úkolů, který má:

- určený specifický cíl, k jehož naplnění má dojít realizací projektu,
- definovaný začátek i konec uskutečnění projektu,
- a daný rámec čerpání zdrojů potřebných pro realizaci projektu.⁶⁰

Projekty mohou mít vliv i na sociální, ekonomické nebo životní prostředí v místě, kde jsou realizovány. Tyto dopady pak bez problému přesahují i samotnou dobu životnosti projektu a proto je důležité při plánování projektu v projektovém řízení brát v potaz celou komplexnost vlivů projektu po jeho realizaci. Pakliže budou naplněny všechny stanovené cíle a dosaženo záměru investorů, můžeme projekt považovat za dokončený.

Pro realizaci projektu je stěžejní, aby se lidé, kteří projekt budou realizovat, podíleli i na jeho plánování. Definování a plánování projektu by totiž mělo zabrat zhruba 20 % z celkové doby trvání projektu a mělo by zahrnovat přípravu přinejmenším projektového plánu, rozpočtu a řízení rizik.⁶¹ Plánování libovolného projektu, které je jednou z nejdůležitějších částí projektového managementu, nicméně ne tou jedinou, je v dnešní době informačních technologií usnadňováno řadou softwarových programů. Jako jeden z nejpoužívanějších

⁵⁸ Při aplikaci projektového řízení může být za projekt v rámci politiky rozvoje venkova považována například koupě nové stodoly, ale i podpora inovací ekologického zemědělství či organizace projektů agroturistiky.

⁵⁹ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. rozšířené vydání. Brno: Barrister & Principal, 2009. 215. s. ISBN 978-80-87029-56-5. s 57.

⁶⁰ SVOZILOVÁ, Alena, ref. 52.

⁶¹ HORINE, Gregory M. *Absolute Beginner's Guide to Project Management*. United States of America: Que Publishing, 2007. 324 p. ISBN-10: 0-7897-3197-5, p. 41.

bych za sebe mohla vybrat například *Microsoft Project*. Ten v průběhu projektu zajistí perfektní přehlednost a precizní propracovanost projektu, ale samozřejmě už ne jeho samotnou úspěšnost.

Nicméně projektový management není jenom o plánování. Neúspěšnost projektu je nejčastěji spojována s časovými požadavky. Proto je podstatné z pozice projektového manažera dbát na plánování, dodržování rozpočtu, ale i kontrolu odvedené práce. **Projektový manažer** je klíčovou osobou, která má přímý vliv na veškeré dění v projektu, od jeho plánování, přes výběr ostatních členů projektového týmu, samotnou koordinaci úkolů až po finalizaci a uzavření projektu. Ale i pozice projektového manažera může být chápána v různém kontextu, a to buď jako zaměstnání, dočasná role či dílčí aktivita.⁶²

Pokud projekty naplňují náročnost velkých projektů, stává se téměř nezbytné, aby byla určena právě jedna osoba, která bude celý projekt pouze koordinovat. Samozřejmě pokud bychom se bavili o menších týmech, které obsahují tak do pěti členů, je možné, aby projektový manažer odváděl i jiné dílčí práce, nicméně s přibývajícím počtem aktivit v projektu a členů projektového týmu tato schopnost klesá a časová vytíženost je mnohem náročnější na zvládnání. Dnes i tzv. **one-person projects**, které bychom vůbec dříve do projektů nezahrnovali, protože je zvládne vykonat pouze jedna osoba. S tím se celý časový harmonogram projektu stává kritickou cestou. S jedním personálním obsazením totiž neexistují žádné možné alternativy řešení či paralelně prováděné práce. Navíc pokud projektový manažer nevede žádné lidi a jeho hlavní starostí je koordinovat vlastní činnost a vykonávat všechny úkoly, nehovoříme tak ani o pravém projektovém řízení, jako spíše o dobrém **self-managementu** nebo **time-managementu**.⁶³

2.4.3. Typologie projektů

S řízením projektů se v historii začínalo nejdříve u hmotných investičních projektů, tzv. **tvrdých projektů**. Dnes se ale v rámci projektového řízení rozmohla i vlna projektů neinvestičních, tedy tzv. **měkkých**. Stěžejním cílem **investičních projektů** je nakoupení **investičního majetku**⁶⁴. Pořízený majetek je v realizační fázi projektu tím nejdůležitějším nástrojem k naplnění cíle projektu. Nicméně vede také k provozování dalších veřejných prospěšných aktivit, které z výsledku projektu plynou. Například rekonstrukce starého

⁶² BERKUN, Scott, ref. 51.

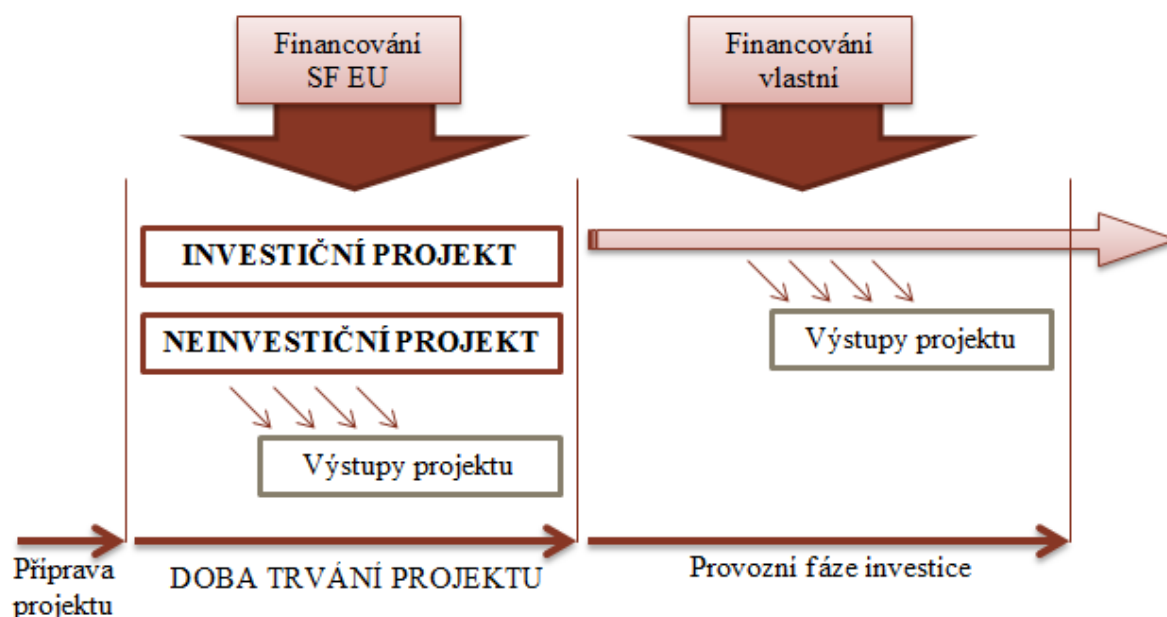
⁶³ LEWIS, James, ref. 54.

⁶⁴ Dlouhodobého hmotného i nehmotného investičního majetku.

objektu v obci a jeho vybavení pro účely agroturistiky vede i k obnovení infrastruktury cestovního ruchu v okolí a zvýšení návštěvnosti regionu obecně.

Neinvestiční projekty se naopak od pořizování majetku zaměřují směrem k podpoře konkrétních činností či aktivit, přičemž nákupy hmotného majetku hrají jenom jí málo významnou součást. Měkké projekty se většinou realizují v oblastech **sociálních služeb, zaměstnanosti v podobě rekvalifikací nebo oblasti vzdělávání či volnočasových aktivit**. Rozdíl mezi typy tvrdých a měkkých projektů je také v tom, že se liší doba projevu jejich výstupu. U neinvestičních projektů se totiž jejich výsledný efekt projeví již v průběhu projektu. Oproti tomu u investičního projektu se projeví až po jeho ukončení. Zde se musí teprve kontrolovat, jestli žadatel plní výstupy, ke kterým se smluvně zavázal při poskytnutí dotace.⁶⁵ Grafické znázornění rozdílu v realizaci investičních a neinvestičních projektů je uvedeno níže na Obr. 2.6.

Obr. 2.6: Rozdíly dopadu realizace investičních a neinvestičních projektů

Zdroj: MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, 2009, s. 61; vlastní úprava

Projekty mohou být také různého rozsahu podle cílů, množství finančních prostředků nebo délky trvání. Mluvíme tak o **malých projektech**, které jsou jednoduché, krátkodobé a vyžadují pouze málo zdrojů. Projekty bývají ovšem i mnohem složitější a v takovém případě řeší i velice komplexní a dlouhodobý problém, což zpravidla vyžaduje mnoho činností a fází projektu, řadu let a značné množství nákladů. Z pohledu výsledků mezi takové **velké**

⁶⁵ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 59.

projekty například patří sítě infrastruktury, budovy nebo výzkumné a vývojové úkoly. Jako malý krátkodobý projekt můžeme jmenovat projekt na pořízení výrobního zařízení či z neinvestičních projektů například pořádání veřejných událostí.

2.5. Projektový cyklus

Zjednodušeně lze říci, že projekt je proces, který má svůj začátek, průběh a konec. Je tedy časově omezen. Podrobnější popis jednotlivých fází projektu zachycuje metodická pomůcka přípravy a řízení projektu, tzv. **projektový cyklus**. Obecná definice dle PMI uvádí, že **životní cyklus projektu** je souborem fází projektu, které na sebe navazují, a jejichž názvy a počet určuje potřeba kontroly do projektu zaangažované organizace.

Pro zvládnutí projektu je důležité správně projít všemi potřebnými fázemi projektového cyklu. Fází může být celkem šest⁶⁶:

- **Identifikace a formulace záměru**, kdy je definována počáteční myšlenka projektu a provedena analýza dotačních příležitostí.
- **Příprava projektu a jeho formulace** je fází, kdy je projektový záměr podrobněji rozpracován a provedena institucionální a finanční analýzy případně i dopady na životní prostředí, je-li to relevantní.
- **Posouzení a schválení** v této fázi je ze strany řídicího orgánu, který přijímá žádost o podporu včetně všech povinných příloh a analyzuje ji z hlediska formální i věcné přijatelnosti.
- **Vyjednávání a financování** obsahuje zejména dojednání rozpočtu projektu a podepsání smlouvy o poskytnutí dotace mezi předkladatelem a odpovědným schvalovatelem.
- **Implementace a monitoring** je část probíhající během skutečné realizace projektu a zachycuje dodržování původního plánu projektu. Pokud se během kontroly zjistí vážné odchylky, jsou co nejrychleji zaváděny účinné opravné prostředky, tak aby bylo dosaženo úspěšného výsledku projektu.
- **Hodnocení** je závěrečnou fází projektového cyklu, kdy dochází k hodnocení efektivnosti a dopadů projektu a porovnává se naplnění stanovených cílů s realitou.

⁶⁶ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 59.

Náklady nejsou během těchto fází z rozpočtu čerpány plynule, ale nejvíce narůstají se zahájením realizační fáze projektu. Tedy ve střední části projektového cyklu, kdy dochází k zapojení všech zdrojů projektu.

2.6. Metodické nástroje tvorby projektů

Při tvorbě projektů je možné využít hned několika nástrojů, některé z nich se při tvorbě projektů musejí používat povinně. Jiné slouží čistě jako informační materiál pro investora nebo jsou využívány při rozsáhlejší analýze předinvestiční části projektu⁶⁷. Metodickými nástroji je možné například posoudit relevantnost či smysluplnost projektu nebo efektivnost využití potencionálně vložených finančních prostředků. Analýzy zase mohou hodnotit stav investora nebo vazeb okolí na projekt či nabídku dotačních příležitostí.

2.6.1. Analýzy dotačních příležitostí

Pokud se rozhodneme využít dotací pro náš projekt, měli bychom mít nejdříve jasnou představu, čeho chceme v projektu dosáhnout. Jak chceme jeho realizaci uskutečnit a jak zajistíme financování. V zásadě pak lze analyzovat dotační příležitosti podle dvou kritérií, a to **účelu dotace** a **zdroje financování**. Dle účelu dotace analyzujeme intervence na investiční a neinvestiční projekty. Z hlediska zdrojů financování pak dělíme dotační tituly na programy z evropských fondů nebo programy z národních zdrojů. Smyslem analýzy je tedy vyhledat a správně určit vhodný dotační zdroj pro projekt a posoudit jeho výhodnost pro žadatele. Jejím výstupem jsou souhrnné informace o vybraném dotačním titulu, přehled základních podmínek pro získání dotace a identifikace možných rizik, která by omezila nabytí prostředků. Do analýzy je možné také zahrnout zhodnocení úspěšnosti získání dotace podle kritérií hodnocení. Po analýze dotačních příležitostí následuje krok v podobě vypracování projektové žádosti o příslušnou finanční podporu.

2.6.2. SWOT analýza

SWOT analýzu je možné použít jako účinnou pomůcku při přípravě projektu. Je typem strategické analýzy, která hodnotí stav podnikatele, organizace, měst či států z hlediska čtyř faktorů. Silné a slabé stránky jako **vnitřní faktory** a příležitosti a hrozby jako **faktory vnější**. Silné a slabé stránky přitom žadatel může ovlivňovat sám, naopak působit na příležitosti a hrozby jako vnější faktor je již složitější a někdy je nelze kontrolovat vůbec.

⁶⁷ Předinvestiční částí se rozumí zahajovací etapa životního cyklu projektu, která se zaměřuje především na vyhodnocení projektového záměru a na posouzení technických problémů projektu.

Silné stránky mají zpravidla pozitivní rys a mohou mít původ jak přírodní, tak lidský nebo technický. Abychom správně určili, jaké má podnik nebo projekt silné stránky, stačí si odpovědět na několik základních otázek. Co děláme lépe než ostatní, jaké jsou výhody projektu, co funguje dobře, co ostatní považují za naše silné stránky nebo jaké máme využitelné zdroje. Výsledkem by pak měla být řada faktorů jako jedinečné know-how, obchodní značka, patenty či technologie, originální výrobní proces, nákladové výhody, výhodná lokace nebo finanční síla a zdraví podniku či žadatele.⁶⁸

Slabé stránky jsou naopak faktory, které fungují špatně a představují tak nedostatky podniku nebo projektu. Jejich identifikace je obdobná jako u silných stránek, pouze s tím rozdílem, že jde o jejich negativní rys. Příkladem slabých stránek mohou být například vysoké náklady, špatná kvalita produktů či služeb, konkurence, nízká produktivita, nevýhodné umístění výstupu projektu nebo špatná marketingová strategie.⁶⁹

Další dimenzí jsou **příležitosti**. Ty mohou mít velice rozmanitou podobu podle typu projektu nebo žadatele. Většinou jsou reakcí na technologický rozvoj, ekonomický růst, lidský potenciál, změny životního stylu, sociální vlivy nebo vládní politiku.⁷⁰ Mezi tyto faktory by šlo například konkrétně zařadit rozvoj nových trhů nebo produktů, přivedení nových zákazníků oslovením jiného zákaznického segmentu, liberalizace mezinárodního trhu, fúze, akvizice či outsourcing některého z podnikových procesů.⁷¹ Pozitivní na příležitostech je navíc to, že mohou rozvíjet jak silné stránky projektu, tak napomáhat rozvoji a posílení slabých stránek. Vše záleží na úhlu pohledu, kde máme rezervy v našich vnitřních faktorech, které se týkají situace projektu v danou chvíli.

Hrozby jsou budoucí rizika, která není možné vynechat z úvah při plánování projektu. Omezují možné příležitosti a brání pozitivním změnám. Rizika představují například nové produkty, konkurence, nedostatek finančních zdrojů, vládní regulace nebo jiné faktory, které předurčují, zda bude projekt vůbec realizován nebo dokončen.⁷²

⁶⁸ TAUER, Vladimír a Helena ZEMÁNKOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU*. Brno: Computer Press, a.s., 2009. 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.

⁶⁹ STŘEDOEVROPSKÉ CENTRUM PRO FINANCE A MANAGEMENT. SWOT analýza. *Finance-management.cz* [online]. 2012 [cit. 24.2.2013]. Dostupné z: <http://www.finance-management.cz/080vypisPojmu.php?X=SWOT+analyza&IdPojPass=59>.

⁷⁰ MIND TOOLS LTD. SWOT analysis. *Mindtools.com* [online]. 2013 [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: http://www.mindtools.com/pages/article/newTMC_05.htm.

⁷¹ STŘEDOEVROPSKÉ CENTRUM PRO FINANCE A MANAGEMENT [online], ref. 6969.

⁷² MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 59, s. 69.

Závěrem této podkapitoly je vhodné zdůraznit, že SWOT analýza by měla být vypracována jednak v kontextu podniku, tedy pro daný subjekt a zvláště pro projekt samotný. Tato logika je zachována i v rámci této diplomové práce, kdy SWOT analýza žadatele je zpracována dále v kapitole 3.6 a SWOT analýza *projektu Ekologická mlékárna Tasovice* v kapitole 4.4. Kvalitní zpracování takové analýzy totiž může ovlivnit úspěšnost projektu. Při předběžné identifikaci všech dimenzí a správnému propojení informací bude analýza vhodným základem pro přijetí strategie realizace daného projektu.

2.6.3. Studie proveditelnosti

Studie proveditelnosti (SP; Feasibility study) je významným nástrojem projektového řízení. Účelem tohoto dokumentu je souhrnně zachytit v předinvestiční části projektového cyklu všechna významná hlediska daného investičního záměru, zhodnotit jeho alternativy a obecně posoudit jeho relevantnost. Je také důležité, aby studie co nejlépe popsala, optimalizovala a hodnotila projekt i se všemi jeho specifiky. Jedině tak může být poté adekvátním podkladem pro samotné investiční rozhodnutí.⁷³

V aktuálním programovacím období 2007-2013 se používají dva druhy studií proveditelnosti, a to základní SP a zjednodušená. **Základní SP** je určena pro projekty s celkovými náklady přesahujícími 10 mil. Kč. **Zjednodušená SP** pak pro ty projekty, které této alokace nedosahují.⁷⁴ Studie proveditelnosti se dělí do tematických kapitol a její obecná struktura je uvedena níže v Tab. 2.1. Studie proveditelnosti je pro žadatele o dotaci povinný dokument. Můžeme se ovšem setkat i s nepovinnými dokumenty a jinými typy studií a analýz.⁷⁵

⁷³ SIEBER, Patrik. *Studie proveditelnosti* [online]. MMR, 2004 [cit. 22.2.2013]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/2d8f2d0a-e1ff-4263-bcba-22f18c790b92/Metodika-zpracovani-Studie-proveditelnosti_2d8f2d0a-e1ff-4263-bcba-22f18c790b92.pdf.

⁷⁴ FOLTÝNEK, Daniel. *Open Days 2008: Studie proveditelnosti* [online]. Konference.dobra-rada.cz, 2008 [cit. 2.3.2013]. Dostupné z: https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&cad=rja&ved=0CFMQFjAE&url=http%3A%2F%2Fwww.konference.dobra-rada.cz%2Fweb%2Fdocument%2Fcms_library%2F41.pdf&ei=y1YyUbuSDsKt4ASMm4AI&usg=AFQjCN GQCK3gRzzcpMbnJ9YXaAniramD4w&sig2=3gwaNWcpdff2K5ycnEa62A.

⁷⁵ Například *Studie příležitosti* (Opportunity Study) může také sloužit jako základní dokument předinvestiční fáze projektu. Se zaměřením na investiční příležitosti a společenské dopady tvoří její výstup soubor potenciálních investic. Mezistupněm mezi touto studií a původní SP je *Předběžná studie proveditelnosti* (Pre-feasibility Study), která sice kopíruje strukturu SP, ale je její méně zpracovanou verzí. Slouží spíše jen pro investorovu hrubou představu ekonomických dopadů projektu, na jejímž základě by se měl rozhodnout právě pro pokračování projektu a zhotovení podrobnější SP. V poslední řadě se lze setkat i s *Hodnoticí zprávou* (Appraisal report). V rámci tohoto dokumentu se nejčastěji hodnotí finanční zdraví investora, případně realizátora projektu a celkově projekt. (SIEBER, Daniel [online], 2004).

Tab. 2.1: Struktura studie pravidelnosti

1) Úvodní informace	8) Harmonogram realizace projektu včetně rozpočtového harmonogramu
2) Strukturované vyhodnocení projektu	9) Finanční plán
3) Popis projektu a jeho aktivit	10) Hodnocení efektivity a udržitelnosti projektu
4) Analýza trhu	11) Ekonomická analýza projektu
5) Management projektu a projektový tým	12) Analýza citlivosti a řízení rizik
6) Technické a technologické řešení projektu	13) Podrobné závěrečné hodnocení projektu
7) Potřeba a zajištění dlouhodobého a oběžného majetku	

Zdroj: FOLTÝNEK, Daniel [online], 2008; vlastní úprava

2.7. Metodický postup přípravy projektového záměru

Cílem této podkapitoly je vysvětlit obecné zákonitosti základních pravidel při přípravě projektového záměru, přestože se žádosti liší podle programu i typu fondu. Nicméně příprava projektu spočívá v postupném zodpovězení série otázek: **Co? Proč? S kým? Jak? Za kolik?** Definování cíle projektu by tak mělo odpovědět na tu nejjednodušší otázku, proč jsme se rozhodli napsat a realizovat daný projekt. Definice výstupů popisuje co je výsledkem realizací projektu, tedy co je skutečně vytvořeno. Je třeba se soustředit i na to, aby účel projektu skutečně vyjadřoval cíl, nikoliv dílčí aktivity (dále kapitola 2.7.4). Projekt by se měl zaměřovat na dosažení pouze jedné změny, která odráží účel projektu, ten skutečný důvod, proč chceme projekt zrealizovat.⁷⁶

V prvotní fázi projektového cyklu se často doporučuje, aby si žadatel také předem ověřil, zda jeho projekt navazuje na potřebné strategické dokumenty. V případě projektu této práce, zda naplňuje prioritní cíle Programu rozvoje venkova. Pro získání dotace z evropských fondů je totiž vyžadováno splnění předem daných podmínek. Jak obecných kritérií oprávněnosti projektu, tak i podoby projektové žádosti, potřebných dokumentů, povinných příloh a včasného odevzdání žádosti se všemi náležitostmi kompetentnímu orgánu⁷⁷.

⁷⁶ TAUER, Vladimír a Helena ZEMÁNKOVÁ, ref. 68.

⁷⁷ Žadatel z Programu rozvoje venkova ČR odevzdává vyplněnou žádost se všemi povinnými přílohami na regionální odbor *Státního zemědělského intervenčního fondu* (SZFI).

2.7.1. Popis projektu

Aby bylo možné žádat o podporu z fondů Evropské unie, musí být v návrhu projektu jasně popsána a zdůvodněna jeho potřebnost. Při tom je dobré dbát na několik zásad jako například naplnění všech bodů formuláře žádosti. Je tedy i ve vlastním zájmu žadatele, aby při přípravě projektu prostudoval příslušnou **příručku pro žadatele**⁷⁸. Ta totiž obsahuje detailní metodiku a podmínky programu, podle nichž se doporučuje postupovat. Mezi další zásady popisu projektu patří vyvarování se odborného slangu nebo pečlivé vypracování časového harmonogramu jednotlivých fází projektu a přehledná grafická úprava dokumentů.

Správně popsáný projekt by neměl opomenout řadu základních informací, které se vztahují zejména k obsahu a cílům projektu. Patří mezi ně:

- Cíl, oblast podpory a prioritní osa programu,
- název projektu a jeho umístění,
- datum zahájení a ukončení projektu,
- obsah projektu (zahrnuje hlavní cíl, zdůvodnění projektu, popis aktivit projektu nebo cílové skupiny atd.),
- a výše dotace, o kterou žádáme.⁷⁹

2.7.2. Předkladatel projektu a jeho partneři

Za podaný projekt k žádosti o dotaci je zodpovědný jeho **předkladatel** (žadatel), který musí být v rámci projektu jasně určen i se všemi identifikačními a kontaktními údaji. Žadatel může být jak osoba soukromoprávní (fyzická a právnická) tak veřejnoprávní (stát, kraj nebo obec). Konečným příjemcem pomoci ovšem nemusí být uvedený předkladatel projektu. A to z toho důvodu, že již při formulování projektového záměru je možné, aby se příjemce dotace rozhodnul předat řízení projektu externímu subjektu, který pro projekt zajistí veškeré náležitosti.

Partnerství v kontextu projektového řízení je zajišťováno na smluvním základě a chápeme ho jako vzájemný vztah mezi dvěma a více subjekty, které se budou podílet na realizaci projektu a sdílet za něj zodpovědnost předem dohodnutým způsobem a za určitých podmínek. Spoluúčast partnerů na projektu je podstatná a nezastupitelná. Pakliže se zaváží

⁷⁸ Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova pro konkrétní opatření.

⁷⁹ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 59, s. 78.

na společném vytváření projektu, tak se podílejí na zpracování projektové žádosti ale i realizaci projektových aktivit. Nejedná se přitom o aktivity, které by mohli být poskytnuty dodavateli jako služba apod. Role projektových partnerů je vymezena v žádosti o finanční podporu, kde žadatel uvádí své partnery. Navíc ač je dotace poskytována pouze předkladateli projektu, podmínky pro její získání musí splňovat i partneři projektu.⁸⁰

2.7.3. Vazba projektu na strategické programové dokumenty

Při zpracovávání projektového záměru musí žadatel vycházet z identifikovaných potřeb cílové skupiny projektu, ale zároveň i co nejlépe naplňovat cíle, priority a jiné podmínky programových dokumentů. Proto je před podáním žádosti o dotaci vhodné se s těmito dokumenty blíže seznámit. Projekt by měl odpovídat zaměření příslušného fondu jako celku, programovým dokumentům, konkrétnímu operačnímu plánu, jeho globálním i specifickými cílům. Stejně tak je možnost návaznosti na jedno konkrétní opatření a výzvu k podání žádosti. Navíc dalším plusem pro žadatele může být, pokud je v projektu dostatečně vysvětlena návaznost na priority národních, vládních či sektorových strategií, politik, programů nebo regionálních iniciativ.⁸¹

2.7.4. Aktivity projektu

Projektovými aktivitami chápeme sled na sebe navazujících podstatných kroků, které nás při tvorbě projektu dovedou až k naplnění cíle. Každá aktivita je svázaná se zdroji, vstupy a jeho realizátory. Musí být přitom jasné, zda probíhá konzistentně během celé doby trvání projektu či pouze jednorázově nebo krátkodobě ale opakovaně. Plánování a realizace aktivit se vždy odvíjí od možností konkrétního žadatele nebo partnerů projektu. Postup kroků tak není v projektovém řízení neměnný, ale přizpůsobuje se na základě řady faktorů, které mají na aktivity vliv. Například mezi dílčími aktivitami existují logické vazby, které jasně určují posloupnost jejich průběhu, délku i který člen projektového týmu za její vykonání nese zodpovědnost. Neméně důležité jsou i vnější omezení nebo typ zvolené metody realizace aktivity.

⁸⁰ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 59, s. 92.

⁸¹ Tamtéž, s. 80.

U všech aktivit projektu je také nutné zvážit vazby na vstupy projektu, tedy především finance. Ke každému kroku zvlášť se určuje předpokládaná výše **celkových nákladů**, kam se zahrnují přímé náklady spojené pouze s danou činností, ale i **jednotkové náklady**, které se vztahují jenom na jednu jednotku vybrané aktivity. Například výdaje na jeden litr mléka v nové ekologické mlékárně apod.⁸²

2.7.5. Harmonogram a etapizace projektu

Harmonogram je klíčovým nástrojem, bez kterého se při realizaci projektu neobejdeme, protože nám zaštituje představu časového plánu projektu s ohledem na disponibilní zdroje, kapacity a náklady. Obsahuje určitou představu o odhadované celkové délce projektu a také o trvání jednotlivých aktivit projektu a jejich vzájemnou provázanost. Součástí samotné žádosti o dotaci je nejlépe grafické znázornění časového ukotvení aktivit. U některých investičních projektů i oddělená **etapizace projektu**. Etapy se u projektů používají v závislosti na jejich náročnosti. Každá etapa je přitom zakončena vlastním měřitelným a kontrolovatelným výstupem.⁸³

Časový plán projektu zobrazujeme nejčastěji pomocí grafů. *Ganttův diagram* byl zhruba do přelomu šedesátých let jediným nástrojem na zpracování časového harmonogramu pomocí časových úseků na základě jednoduché konstrukce. Jediným problémem bylo, že neukazoval možné posuny při zpoždění etap projektu a jeho dopady na celkový výsledek. Z toho důvodu byly vynalezeny **síťové grafy**, *Metoda kritické cesty* (Critical Path Method, CPM) a *Metoda vyhodnocování kontroly programu* (Program Evaluation and Review Technique, PERT). Obě metody se od původního Ganttova grafu liší tím, že dokáží zobrazit *kritickou cestu* projektu, která je definována jako nejdelší možný souhrn navazujících aktivit. Tyto aktivity nemohou být vykonány paralelně a tak určují, kdy nejdřív projekt může skončit. V PERT je navíc možné využít i výpočtu pravděpodobnosti konečného času, kdy bude daná aktivita kompletní.⁸⁴

⁸² MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 59, s. 83.

⁸³ TAUER, Vladimír a Helena ZEMÁNKOVÁ, ref. 68, s. 45.

⁸⁴ LEWIS, James, ref. 54.

Nicméně při použití všech tří metod se vyskytují tzv. **milníky**. Milníky jsou specifické události či termíny, které v průběhu projektu představují jeden konkrétní bod, kdy by měla být učiněna kontrola průběžného výsledku, přijata rozhodnutí či opatření dalšího postupu nebo dokončeny specifické aktivity. Milníky také většinou zakončují hlavní fázi projektu nebo přinášejí zhodnocení dokončených prací v uplynulé etapě.

2.7.6. Rozpočet projektu

Nedílnou součástí plánování projektu je rozpočet, který se odvíjí od časového harmonogramu projektu. **Rozpočet projektu** je časově fázovaný plán, který obsahuje všechny informace o čerpání zdrojů projektu, a to jak v souhrnné podobě, tak detailněji rozepsaném provedení jednotlivých peněžních nebo pracovních jednotek. Rozpočet je jedna z nejdůležitějších charakteristik projektu. To z toho důvodu, že je nezbytným dokladem pro žádost o dotaci z fondů EU, ale i samotnou koordinaci všech činností a dodávek v průběhu realizace nebo kontrole postupu projektu.⁸⁵

Evropská unie definuje dva druhy výdajů, které je potřeba při sestavování rozpočtu rozlišovat. Jedná se o uznatelné náklady tzv. **způsobilé** (eligible expenditures) a náklady neuznatelné neboli neoprávněné, tzv. **nezpůsobilé výdaje** (noneligible expenditures). Zásadní rozdíl mezi nimi je ten, že pouze způsobilé výdaje je možné hradit z veřejných prostředků. Neuznatelné náklady tak musí žadatel vždy hradit ze svých soukromých zdrojů. Přesto musí být oba typy výdajů v rozpočtu projektu zaznamenány.⁸⁶

Všeobecná pravidla pro uznatelnost nákladů jsou upravována na úrovni členských států rozdílně. Evropská komise totiž tyto pravidla blíže nespecifikuje. Například v rámci podmínek poskytnutí podpory v Programu rozvoje venkova EU jsou blíže stanoveny pouze neuznatelné náklady.⁸⁷ Zpravidla bývá v jednotlivých opatřeních programu vymezen okruh způsobilých a nezpůsobilých výdajů, které se dle potřeby opatření liší a vychází i z podmínek jednotlivých fondů EU. Jejich specifikaci najde žadatel buď v příručce pro žadatele, nebo, jak je tomu i v Programu rozvoje venkova ČR, přímo v prováděcím dokumentu programu. V RDP ČR jsou způsobilé výdaje konkretizovány pro každý druh operací v rámci opatření zvlášť. Shodná je pouze výše minimálních uznatelných nákladů ve výši 50 tis. Kč. Obecně by se ale dalo konstatovat, že způsobilé jsou ty náklady, které jsou vynaloženy v souladu

⁸⁵ SVOZILOVÁ, Alena, ref. 52.

⁸⁶ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, ref. 59.

⁸⁷ Podrobněji v nařízení Rady (ES) č 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), článek 71.

s cílem opatření programu. Dále jsou průkazné účetními doklady, žadatel je prokazatelně zaplatil a byly vynaložené během realizace projektu.

2.8. Výzvy k předkládání projektu a administrace projektu

Žádosti o poskytnutí dotace z Programu rozvoje venkova se podávají na základě **výzev k předkládání projektů**⁸⁸ (call for proposals), které jsou zpravidla vyhlašovány *Ministerstvem zemědělství ČR* (MZe) a administruje je *Státní zemědělský a intervenční fond* (SZIF). Veřejnost je o vyhlášení informována v tisku nebo přímo na internetových stránkách řídicího orgánu MZe (www.eagri.cz) nebo zprostředkujícího subjektu SZIF (www.szif.cz). Termíny a zaměření výzev se mění. Výzvy navíc mohou být časově omezeny, v podobě tzv. kolových výzev, nebo neomezené, tedy průběžné. Výzvy jsou na uvedených odkazech zveřejněny vždy alespoň čtyři týdny před zahájením příjmu žádostí.

Obecně se nedoporučuje odevzdávat žádost až v poslední dny příjmu, protože časová omezení mohou být velice striktní a vést až k nepřijetí žádosti. Což bylo taky jedním z důvodů inovace administrace projektových žádostí v RDP ČR. Systém administrace tak sestavuje seznam doporučených projektů na základě finančních prostředků alokovaných na dotační opatření a preferenčních bodů. Až poté jsou vybraní žadatelé vyzváni k předložení potřebné dokumentace. Jde tak o významné ulehčení administrativní i finanční zátěže v první fázi administrace a to jak žadatelům, kteří nemusí předkládat rovnou všechny přílohy, tak i ušetření nákladů fondu na archivaci neschválených žádostí.⁸⁹

Obecně se **administrací projektu** rozumí kroky a povinnosti, které musí splnit zprostředkující subjekt nebo žadatel. V dokumentech příslušného dotačního programu nebo v materiálech řídicího orgánu jsou přesně definovány požadavky na administraci projektů. Administrativní proces přitom probíhá od vyhlášení výzvy, přes příjem žádostí o dotaci, výběr projektů, kontrolu **žádosti o proplacení** až po podporu konečných příjemců dotace v době udržitelnosti projektu⁹⁰.

⁸⁸ Každá výzva musí obsahovat několik základních informací jako číslo výzvy, priority a příslušné oblasti podpory, datum, čas a místo pro předložení žádosti. Výčet příslušných žadatelů, limitovanou výši podpory na projekt a odkaz na další podrobnější informace případně rozvádějící metodické pokyny.

⁸⁹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Nový systém administrace SZIF Žádostí o dotace šetří čas i peníze. *eAgri.cz* [online]. 2011b [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/aktuality/novy-system-administrace-szif-zadosti-o.html>.

⁹⁰ Udržitelností projektu se rozumí doba, po kterou je příjemce podpory z fondů EU povinen zajistit výstupy projektu, ke kterým se dříve smluvně zavázal a to v nezměněné podobě i po ukončení fyzické realizace projektu.

3. Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Koordinace aktivit v rámci rozvoje venkova na unijní i české úrovni, má smysl zejména pro vyrovnanost šancí udržitelného rozvoje mezi urbanizovanými a venkovskými oblastmi Evropy. Realizace rozvoje venkova na území ČR se přitom zabývá i mimoprodukčními funkcemi venkova a zachováním jeho tradičních sociálních vlivů na venkovské obyvatelstvo. Rozvoj venkova spadá pod obecnější rámec zemědělské politiky české republiky. Zemědělská politika ČR spadá pod gesci *Ministerstva zemědělství ČR* (MZe). Tato politika se věnuje oblastem potravinářské a zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství. Velký vliv na utváření **zemědělské politiky České republiky** měl její vstup do Evropské unie v roce 2004. Během začleňování veškerého *acquis*⁹¹ vztahujícího se k aplikaci CAP EU byla zahájena zcela nová etapa jejího vývoje. Po vstupu ČR do EU vláda přijala novou *Koncepci agrární politiky ČR*, která se zabývala komplexní problematikou českého zemědělství rozdělenou do čtyř částí:

- Formulování základní strategie – vize pro zemědělství ČR,
- Agrárně politický rámec pro zemědělství ČR v prostředí EU,
- Koncepce zemědělské politiky ČR po vstupu do EU,
- Očekávané dopady Koncepce zemědělské politiky ČR po vstupu do EU do ekonomiky a struktury agrárního sektoru ČR.⁹²

Souhrnně lze konstatovat, že tato Koncepce musela být kompatibilní s principy a opatřeními CAP a zároveň **reagovat na světové, evropské i konkrétní národní problémy** ve vztahu k zemědělství, bezpečnosti potravin, životnímu prostředí a rozvoji venkova. To vše navíc během realizace nezbytné **restrukturalizace a modernizace zemědělství a potravinářského průmyslu** pro zvýšení konkurenceschopnosti ČR na vnitřním trhu EU. A při respektování striktních environmentálních, sociálních a spotřebitelských standardů. I přes to má zemědělství a potravinářství v podmínkách ČR předpoklady být strategickým a výnosným odvětvím.⁹³

⁹¹ *Acquis communautaire* je nepřekládané označení pro všechny právní úpravy v jakékoliv formě, které se týkají činnosti Evropské unie.

⁹² MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013)* [online]. eAgri.cz, 2004 [cit. 28.3.2013]. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/26240/Koncepce_agrar_politiky_CR_pro_obdobi_po_vstupu_do_EU.pdf.

⁹³ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Strategie pro růst- české zemědělství a potravinářství v rámci společné zemědělské politiky EU po roce 2013* [online]. eAgri.cz, 2012c [cit. 28.3.2013]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/189295/Strategie_pro_rust_ceske_zemedelstvi_a_potravinarstvi_v_ramci_Spolecne_zemedelske_politiky_EU_po_roce_2013.docx.

České zemědělství se začalo přizpůsobovat systému přímých plateb a modulaci podpor nastavených v rámci evropské RDP. V programovém období 2007-2013 poté Evropská komise odsouhlasila **první programy rozvoje venkova** a ČR získala pozitivní hodnocení toho svého, kterému se budeme dále věnovat v kapitole 3.3.

3.1. Politika rozvoje venkova v ČR na období 2007-2013

Na rozvoj venkova je v České republice aplikována **politika rozvoje venkova ČR**, za kterou odpovídá *Ministerstvo zemědělství ČR*. Tato politika je komplexním konceptem vycházejícím z RDP EU a na území České republiky jej naplňuje *Program rozvoje venkova ČR (PRV)* na období 2007-2013. **Venkovská politika** přesahuje některé dimenze a oblasti rámce regionální politiky ČR, která se primárně zaměřuje na rozvoj území. Základním nástrojem rozvoje v rámci regionální politiky ČR je v období 2007-2013 *Strategie regionálního rozvoje České republiky (SRR)*, která zajišťuje návaznost politiky regionálního rozvoje ČR na regionální politiku EU. Za provádění strategie zodpovídá *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*.

Vysvětlení této souvztažnosti mezi RDP EU a regionální politikou EU je stěžejní z toho důvodu, že často **řeší obdobné problémy na stejných územích**. Dochází i k tomu, že se v jednotlivých koncepcích objevují protichůdné aktivity. Porovnání hlavních oblastí zájmu podpory v rámci jednotlivých politik a jejich hlavních nástrojů na území ČR je zachyceno níže v Tab. 3.1. Navíc by bylo možné označit za více než zarážející, že se v České republice **oddělují potřeby zemědělců od potřeb venkovských obcí**, když spolu tak úzce souvisí a není ani možné, aby spolu nekoexistovaly.

Tab. 3.1: Porovnání oblastí zájmu při podpoře rozvoje venkova a regionálního rozvoje v České republice

Rozvoj venkov podle Programu rozvoje venkova ČR	Regionální rozvoj podle Strategie regionálního rozvoje ČR
1. Tvorba pracovních příležitostí	1. Tvorba pracovních míst
2. Podmínky růstu a kvalita života na venkově	2. Vytváření podmínek pro dynamický hospodářský rozvoj regionů
3. Vzdělávání	3. Podpora investic do lidského kapitálu
4. Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova	4. Vytváření podmínek pro dynamický hospodářský rozvoj regionů
	5. Podpora řešení specifických problémů rozvoje venkova a periferních území

Zdroj: GAREP, spol. s r.o [online], 2010; vlastní úprava

Samotný rozvoj venkova je v České republice téměř **neuchopitelný pojem**. Navíc se zdá, že pro rozvoj venkova není ani tohoto exaktního vymezení třeba. Politika rozvoje venkova je vzhledem k pružnému vnímání venkova, a to jak na národní, tak evropské úrovni, spíše **politikou rozvoje malých venkovských obcí, resp. území**.⁹⁴ Nicméně pro nárok na podporu z EAFRD je pro regiony nezbytné označení venkov, či venkovská obec.

3.1.1. Vymezení venkovských obcí v ČR

V rámci této kapitoly si nastíníme diskutované možnosti vymezení venkova v České republice. Dosavadní přístupy jsou velmi diferencované. V ČR **neexistuje obecně přijímaná definice vnímání hranice mezi venkovem a městem**. Proces jejího určení postupuje velice pomalu kvůli silným vazbám mezi historickými, kulturními a politickými souvislostmi vývoje městských a venkovských prostor. Podstatné je přitom zdůraznit, že **rozlišujeme vymezení venkovského prostoru, čili venkova samotného a venkovského sídla**, tedy obce. Při exaktním určení obcí se totiž pracuje zejména s **ukazatelem celkového počtu obyvatel** nebo její socioprofesní strukturou. U venkova se naopak vychází spíše z **hustoty zalidnění**. Navíc je možné využít kromě těchto statistických metod i hodnotící techniky subjektivní, ale pouze jenom pro národní účely a u velmi malých území.⁹⁵ Kategorizace těchto jednotlivých nástrojů pro vymezení venkova je uvedena v přehledu v Tab. 3.2.

Tab. 3.2: Kategorizace nástrojů k vymezení venkova

	Venkovská obec	Venkovský prostor
Statistické nástroje	<ul style="list-style-type: none"> • Počet obyvatel • Správní struktura • Označení obce 	<ul style="list-style-type: none"> • Hustota zalidnění • Podíl ekonomických aktivit
Subjektivní nástroje	<ul style="list-style-type: none"> • Individuální znaky • Architektura • Urbanismus • Sociální vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> • Krajina • Krajinový ráz

Zdroj: PERLÍN, Radim [online], 2009; vlastní úprava.

⁹⁴ GAREP, spol. s r.o. *Rozvoj venkova- nástroje, aktéři a paradoxy* [online]. Regionalnirozvoj.cz, 2010 [cit. 30.3.2013]. Dostupné z:

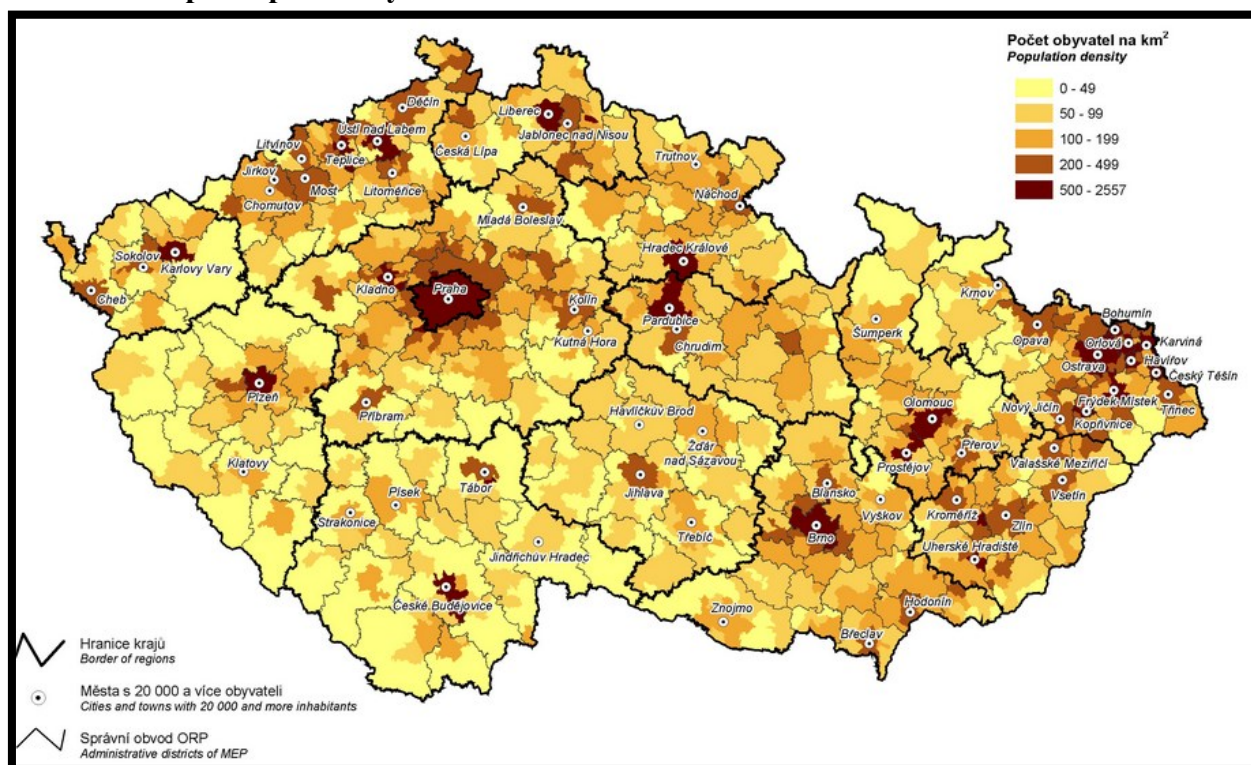
http://www.regionalnirozvoj.cz/tl_files/soubory/Synergie/Seminar_2010/2_Binek_Rozvoj_paradoxy.pdf.

⁹⁵ PERLÍN, Radim. Vymezení venkovských obcí v Česku. *Dsv.cz* [online]. 2009 [cit. 27.3.2013]. Dostupné z: <http://www.dsv.cz/clanek.asp?id=6384068>.

Venkovské obce se od přijetí zákona o obcích č. 128/2000 Sb. vymezují podle **počtu obyvatel do 3 000**. Komplikací jsou ovšem dříve udělené městské statusy obcím s menším počtem obyvatel nebo nově obnovené označení **městys**⁹⁶. Tato heterogenita postavení obce ve veřejné správě znemožňuje odpovídající využití pro kategorizaci čerpání z evropských fondů a jiných dotačních titulů na rozvoj venkova.

Dalším českým specifickým je i **vymezení venkovského prostoru**, které se zakládá na modifikované metodě *OECD* a *Eurostatu*, kterým jsme se věnovali již dříve v kapitole 2.1.1. Smyslem úpravy pro české prostředí je snížení hodnoty hustoty zalidnění na **100 obyvatel na km²**. Navíc se tato metoda nezkoumá na úrovni krajských jednotek NUTS 3, ale dbá se na větší diferenciaci území za použití **struktury veřejné správy**, kdy se datové údaje třídí podle správních obvodů *obcí s rozšířenou působností* (ORP) a *pověřených obecních úřadů* (POU). Grafické znázornění hustoty zalidnění České republiky v roce 2012 je zobrazeno níže na Obr. 3.1.

Obr. 3.1: ČR podle počtu obyvatel na km² v matričních obvodech za rok 2012

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012b

⁹⁶ Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích definuje v §3 pojem městys. Obec je městys, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Městys je samostatně spravován zastupitelstvem městysu. Orgány městysu jsou pak rada městysu, starosta, úřad městysu a zvláštní orgány městysu.

Regiony se tak i nadále dělí podle původní metody na **převážně venkovské, významně venkovské a významně městské**. Nicméně zcela logicky se úpravou metody mění počet regionů spadajících do jednotlivých kategorií. Narůstá počet významně městských regionů, kterými je kromě Prahy i její širší zázemí. Stejně je tomu tak i u Brna a dalších regionálních center, ale i podstatné části kolem Moravskoslezské metropolitní oblasti nebo Zlína a Otrokovic. V kategorii převážně venkovských regionů naopak dochází ke snížení jejich počtu. Díky jednotlivým ORP tak dochází k celkovému snížení diverzifikace českých regionů.⁹⁷ Grafické porovnání členění venkova v ČR podle **původní metodiky OECD** a její modifikované verze je uvedeno v příloze 5.

3.1.2. Nástroje politiky rozvoje venkova v ČR

K dosahování své venkovské koncepce využívá politika rozvoje venkova řady nástrojů. **Rozvojové nástroje venkova** pokrývají velké spektrum oblastí a jsou různorodé. Problém nastává při jejich aplikaci na venkově, protože je zpravidla plošná či centrálně řízená bez ohledu na obrovské množství rozdílů mezi jednotlivými venkovskými regiony. Obecně nastavená kritéria aplikace tedy spíše napomáhají silnějším subjektům. To odporuje původní myšlence snahy snižovat regionální rozdíly a řešit problémy periferních venkovských oblastí. Proto je i jedním ze záměrů správného uchopení rozvoje venkova akceptovat tyto diference a co nejúčinněji řešit konkrétní problémy daných venkovských území.⁹⁸

Nástroje politiky rozvoje venkova můžeme rozdělit do následujících kategorií⁹⁹:

- **administrativní nástroje:** legislativa, závazné procedury, postupy a organizační normy,
- **koncepční nástroje:** strategie, programy, plány, politické deklarace, územně plánovací dokumenty a pozemkové úpravy,
- **institucionální nástroje:** instituce, spolupráce a regionální management,
- **věcné nástroje:** infrastruktura, poskytnutí prostor, služeb, hmotného plnění a poradenství,
- **sociálně-psychologické nástroje:** vzdělávání, komunikace a motivace,
- **finanční nástroje:** systémy finančních podpor, dotace a granty.

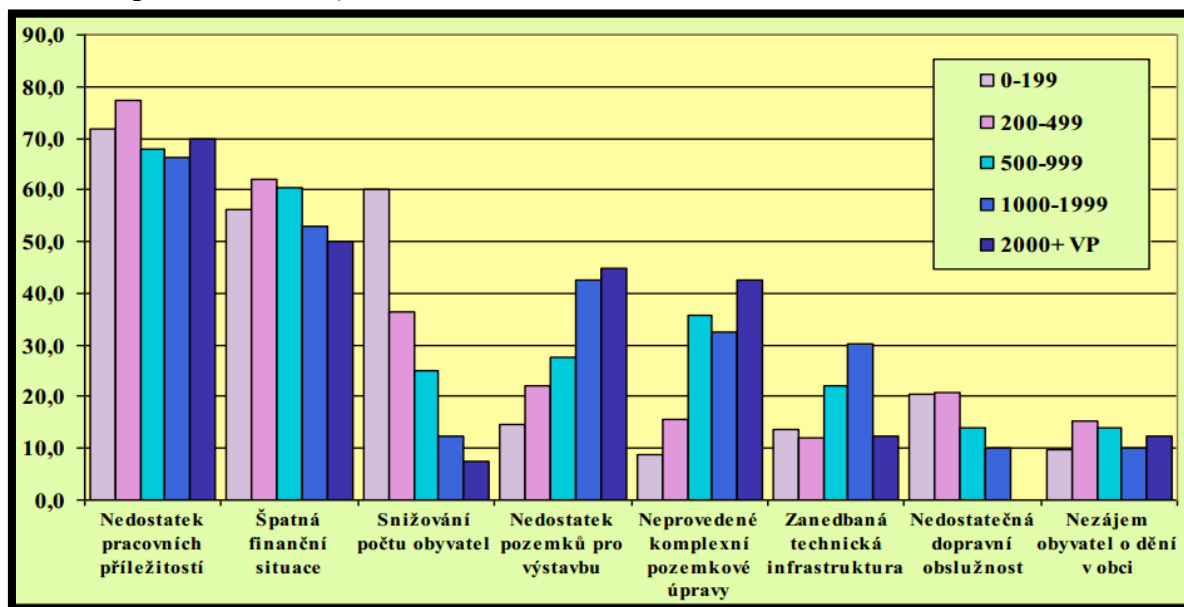
⁹⁷ PERLÍN, Radim [online], ref. 95.

⁹⁸ GAREP, spol. s r.o [online], ref. 94.

⁹⁹ METODICKÁ PODPORA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE. Nástroje rozvoje venkova. *Regionalnirozvoj.cz* [online]. 2013a [cit. 29.3.2013]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/nastroje-venkov.html>.

Největší důraz se přitom klade na využívání finančních nástrojů z národních dotačních titulů nebo evropských prostřednictvím Programu rozvoje venkova, kterému se budeme dále věnovat v kapitole 3.3. Ostatní nástroje nejsou často využívány a někdy je jejich význam zcela podceňován. A to i navzdory tomu, že z průzkumu v roce 2010 o **největších problémech obcí v závislosti na velikosti obce** vyhodnoceného společností *GaREP, spol. s.r.o.* jasně vyplynulo, že špatná finanční situace netrápí venkovské obce tolik, jako nedostatek pracovních příležitostí, kterým se koncepce rozvoje venkova téměř nezabývá. Konkrétní výsledky subjektivního šetření nejproblémovějších oblastí venkovských sídel jsou uvedeny níže na Obr. 3.2.

Obr. 3.2: Problémy obcí v závislosti na jejich velikosti (podíl odpovědí na celkovém počtu obcí v %)

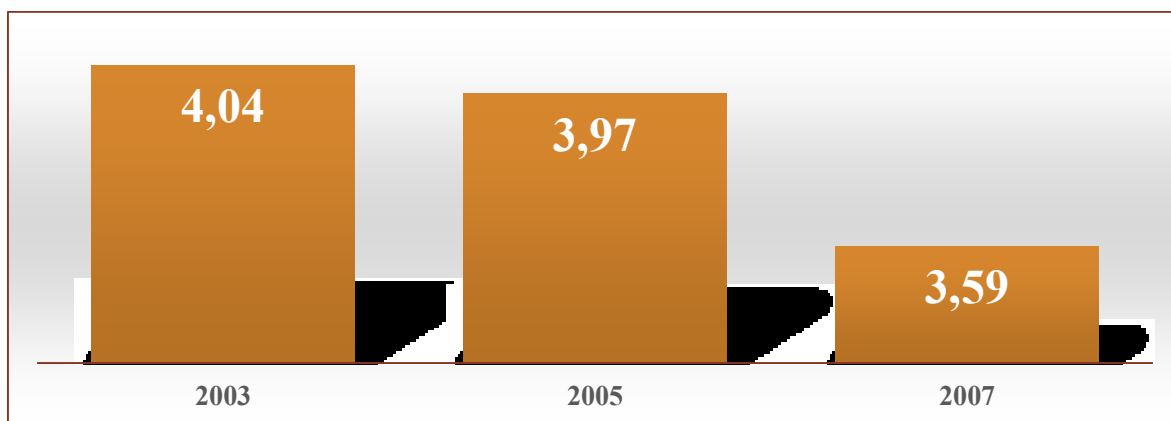

Zdroj: GAREP, spol. s r.o [online], 2010

Největší podíl na zaměstnanosti ve venkovských oblastech má zemědělský sektor a lesní hospodářství. Tyto sektory ovšem čelí čím dál tím větším konkurenčním tlakům, již od vstupu České republiky do EU, a to právě díky společné zemědělské politice. Celoevropským problémem se v těchto sektorech stal také dlouhotrvající a neměnný **úbytek mladé generace ve věku do 35 let**. Zrychlující se trend úbytku počtu farmářů v ČR je zachycen níže v Obr. 3.3. Tento odliv kvalifikované pracovní síly představuje do budoucna závažný demografický problém venkovských sídel, ale i ekonomické aktivity venkova vůbec. Tomu se snaží předejít **specifická podpora pro mladé zemědělce** v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013.

K uzavření problematiky českého venkova by bylo záhodné dodat, že při aplikování různé ekonomicky zaměřených koncepcí a politik rozvoje venkova, stejně tak jako při evropské či globální unifikaci, by se nemělo zapomínat na to, **co dělá venkov venkovem**. K jeho posílení a vyšší konkurenceschopnosti by mohla napomoci populační a administrativní stabilizace, vyjasnění pozice malých obcí, rozšíření základní vybavenosti včetně dopravní obslužnosti nebo oprava a doplnění technické a dopravní infrastruktury. V oblasti lepší diverzifikace hospodářských činností by měly směřovat kroky směrem k multifunkční orientaci zemědělství, udržení tradičních venkovských řemesel, rozvoji vhodných forem venkovské rekreace a cestovního ruchu. Dále ve smyslu lepšího zachycení a zužitkování vývojových trendů také napojení venkova na informační sítě a jejich užívání. Tou nejlepší šancí pro český venkov jsou lidé, co chtějí žít s vesnicí, a ne ti, co chtějí žít na vesnici.¹⁰⁰

Obr. 3.3: Vývoj počtu zemědělců pod 35 let věku v ČR (v tisících obyvatel)

Zdroj: EUROSTAT [online], 2007; vlastní úprava

3.1.3. Hlavní instituce rozvoje venkova v ČR

Do procesu rozvoje venkova je v ČR zapojena velice pestrá škála **soukromých, veřejných i neziskových subjektů**. Klasičtí aktéři ze sféry veřejné správy prochází všemi úrovněmi rozvoje venkova. Od obcí a škol na obecní úrovni, přes ORP a pozemkový úřad na úrovni mikroregionální až po úroveň krajskou, kde byly zřízeny vedle krajských úřadů i *Krajské agrární komory*¹⁰¹ nebo *Krajská informační střediska (KIS)*¹⁰². Poslední je úroveň národní, kde se rozvoje venkova a zemědělství dotýká řada ministerstev. Nejdůležitější je

¹⁰⁰ ZEMÁNEK, Lukáš. Lokální kultura v životě našeho venkova. In: *Venkov II, sídla a krajiny: Sborník ze semináře*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2006. 94 s. Příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 2/2006.

¹⁰¹ Agrární komory sdružují zemědělské podnikatele a podnikatele v lesnictví a potravinářství. Poskytují jim poradenství a informační služby. Jejich cílem je stát hodnotným partnerem všech ostatních subjektů ve venkovském prostoru.

¹⁰² KIS napomáhají k uplatňování principů společné zemědělské politiky, rozvoje venkova, aplikaci zákonných norem a zásad správné zemědělské praxe a ochraně spotřebitelů formou zlepšení informovanosti cílových skupin.

samozřejmě MZe a zastřešující ústřední instituce jako *Evropské vzdělávací fórum pro rozvoj venkova*¹⁰³ nebo *Národní síť MAS*.¹⁰⁴ Synergický model rozvoje venkova a zemědělství v ČR je postavený na třech základních pilířích (hospodářský, sociální a environmentální). Jeho úrovnové dělení a zařazení jednotlivých zainteresovaných subjektů z oblasti veřejné správy i veřejnosti do jeho struktur je uvedeno v příloze 6.

3.2. Strategické dokumenty pro rozvoj venkova v ČR 2007-2013

Se vstupem České republiky do Evropské unie, se v oblasti politiky rozvoje venkova otevřela nová možnost čerpání evropských finančních prostředků v rámci CAP a posléze RDP EU. Aby ČR mohla využívat přidělených alokací, musí připravovat **jednotný programovací rámec** postavený na určitých strategických dokumentech, které naplňují principy a priority EU a odráží potřeby ČR a jejího venkova.

Za vypracování těchto strategických dokumentů pro rozvoj venkova zodpovídá v ČR *Ministerstvo zemědělství* (Mze) ve spolupráci se *Státním zemědělským a intervenčním fondem* (SZIF). SZIF byl v ČR navíc akreditován i jako *Agrární platební agentura*, jejímž úkolem je administrace financí poskytovaných z fondů EU (EAGF, EAFRD i EFF). MZe spolupracuje při evropských institucích se *Stálým zastoupením ČR při EU*, kde se na zemědělství zaměřuje primárně *úsek Zemědělství a životního prostředí*. Tento úsek vyjedná v zájmu českého rozvoje venkova i jiných problematik v rámci CAP a podílí se na přípravě příslušných legislativních aktů, sleduje naplňování strategií, politik a jiné legislativy EU v oblasti zemědělství a rozvoje venkova. Navíc díky spolupráci s českým zastoupením je zajištěno bezproblémové čerpání finančních prostředků z evropských fondů pro projekty na území ČR.¹⁰⁵

Mezi nejdůležitější národní dokumenty, které mají vliv na rozvoj venkova v ČR v období 2007-2013, růst zaměstnanosti ve venkovských sídlech, konkurenceschopnost venkovských regionů a ekonomickou a sociální soudržnost patří *Národní strategický plán rozvoje venkova ČR na období 2007-2013* (NSPRV) a *Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013*. Tyto dokumenty tvoří podstatnou spojnici se *Strategickými zásadami rozvoje venkova*

¹⁰³ Evropské vzdělávací fórum pro rozvoj venkova vzniklo spojením evropských vzdělávacích zařízení a spolupracuje s řadou dalších evropských partnerů. Jeho cílem je podpořit občany i politiky k angažovanosti ve venkovském prostoru a posílit zodpovědné zacházení s prostředky evropských fondů.

¹⁰⁴ METODICKÁ PODPORA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE. Akteri rozvoje venkova. *Regionalnirozvoj.cz* [online]. 2013b [cit. 30.3.2013]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/akteri-venkov.html>.

¹⁰⁵ BYDŽOVSKÁ, Marie. Zemědělství. *Euroskop.cz* [online]. 2013 [cit. 24.3.2013]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8924/sekce/zemedelstvi/>.

2007-2013 (Strategic Guidelines for Rural Development, SGRD), stěžejním programovacím dokumentem na úrovni evropské politiky rozvoje venkova a *nařízením Rady č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova a EAFRD*.

Přístup propojení národních plánů vycházejících se strategických směrů EU pomáhá vytvořit ucelenou strategii rozvoje venkova po celém území EU. Klíčový je pak při¹⁰⁶:

- určení oblastí, ve kterých využití evropské podpory na rozvoj venkova přinese největší přidanou hodnotu na úrovni EU,
- propojení národních přístupů rozvoje venkova s hlavními prioritami EU, které vyplývají například ze závěrů lisabonské nebo göteborgské strategie
- zajištění souladu i s ostatními evropskými politikami, převážně HSS nebo životního prostředí,
- realizace CAP a pomoc při její potřebné restrukturalizaci.

Vzájemná souvztažnost mezi strategickými dokumenty rozvoje venkova byla zobrazena již dříve na Obr. 2.4.

3.2.1. Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z EAFRD

Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, je klíčovým dokumentem, který stanovuje veškerá **obecná pravidla pro postup a realizaci podpory v rámci RDP EU** v období 2007-2013. Tento dokument tvoří jakýsi spojník v programování politiky rozvoje venkova EU, protože upravuje podmínky a požadavky jak na SGRD, tak NSPRV a Programy rozvoje venkova. Jejich vzájemnou vazbu lze vyčíst z nařízení samotného v *Hlavě II*. Politika rozvoje venkova na období 2007-2013 je v něm rozdělena podle čtyř tematických os, které jsou popsány v *Hlavě IV* a obsahují hlavní priority, na které se RDP zaměřuje v daném období. Jedná se o:

- Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví,
- Zlepšování životního prostředí a krajiny,
- Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova,

¹⁰⁶ EVROPSKÁ KOMISE. Politika rozvoje venkova v období 2007-2013. *Ec.europa.eu* [online]. 2008 [cit. 12.2.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_cs.htm.

- Leader¹⁰⁷.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova se tímto nařízením stal nejdůležitějším finančním nástrojem podpory komplexního rozvoje venkova pro všechny členské země v programovacím období 2007-2013. **Pravidla čerpání** finančních prostředků z ERDF v rámci tematických os jsou pak popsány v *Hlavě V*. Sazby pro první a třetí osu jsou stanoveny následovně¹⁰⁸:

- 75 % způsobilých veřejných výdajů v regionech způsobilých v rámci konvergenčního cíle¹⁰⁹,
- 50 % způsobilých veřejných výdajů v ostatních regionech.

V případě druhé a čtvrté osy platí pak tyto limity:

- 80 % způsobilých veřejných výdajů v regionech způsobilých v rámci konvergenčního cíle,
- 55 % způsobilých veřejných výdajů v ostatních regionech.

Dokument určuje nejen strategický kontext celé politiky rozvoje venkova, ale hlavně konkrétní pravidla programování, finančního řízení, publicity, monitoringu a kontroly. Navíc popisuje i princip partnerství a dává základ sdíleným pravomocem mezi EK a členskými státy. Komisi stanovuje povinnost vypracovávat pravidelné hodnotící zprávy o výsledcích, tendencích a provádění národních plánů a strategických směrů EU.

Na základě nařízení byly zřízeny také dvě významné instituce působící v oblasti rozvoje venkova, a to *Evropská síť pro rozvoj venkova*¹¹⁰ a *Celostátní síť pro venkov*¹¹¹.

¹⁰⁷ Pojem LEADER je francouzskou zkratkou pro „Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale“. V českém překladu „Propojení rozvojových aktivit a venkovské ekonomiky“. (LEADER [online], 2010).

¹⁰⁸ RADA EU. Nařízení Rady (ES) č 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). *Eur-lex.europa.eu* [online]. 2005 [cit. 24.2.2013]. Dostupné z:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005R1698:CS:HTML>.

¹⁰⁹ Cíl konvergence je pro nejméně vyvinuté členské státy a regiony v souladu s právními předpisy Společenství.

¹¹⁰ Evropská síť pro rozvoj venkova má za cíl shromažďovat, analyzovat a šířit informace o opatřeních Společenství k rozvoji venkova. Také upevňovat dané postupy, informovat o postupech vývoje ve venkovských oblastech, pořádat semináře pro veřejnost i sítě odborníků a podporovat vznik vnitrostátních sítí a národních iniciativ pro spolupráci.

¹¹¹ Celostátní síť pro venkov musela být založena každým členským státem a seskupuje organizace a správní orgány podílející se na rozvoji venkova. Například v ČR Ministerstvo zemědělství zřídilo Celostátní síť pro venkov, jejíž činnost byla oficiálně zahájena 11. listopadu 2008 (aktivity na www.eagri.cz).

3.2.2. Strategické zásady rozvoje venkova na období 2007-2013

Nařízená Rady č. 1698/2005 doporučilo Radě přijetí strategických směrů navržených EK. *Strategické zásady rozvoje venkova* (SGRD) byly přijaté Radou 20. února 2006 jako *rozhodnutí Rady 2006/144/ES*. Jejich hlavním smyslem je určit priority Evropské unie v rámci EAFRD a rozvoje venkova na období 2007-2013, které reflektují cíle *Obnovené strategie udržitelného rozvoje EU* a cíle obnovené *Lisabonské strategie pro hospodářský růst a zaměstnanost*.¹¹² Čtyři hlavní osy na úrovni EU jsme již popsali v kapitole 2.2.

SGRD zajišťují soulad rozvoje venkova zejména se společnou zemědělskou politikou EU a politikou soudržnosti nebo životním prostředím. Kromě toho SGRD zahrnují i **horizontální priority**, ve kterých se soustředí na aspekty lidského kapitálu a zapojení specifických skupin zvláště podstatných pro rozvoj venkova, jako jsou ženy a mladí, nebo staří obyvatelé. Mezi další priority patří zvýšení integrace venkova do informační společnosti.¹¹³ Jasné vymezení priorit má co nejvíce pomoci členským státům při zajištění maximální součinnosti během tvorby jejich národních plánů rozvoje venkova. Stejně podstatný význam mají Strategické zásady i v rámci **doplňkovosti nástrojů EU**. Pro zajištění odpovídající spolupráce mezi různými politikami EU a RDP, musí členské státy zajistit, aby se akce dotované z evropských fondů vzájemně na daném území a v dané oblasti doplňovaly a byly soudržné. Konkrétní koordinační mechanismus ovšem upravuje již NSPRV.¹¹⁴

Původní rozhodnutí Rady z roku 2006 bylo v průběhu programovacího období 2007-2013 pozměněno *rozhodnutím Rady 2009/61/ES*. To z toho důvodu, že do SGRD začlenilo nové úkoly, kterým se EU rozhodla čelit. Patří tam například boj se změnami klimatu, rozvoj obnovitelných energií, řízení vody, ochrana biologické rozmanitosti a v neposlední řadě **restrukturalizace odvětví mléka a mléčných výrobků**. Právě poslední oblast, do které směřuje pozornost RDP EU je i předmětem zájmu této diplomové práce vzhledem k obsahu zpracovávaného projektu *Ekologické mlékárny Tasovice* v kapitole 4.

¹¹² TOMŠÍK, Karel, ref. 14.

¹¹³ PĚLUCHA, Martin, ref. 13.

¹¹⁴ EUROPA. Strategické směry Společenství pro rozvoj venkova. *Europa.eu* [online]. 2011 [cit. 12.2.2013]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/160042_cs.htm.

3.2.3. Národní strategický plán rozvoje venkova na období 2007-2013

Na základě prioritních os SGRD připravila ČR svůj *Národní strategický plán rozvoje venkova*, který byl schválen vládou ČR usnesením č. 499/2006 dne 10. května 2006. NSPRV tak zajišťuje vazbu mezi obecnými cíli rozvoje evropského venkova a cíli rozvoje venkova České republiky.¹¹⁵

NSPRV má **globální cíl**¹¹⁶ kterým se snaží naplnit strategické vize budoucí podoby českého venkova do roku 2013. Cíl je založen na dimenzi konkurenceschopné ekonomiky, dimenzi životního prostředí a za třetí na dimenzi pracovního uplatnění obyvatel venkova. NSPRV se vztahuje pouze na období 2007-2013 a obsahuje¹¹⁷:

- Hodnocení hospodářské a sociální situace českého venkova, jeho potenciál pro rozvoj a stav životního prostředí,
- Strategii v souladu se SGRD pro spolupráci mezi RDP EU a ČR,
- Program rozvoje venkova, kterým se NSPRV realizuje si orientační částkou, která mu byla přidělena z EAFRD,
- Prostředky k zajištění koordinace a doplňkovosti s ostatními nástroji CAP jako je EAFG, EFF nebo *Evropský sociální fond* (European Social Fund, ESF) a *Evropskou investiční bankou* (European Investment Bank, EIB),
- Finanční alokaci pro vytvoření komunikační platformy pro rozvoj venkova celostátní a evropské sítě pro rozvoj venkova.

¹¹⁵ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013* [online]. eAgri.cz, 2006 [cit. 28.3.2013]. Dostupné z:

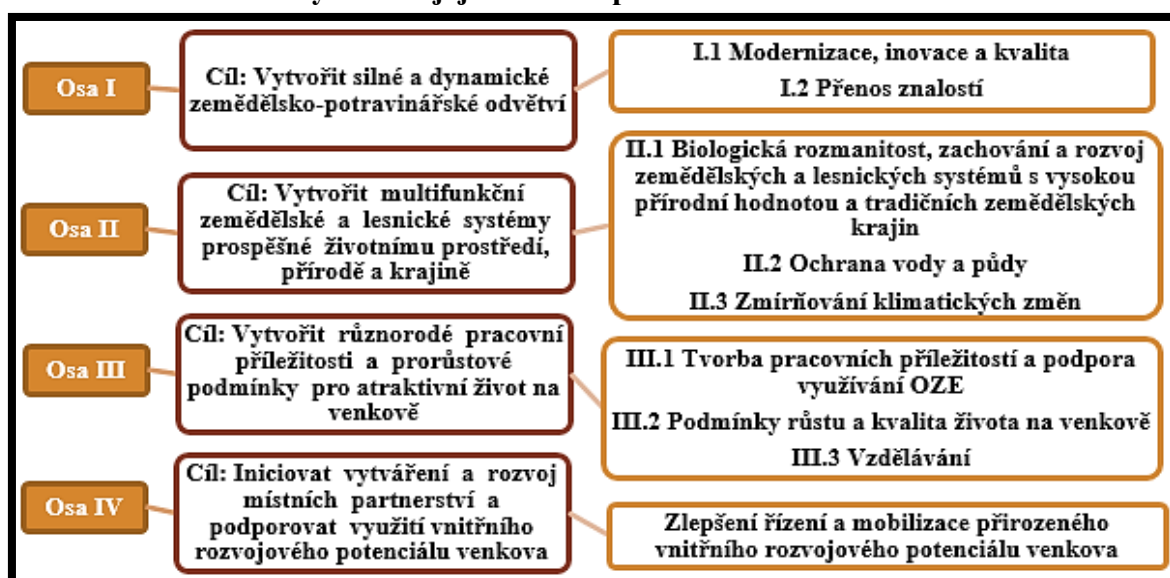
http://eagri.cz/public/web/file/26839/Narodni_strategicky_plan_rozvoje_venkova.pdf.

¹¹⁶ Znění globálního cíle NSPRV 2007-2013: „Rozvoj venkovského prostoru České republiky založit na dodržování principů udržitelného rozvoje, systematickém zlepšování stavu životního prostředí, péči o přírodu a krajinu a snižování negativních vlivů intenzivního zemědělského a lesního hospodaření. Vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost České republiky v základních zemědělských a potravinářských komoditách s přednostní orientací na kvalitní potraviny, zvýšit podíl produkce uplatnitelné na zahraničních trzích a zvýšit HDP na obyvatele a příjmy venkovského obyvatelstva. Rozšiřovat a diverzifikovat ekonomické aktivity ve venkovském prostoru České republiky vedoucí k rozvoji podnikání, tvorbě nových pracovních míst, hospodářskému růstu a ke snížení míry nezaměstnanosti na venkově. Posílit soudržnost obyvatel na venkově a stabilizovat jeho společenskou strukturu.“ (MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], 2006)

¹¹⁷ EUROPA. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV). *Europa.eu* [online]. 2012 [cit. 12.2.2013]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/l60032_cs.htm#Amendingact.

V neposlední řadě NSPRV rozpracovává priority rozvoje zemědělství a venkova v rámci jednotlivých os SGRD podle potřeb jednotlivých krajů ČR. Ty jsou odvozeny z celkové podrobné analýzy zemědělského sektoru a venkova České republiky v první části NSPRV. Obsah os byl vypracován tak, aby nedocházelo k duplicitám a vzájemnému překrývání priorit.¹¹⁸ Struktura os, jejich cílů a dílčích priorit je graficky znázorněna na Obr. 3.4.

Obr. 3.4: Tematické osy RDP a jejich cíle a opatření v rámci NSPRV 2007-2013

Zdroj: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], 2006, s. 20; vlastní úprava

3.3. Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

K realizaci a naplnění cílů NSPRV dochází prostřednictvím *Programu rozvoje venkova České republiky* (PRV), který je přímým nástrojem pro získání podpory poskytované Evropskou unií z EAFRD. PRV byl *Výborem pro rozvoj venkova EK* schválen 23. května 2007, tedy po začátku programovacího období 2007-2013. Příjem žádostí byl zahájen se zpožděním během května a června roku 2007.

PRV ČR byl vypracován podle výše zmíněného nařízení Rady č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z EAFRD, dále na základě nařízení Rady č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky a rozhodnutí Komise č. 2006/144/ES, o Strategických zásadách rozvoje venkova. Česká republika předložila EK pouze jeden Program rozvoje venkova. Ten je určen pro venkovské regiony na celém území ČR s výjimkou hlavního města Prahy¹¹⁹. Další drobná **geografická omezení čerpání** se objevují napříč všemi osami PRV.

¹¹⁸ PĚLUCHA, Martin, ref. 13.

¹¹⁹ Region Praha je zařazen do cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, a tak Praha může čerpat podporu pouze v rámci druhé osy PRV v agroenvironmentálních opatření.

Například v první ose PRV jsou opatření určená pouze pro oblasti povodí nebo Natura 2000 a z třetí osy mohou čerpat pouze venkovská sídla s počtem obyvatel do 2 000. Naopak osa čtvrtá je určena pouze pro venkovské mikroregiony¹²⁰.

PRV je centrálně administrován **řídícím orgánem MZe** a prostředky, které skrz něj plynou, spravuje akreditovaná platební agentura v gesci **zprostředkujícího subjektu Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)**.

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013 v aktualizovaném znění z prosince 2010 obsahuje¹²¹:

- Analýzu situace z hlediska silných a slabých míst, zvolenou strategii pro jejich řešení a hodnocení ex ante,
- odůvodnění zvolených priorit s ohledem na SGRD a NSPRV,
- informaci o osách a opatřeních navrhovaných pro každou osu a jejich popis, včetně konkrétních ověřitelných cílů a ukazatelů, které umožňují přesně stanovit pokrok, účinnost a účelnost programu,
- finanční plán a orientační rozpis počátečních finančních částek podle jednotlivých opatření z hlediska veřejných a soukromých výdajů,
- doplňkové vnitrostátní financování a informace o doplňkovosti ve vztahu k opatřením financovaným jinými nástroji CAP, HSS EU a EFF,
- a prováděcí opatření programu, která určují všechny prováděcí orgány programu, souhrnný popis struktury řízení a kontroly, popis systémů monitorování a hodnocení, jakož i ustanovení k zajištění propagace programu.

Celkový rozpočet PRV ČR na období 2007-2013 je 3,67 mld. EUR, z toho 2,8 mld. EUR je z EAFRD. EU se tak na celkové částce podpory rozvoje venkova v ČR podílí ze 78 %. Zbývající část je pokryta z národních zdrojů.¹²²

¹²⁰ Pojem venkovský mikroregion chápeme jako souvislé homogenní území se společnou charakteristikou (společenskou, hospodářskou, environmentální nebo kulturní), které ovšem nezahrnuje velká města.

¹²¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Program rozvoje venkova ČR 2007-2013*. Praha: MZe, prosinec 2010a.

¹²² FOJTÍKOVÁ, Lenka a Marian LEBIEDZIK, ref. 9.

Zaměření PRV ČR je směřováno do čtyř os, které se dále dělí na priority a kopírují strukturu z NSPRV (viz. Obr. 3.4). Pátou osou je technická pomoc. Struktura finančních alokací jednotlivých os je uvedena v Tab. 3.3. Dílčí opatření os jsou vypsána v příloze 7.

Tab. 3.3: Finanční plán prioritních os PRV ČR 2007-2013 (v EUR)

Osy	Veřejné výdaje	Podíl spolufinancování z EAFRD	EAFRD
Osa I	858 401 240	75 %	643 800 930
Osa II	1 945 738 851	80 %	1 554 159 507
Osa III	645 913 635	75 %	484 435 226
LEADER	201 995 326	80 %	161 596 261
Technická pomoc	18 019 240	75 %	13 514 430
Celkem	3 670 068 292	78 %	2 857 506 354

Zdroj: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2010a; vlastní úprava

PRV ČR se skládá z řady opatření, která naplňují cíle NSPRV. Například si zakládá na rozvoji venkovských oblastí ČR podle zásad udržitelného rozvoje se zaměřením na systematické zlepšování životního prostředí, podporu hospodaření v lesích, snižování negativních vlivů intenzivního zemědělství a péči o krajinu. PRV se také snaží podporou projektů vytvořit v ČR takové podmínky, aby české zemědělské a potravinářské komodity byly konkurenceschopné a rostla schopnost produkce pro zahraniční trhy, stejně jako jejich kvalita. Jedním ze sledovaných indikátorů v rámci PRV je také růst příjmů venkovských obyvatel a celkově růst HDP na obyvatele. V neposlední řadě je cílem PRV ČR diverzifikace hospodářské činnosti ve venkovských oblastech ČR, podpora rozvoje podnikání spolu s tvorbou nových pracovních míst a snížení míry nezaměstnanosti na venkově. Opatření Programu rozvoje venkova se zaměřují rovněž na venkovskou kulturu, která je nedílnou součástí soudržnosti venkovského obyvatelstva a stabilizuje tak venkovskou sociální strukturu.¹²³

3.3.1. Osa I: Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

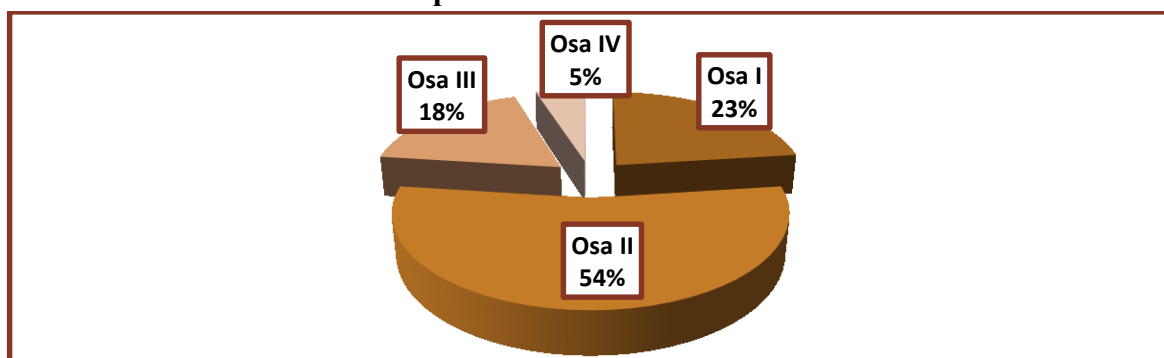
První osa PRV se zaměřuje na podporu konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a posílení dynamiky podnikání v zemědělské výrobě a v navazujícím potravinářství. Konkrétně cílí na podporu do oblasti **modernizace zemědělských produktů**, kde je možná podpora investic zlepšujících celkovou výkonnost zemědělského podniku za účelem zvýšení jeho konkurenceschopnosti. Dále **přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům**, kdy je možné z PRV financovat podporu výkonnosti zpracovatelských

¹²³ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ref. 121.

podniků, rozvoj inovací a vývoj nových produktů a technologií. V rámci první osy je možné řešit i problematiku vztahů pozemkové držby, nedostatečné zemědělské infrastruktury či absenci prvků ekologické stability krajiny v prioritní oblasti **pozemkové úpravy**. Podpora investičních aktivit osy I je doplněna i investicemi do lidských zdrojů se záměrem **zvýšení lidského potenciálu a kapitálu**, zejména prostřednictvím poradenství a odborného vzdělávání a informačních akcí. Významná je rovněž podpora, která plyne na zahajování činnosti **mladých zemědělců** a jejíž součástí jsou i platby za předčasné ukončení zemědělské činnosti.¹²⁴

Rozpočet pro osu I je 23 % z celkového rozpočtu PRV, v absolutních číslech 858,4 mil. EUR na celé programové období 2007-2013. Osa je ze 75 % financována z prostředků EAFRD. Porovnání podílů os PRV ČR je zobrazeno dále v Obr. 3.5.

Obr. 3.5: Rozdělení finančních prostředků PRV ČR v letech 2007-2013

Zdroj: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2012a; vlastní úprava

3.3.2. Osa II: Zlepšování životního prostředí a krajiny

Rozpočet pro osu II činí 54 % z celkové alokace PRV a je tak nejobjemnější. V absolutním vyjádření 1,9 mld. EUR na období 2007-2013. Největší podíl těchto prostředků, přes 80 %, v rámci osy II je přitom přiděleno na její první prioritu, která se orientuje na **zvyšování biologické rozmanitosti, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přidanou hodnotou a zachování tradičních zemědělských krajín**. Dále se osa II soustředí na kvalitu zdrojů povrchových a podzemních vod a zachování přirozeného vodního režimu v krajině díky prioritní oblasti **ochrana vody a půdy**. Třetí oblastí podpory

¹²⁴ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Úspěšné projekty Programu rozvoje venkova*. Praha: MZe, 2012a. 74 s. ISBN 978-80-7434-058-1.

je **zmírňování klimatických změn**, která podporuje snižování emisí skleníkových plynů a zachování funkce lesů. Osa je z 80 % financována z prostředků EAFRD.¹²⁵

Agroenvironmentální opatření (AEO) alokují nejvíce finančních prostředků. Jejich cílem je podpořit způsob využívání zemědělské půdy šetrným způsobem k životnímu prostředí, tedy **podpora ekologického zemědělství**. Dále je podporováno zachování hospodářských území vysoké přidané hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržba krajiny, například travních porostů. **Platby za přírodní znevýhodnění** poskytované v horských oblastech, nebo jiných **znevýhodněných oblastech** (Less Favoured Areas, LFA) jsou také významnou součástí osy II. Tyto opatření přispívají ke stabilizaci venkovského obyvatelstva. V období 2007-2013 navíc přibýly dotace na **podporu travních porostů v oblastech Natura 2000**, jenž se nachází v I. zóně národního parku nebo chráněné krajinné oblasti o výměře 3,7 tis. ha.¹²⁶

3.3.3. Osa III: Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Na osu III přispívá PRV z veřejných zdrojů celkem 645,9 mil. EUR, tedy asi 18 % jeho alokace. Z prostředků EAFRD je přitom spolufinancováno 75 % této částky. Osa III má v PRV popsány tři priority:

- Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie,
- Podmínky růstu a kvalita života na venkově,
- Vzdělávání.

Poslední prioritní oblast se zaměřením na vzdělávání a informování hospodářských subjektů je přitom téměř zanedbatelná a její alokace dosahuje v rámci osy zhruba 2 %. Za cíl má i rozvoj služeb v oblasti školství a poradenství nebo zaměstnanost venkovského obyvatelstva.

Největší podpora třetí osy je alokována na opatření **obnova a rozvoj vesnic**. To realizuje investice do základní vodohospodářské infrastruktury obcí, projekty na budování a obnovu místních komunikací, zlepšení občanské vybavenosti nebo vypracovávání územních plánů. Neméně významné je i opatření, které podporuje **diverzifikaci činností zemědělských podnikatelů**. Prostředky tak plynou například na výstavbu, modernizaci a nákup budov,

¹²⁵ ZASTOUPENÍ EVROPSKÉ KOMISE V ČR. Česká republika- plán rozvoje venkova. *Europa.eu* [online]. 2007 [cit. 2.3.2013]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-07-209_cs.htm?locale=en.

¹²⁶ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ref. 124.

strojů, technologií a zařízení sloužících k diverzifikaci činnosti zemědělských podnikatelů směrem k nezemědělským činnostem. Dalším z cílů PRV v rámci osy III je i **zakládání podniků a jejich rozvoj** nebo **podpora cestovního ruchu**, která je určena zejména na budování ubytovacích a sportovních zařízení a další turistické infrastruktury. Díky dalším opatřením se má rovněž zvýšit používání informačních a komunikačních technologií na venkově.¹²⁷

3.3.4. Osa IV: LEADER

Čtvrtá osa, *Leader*, je osou metodickou. Propojuje všechny předchozí akce PRV a je realizována prostřednictvím dílčích cílů jednotlivých opatření os I až III. Na rozpočtu osy IV ve výši 201,9 mil. EUR se z 80 % podílí EAFRD. Celkově osa představuje jenom 5 % alokace finančních prostředků Programu rozvoje venkova.

Účelem osy IV Leader je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově. Principy Leaderu¹²⁸ jsou přitom pro rozvoj venkova zvlášť dobrou metodou, protože spojují různé subjekty působící ve venkovském prostoru. Osa IV podporuje fungování **místních akčních skupin** (MAS). Venkovská samospráva je tak vhodně doplněna o MAS usilující o obnovu a rozvoj obcí a přispívající i k rozvoji zemědělství a péče o přírodu a krajinu.¹²⁹

Během posledních let došlo k značnému nárůstu zájmu ze strany mikroregionů o tuto formu pomoci. V roce 2012 bylo na území České republiky evidováno již 150 MAS, přičemž k podpoře z PRV jich bylo vybráno 112. Avšak podpora v rámci osy IV se nezaměřuje jenom na opatření týkající se MAS, ale i na realizaci **místních rozvojových strategií**, posílení inovačních postupů a přenosů znalostí při jejich tvorbě nebo na podporu realizace projektů spolupráce na národní a mezinárodní úrovni v rámci opatření **realizace projektů spolupráce**.¹³⁰

¹²⁷ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ref. 124.

¹²⁸ Tyto principy jsou založeny na předešlé evropské Iniciativě Společenství Leader, tedy partnerství a spolupráce místní samosprávy s podnikatelským sektorem a neziskovými organizacemi na způsob metody směrem „zdola nahoru“.

¹²⁹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ref. 121, s. 40.

¹³⁰ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ref. 124.

3.3.5. Implementace Programu rozvoje venkova v ČR na období 2007-2013

Česká republika musela pro čerpání pomoci z PRV mít, jako každá země, ustanovený určitý institucionální rámec. Hlavní aktéry rozvoje venkova jsme již popsali dříve v kapitole 3.1.3. **Řídícím orgánem** PRV je MZe a implementační strukturu doplňuje ještě subjekt platebního a certifikačního orgánu. Ten je zodpovědný za celkové řízení prostředků poskytnutých ČR z Evropské unie, jak v rámci strukturálních fondů, tak i Programu rozvoje venkova. V ČR je **platebním orgánem** *Ministerstvo financí*. Řídí a koordinuje toky finančních prostředků poskytnutých z rozpočtu EU a předkládá Evropské Komisi výkazy výdajů a žádosti o platbu a ověřuje jejich správnost. Celkovou strukturu implementace zakončuje **auditní orgán**, zajišťující audit na úrovni řídicích a kontrolních systémů a o jeho výsledku taktéž informuje Evropskou Komisi. Sledování finančních toků v rámci PRV je propojeno přes monitorovací systém PRV a umožňuje dohled ze strany Ministerstva zemědělství i Ministerstva financí. Řídící orgán přitom zodpovídá za aktuálnost dat.¹³¹

Na úrovni PRV je ustavován i *Monitorovací výbor* (MV), který provádí dohled nad programem. Jeho cílem je zvýšit kvalitu, účinnost a efektivitu provádění PRV. Jednou z jeho hlavních činností je schvalování programových dodatků a návrhů na změnu úpravy prováděcích dokumentů programu.¹³² Program rozvoje venkova byl například od roku 2007 změněn již sedmkrát a momentálně je v roce 2013 v platnosti jeho poslední verze z roku 2010. Dále MV schvaluje kritéria pro výběr projektu a kontroluje poskytování pomoci. Výbor je zodpovědný za efektivitu programu a každoročně informuje Evropskou komisi o stavu implementace programu pomocí výročních zpráv. Poslední byla zveřejněna v době zpracování této diplomové práce *Výroční zpráva o implementaci Programu rozvoje venkova ČR 2007-2013 za rok 2011*, kterou EK schválila v září 2012.

Příjemcem pomoci z PRV je **úspěšný žadatel**, se kterým MZe podepsalo *Smlouvu o poskytnutí dotace*. Příjemce přijímá od řídicího orgánu finanční podporu a je realizátorem projektu. Je odpovědný za čerpání podpory v souladu se stanovenými pravidly. Výroční zpráva o implementaci PRV za rok 2011 poskytuje informace o postupu administrace dílčích opatření PRV, tedy o průběhu jednotlivých kol výzev a předkládání žádostí o dotaci.¹³³ Od

¹³¹ TAUER, Vladimír a Helena ZEMÁNKOVÁ, ref. 68.

¹³² MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Hodnocení a monitoring. *eAgri.cz* [online]. 2011b [cit. 3.4.2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/hodnoceni-a-monitoring>.

¹³³ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Výroční zpráva o implementaci programu rozvoje venkova ČR 2007-2013 za rok 2011* [online]. *eAgri.cz*, 2012d [cit. 2.4.2013]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/190474/VZ_2011_schvalena_EK.pdf.

počátku implementace programu v průběhu roku 2007 bylo doposud vyhlášeno **18 kol příjmů žádostí** o dotaci z PRV. Aktuální 18. kolo přitom proběhlo během února a března 2013 v několika oblastech podpory. V plánu je podle harmonogramu příjmu žádostí o dotaci pro projektová opatření Programu rozvoje venkova ČR na rok 2013 ještě poslední vyhlašování výzev v rámci 19. kola, a to v termínu 5.6.-11.6.2013 v podopatřeních¹³⁴:

- I.1.3.1 Potravináři,
- I.1.4 Pozemkové úpravy,
- I.3.4 Využívání poradenských služeb,
- II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů,
- IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie,
- IV.2.1 Realizace projektů spolupráce.

Celkově bylo pro Program rozvoje venkova v programovacím období 2007 až 2013 určeno 91,2 mld. Kč a již začátkem roku 2013 bylo v žádostech **schváleno zhruba 82 % této celkové alokace ve výši 74,5 miliard**. Vyplaceno přitom bylo již 68 %, tedy 62,5 miliardy z celé částky. Na základě těchto čísel ministr zemědělství *Petr Bendl* prohlásil, že program se úspěšně blíží uzavření. Pro rok 2014 je na dotační programy do zemědělství zatím určeno 800 milionů. Tuto částku má ve výsledku navýšit ještě zisk z *Pozemkového úřadu*.¹³⁵

Jak bude vypadat výše dotací pro české zemědělce se začátkem roku 2013 stalo aktuálním tématem. *Deník E15* 10. ledna 2013 přinesl zprávu o možném plánovaném navýšení jak evropských, tak tuzemských dotačních zdrojů, a to až o 4,4 % na **44,7 mld. Kč**. Největší podíl na tom bude mít přitom námi sledovaný PRV ČR. Z toho budou moci čeští zemědělci podle odhadu MZe během letošního roku čerpat až 36,9 mld. Kč, tedy o 14 % více než v loňském roce 2012.¹³⁶ Ministr zemědělství Petr Bendl rovněž přímo hodnotil uplynulý rok 2012, který jeho slovy **nebyl pro farmáře až tak úspěšný, jako rekordní rok 2011**. Nicméně celkový zisk zemědělského sektoru klesl mezi těmito lety jen o zhruba 1 miliardu

¹³⁴ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Předběžný Harmonogram příjmu žádostí o dotaci pro projektová opatření Programu rozvoje venkova ČR na rok 2013. *eAgri.cz* [online]. 2012e [cit. 4.4.2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/aktuality/predbezny-harmonogram-prijmu-zadosti-o-1.html>.

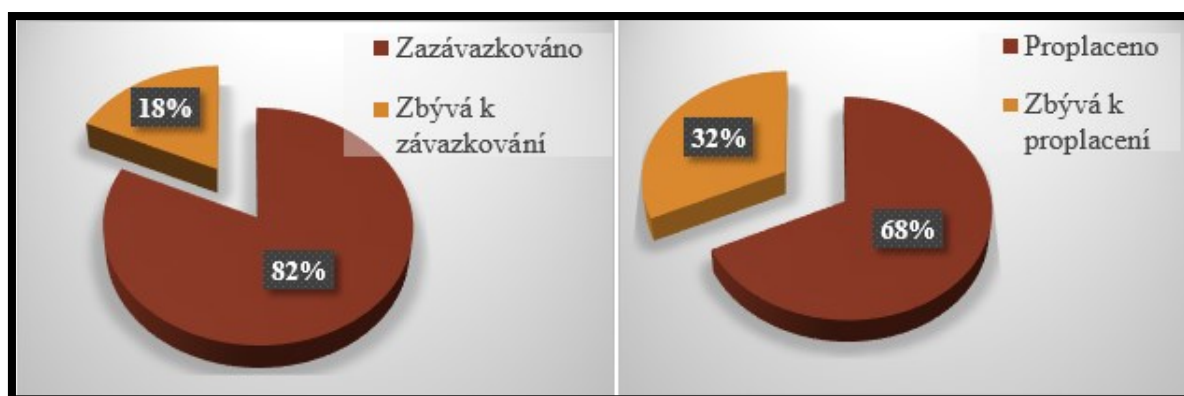
¹³⁵ MLADÁ FRONTA A.S. Farmáři si polepší, dostanou 45 miliard. *E15.cz* [online]. 2013 [cit. 24.1.2013]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/byznys/zemedelstvi/farmari-si-polepsi-dostanou-45-miliard-945482>.

¹³⁶ KÜTNER, Dušan. Dotace zemědělcům letos vzrostou až na 45 miliard korun. *Mladá fronta E15*. 2013, č. 1288, 3 s. ISSN 1803-4543.

korun¹³⁷. Nejvíce financí bylo z evropských dotací poskytnuto na přímé platby, které vzrostly o 12 % na 22,4 mld. Kč. Podíl s PRV pak naopak meziročně klesl zhruba o pětinu na 11,9 mld. Kč. Důvodem tohoto poklesu je časová prodleva mezi schválením dotace projektu a jejím vyplacením.

Z předchozího tvrzení vyplývá, že **PRV je jako celek dobře implementován**. K 31.12.2012 bylo z celkové alokace veřejných prostředků vyčerpáno 68 %. Aktuální stav implementace ke konci roku 2012 ve výši závazných a proplacených prostředků z PRV je zobrazen níže na Obr. 3.6. Nejlépe přitom doposud čerpala osa II, která má již proplaceno 73 % své celkové alokace. Avšak nemá tak vysokou míru nasmlouvaných závazků se žadateli, jako osa IV, jejíž prostředky jsou již z 99 % smluvně vázány. Celkově v PRV na rok 2013 ještě zbývá vyčerpat **16,2 mld. Kč**. Proplaceno přitom bylo z PRV téměř 2,5 mld. EUR. Přesné absolutní částky stavu implementace PRV ke konci roku 2012 jsou uvedeny v příloze 8.

Obr. 3.6: Aktuální stav implementace PRV na období 2007-2013 (stav k 31.12.2012)

Zdroj: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], 2013d; vlastní úprava

Podíváme se ještě blíže na stav čerpání prostředků v rámci **podopatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků**, které podrobněji rozebíráme ve 4. kapitole této diplomové práce. Zatím poslední **Výroční zpráva o implementaci za rok 2011** uvádí, že cílové hodnoty PRV v modernizaci zemědělských podniků nebude dosaženo. V podopatření bylo plánováno za období 2007-2013 podpořit 3 155 podniků. V rámci realizovaných projektů bylo ke konci roku 2011 dosaženo ovšem podpory **pouze u 1 346 zemědělských podniků**. V absolutních číslech počtu žádostí to představuje 2 108 projektů. Nicméně i přesto je patrné, že zájem ze strany zemědělců byl značný. Během programovacího období příjem žádostí neustále narůstal a s nimi narůstal i počet schválených žádostí o dotaci.¹³⁸ Na konci roku 2012 bylo

¹³⁷ V roce 2012 by měla odhadovaná výše dotací pro zemědělce dosáhnout 16 miliard Kč, tedy drobný pokles oproti 17,1 miliardám Kč v roce 2011.

¹³⁸ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], ref. 134.

proplaceno 84 % z celkové finanční alokace tohoto podopatření, tedy přibližně **313,4 mil. EUR**. V závazcích je ovšem fixováno celých 97 % celkové částky a schválené prostředky proto ke konci programovacího období dosahují téměř 305 mil. EUR.¹³⁹

Poslední možností zažádat v rámci podopatření I.1.1 bylo 18. kolo výzvy. To proběhlo od 6. do 19.3.2013 a zaměřovalo se především na modernizaci jímek, hnojišť, stájí a dojíren. Další možnosti žádosti o dotaci jsou v programovacím období 2007-2013 již **uzavřeny**.¹⁴⁰

3.4. Program rozvoje venkova v období 2014-2020

Ministerstvo zemědělství zahájilo počátkem roku 2013 klíčovou diskusi o podobě *Strategie českého zemědělství a potravinářství v rámci Společné zemědělské politiky EU po roce 2013*, jejíž schválení je pro rok 2013 stěžejním úkolem MZe.¹⁴¹ Tento koncepční dokument je ze strany veřejnosti již delší dobu požadován. Zejména proto, aby byly určeny **klíčové přístupy a cíle**, k nimž české zemědělství bude nadále směřovat, rozvíjet se a růst. Projednávání těchto národních priorit se odvíjí od pomalého zakončování návrhu CAP EU v období 2014-2020. Strategie totiž mimo jiné určuje hlavní principy a cíle, jimiž by se měla řídit zásadní rozhodnutí MZe při implementaci Společné zemědělské politiky EU v podmínkách ČR v období 2014–2020.

Strategie je strukturována od analýzy současného stavu českého zemědělství a vlivu vnějšího prostředí až po jeho trendy. Od toho jsou dále definovány **cíle oživení struktur zemědělského a potravinářského sektoru** a na závěr je zařazena řada opatření pro jejich naplňování.¹⁴² Podstatnou část dokumentu přitom tvoří principy nastavení a distribuce přímých plateb a opatření v rámci PRV, které jsou podrobně uvedeny v příloze 9.

Hlavní prioritou českého zemědělství po roce 2013, jak vyplývá z dokumentu, je zejména zajištění **potravinové bezpečnosti** nejen na národní ale i na evropské úrovni. Cílem je přitom míra soběstačnosti ČR v jednotlivých komoditách alespoň 17 %.¹⁴³ Dále je potřeba zlepšení vztahu zemědělství k půdě či vodě nebo zvýšení efektivnosti a tím i

¹³⁹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Interní dokument aktuálního stavu implementace Programu rozvoje venkova k 31.12.2012* [online]. 11.2.2013.

¹⁴⁰ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], ref. 134.

¹⁴¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], ref. 93.

¹⁴² BŮHMOVÁ, Kateřina. Ministerstvo zemědělství zahájilo klíčovou diskusi roku 2013. *eAGRI.cz* [online]. 2013 [cit. 24.1.2013]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2012_ministerstvo-zemedelstvi-zahajilo.html.

¹⁴³ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Zemědělství potřebuje více živočišné výroby* [online]. eAgri.cz, 2013 [cit. 8.3.2013]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/189801/VENKOV_9_2013.pdf. s. 5.

konkurenceschopnosti českého zemědělství. Strategie do budoucna počítá i s pokračováním podpory mladých zemědělců na začátku jejich podnikání. Dále navrhuje zvýšení podpory a propagace lokálních potravinářských produktů a navýšení investic do pěstování ovoce a zeleniny. Podporovány budou také projekty, které vytvoří nová udržitelná pracovní místa, nebo mají za cíl snižování energetické náročnosti. V neposlední řadě bude jedním z konkrétních opatření v Programu rozvoje venkova **přechod na jednotné platby**, tedy ČR bude brána jako jeden administrativní region.¹⁴⁴

V rámci této práce je ovšem nejzajímavější nová **silná podpora investic do živočišné výroby**. Ta je již dlouho očekávanou změnou českých zemědělců a je dále stěžejní v návaznosti na předmět projektu ve 4. kapitole. Již v roce 2003 při tvorbě prvních opatření týkajících se venkova byla živočišná výroba v rámci *Horizontálního plánu rozvoje venkova pro Českou republiku 2004-2006* hodně skryta, například pod opatřením agroenvironmentální údržba travnatých prostor. Nebo byla zahrnuta v podopatření *Společného operačního programu „welfare“* zvířat a podpora přestavby stájí. Ovšem při vstupu do Evropské unie, a v prvním programovacím období, jehož byla ČR přímo součástí, neexistovala na našem území přímo žádná konkrétní oblast zaměřená na problematiku živočišné výroby. V té době také ještě ani chov drůbeže a prasat nebyl ze strany EU nijak regulován. A to by se mělo změnit až nyní po roce 2013, kdy i **ekologické zemědělství bude vyčleněno z AEO** jako samostatné opatření. Ministr zemědělství Bendl totiž přišel s předpokladem, že živočišná výroba by pomohla České republice zvrátit její závislost na rostoucím dovozu a současně napomoci i zvýšení počtu pracovních příležitostí na venkově. To by se v novém programovacím období promítlo i na podpoře rostlinné výroby, která by neměla již tolik silnou dotační preferenci jako doposud. Ale i v této oblasti dojde k několika změnám, například v souladu s cílem „ozeleňování“ by měla být zavedena povinnost střídání plodin na orné půdě (podrobně vysvětleno již v kapitole 2.3).¹⁴⁵

¹⁴⁴ EU-MEDIA, s.r.o. Ministerstvo zemědělství v nové strategii podporuje živočišnou výrobu. *EurActiv.cz* [online]. 2013b [cit. 24.1.2013]. ISSN 1803-2486. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/zemedelstvi0/clanek/ministerstvo-zemedelstvi-v-nove-strategii-podporuje-zivocisnou-vyrobu-010551>.

¹⁴⁵ Tamtéž.

PRV 2014-2020 bude opět intervenován EAFRD a bude v gesci MZe. Se schvalováním unijního rozpočtu na programovací období 2014-2020 se na české scéně odehrála celkem zajímavá situace. A to když finanční alokace z rozpočtu EU pro PRV ČR v letech 2014-2020 byla **snížena premiérem Nečasem o 300 mil. EUR** na konečných 2,6 mld. EUR bez vědomí či jakéhokoliv schválení vládou. Tato finanční částka byla totiž převedena na podporu soudržnosti pouze na základě osobního vyjednávání pana premiéra na summitu EU v únoru 2013. Což bylo překvapením i pro řadu zahraničních deníků, které o tomto aktu informovali dříve než média tuzemská. Celoevropským trendem po roce 2013 je navyšování evropských prostředků i národních dotací do oblastí na rozvoj venkova, nikoliv naopak, jak to udělal pan premiér. V České republice o tom několik měsíců poté nevěděl ještě ani sám ministr zemědělství pan Bendl. **Důsledkem takovéhoho možného svévolného chování** je fakt, že v letech 2014-2020 se bude čerpat z EAFRD pouze 2,6 mld. EUR oproti původním plánovaným 3,6 mld. EUR. Vyvolalo to pobouření odborné veřejnosti a petice snažící se o získání dodatečných potřebných prostředků pro venkov a ochranu životního prostředí.¹⁴⁶

¹⁴⁶ WEIKERT, Petr. Nečas připravil farmáře o eurodotace. Minus je plus, tvrdí. *Hospodářské noviny*. 2013, č. 051. ISSN 1213 - 7693.

4. Příprava konkrétního projektového záměru spolufinancovaného z Programu rozvoje venkova České republiky v Jihomoravském kraji

Pro praktickou aplikaci předchozí teoretické části diplomové práce je v rámci této kapitoly zpracován a předložen návrh vlastního projektového záměru, jenž vychází z reálných základů a zaměření. Projekt s názvem *Ekologická mlékárna Tasovice* je situován v obci Tasovice, nacházející se v Jihomoravském kraji, okres Blansko. Žadatelem projektu je ekologický zemědělec *Jiří Straka*.

4.1 Situační analýza místa realizace projektu

V rámci této kapitoly bude analyzováno místo realizace projektu podle NUTS III *Jihomoravský kraj*, LAU 1 *Blansko* a LAU 2 *Tasovice*. Ačkoliv bude mít projekt z počátku pouze lokální dopad v rámci ekologické farmy, do budoucna může žadatel počítat s možností rozšiřování dopadů projektu při zpracování mléka a jiných ekologických mléčných výrobků i v rámci analyzované oblasti. Například přes přímý prodej z farmy, lokální trhy a jiné zemědělské veletrhy v regionu.

4.1.1. Jihomoravský kraj

Jihomoravský kraj leží na jihovýchodě České republiky a je významnou zemědělskou oblastí. Na jeho území se nachází **sedm okresů**: Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo, ve kterých žije více než **1,16 milionu obyvatel**. Průměrná hustota zalidnění je 162 obyv./km². Porovnání demografických údajů k 1. 1. 2012 na všech klasifikačních úrovních místa realizace projektu je uvedeno níže v Tab. 4.1.

Tab. 4.1: Demografické údaje pro statistická území NUTS 2 Jihovýchod až LAU 2 Tasovice k 1. 1. 2012

Území	Název	Počet obyvatel	Výměra v km ²	Hustota obyv./km ²
NUTS 2	Jihovýchod	1 678 250	13 991	119
NUTS 3	Jihomoravský	1 166 313	7 195	162
LAU 1	Blansko	106 847	863	124
LAU 2	Tasovice	80	3,27	25

Zdroj: ČSÚ [online], 2012a; vlastní úprava

Jihomoravský kraj patří v ČR k územím s **nejnižší lesnatostí**, v průměru asi 27 %. Území je dále z **60 % pokryto zemědělskou půdou**. Z toho 83 % tvoří půda orná, které se nachází zejména v okresech Vyškov a Znojmo. Ze zemědělských produktů se výroba v kraji zaměřuje převážně na obiloviny, řepku a cukrovku. Specifickým regionálním rysem je zemědělská výroba v oblasti vinařství, ovocnářství a zelinářství. Zemědělství se podílí na celkové hrubé přidané hodnotě kraje 3,6 %. Tento zdánlivě nízký podíl bývá příčinou nekomplexního vnímání zemědělské ekonomiky.¹⁴⁷ Spoluutvářet perspektivu zemědělství a lesnictví napomáhá v kraji právě společná zemědělská politika EU a Program rozvoje venkova ČR.

Vzhledem k dopravní dostupnosti má kraj výhodnou polohu, na východě sousedí se Slovenskem a na jihu s Rakouskem. V rámci České republiky sdílí Jihomoravský kraj hranice od západu po severovýchod s kraji Jihočeský, Vysočina, Pardubický, Olomoucký a Zlínský. Regionálním centrem kraje je *Brno*, druhé největší město v České republice. V příloze 10 je uvedena mapa Jihomoravského kraje a jeho dělení na mikroregiony spolu se zvýrazněním katastrálního území obce Tasovice. Z mapy jasně vyplývá, že místo realizace projektu je mimo spádovou oblast Brna a řadí se spíše k okrajovým oblastem kraje. Projekt tak bude mít pouze dopad lokálního charakteru.

Z pohledu rozvoje venkova je silnou stránkou Jihomoravského kraje **růst atraktivity venkovských obcí pro stálé bydlení** v suburbánních oblastech. Příležitostí pro kraj je diverzifikace ekonomické aktivity zemědělců, rozvoj podnikatelské aktivity a cestovního ruchu ve venkovských obcích a marginalizovaných oblastech. Z toho plyne i možnost využívání finančních zdrojů z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova k realizaci politiky integrovaného rozvoje zemědělství a venkova. Slabou stránkou kraje je ovšem nepříznivý vývoj demografické struktury obyvatelstva, kdy populační trend velké části venkovského obyvatelstva směřuje k tomu, že klesá podíl produktivní věkové skupiny obyvatel na venkově.¹⁴⁸ Problematicke mladých zemědělců na příkladu žadatele projektu se budeme věnovat ještě v kapitole 4.2.1. Demografie kraje má dopad i na trh práce ve venkovských obcích s výjimkou suburbánních území. V roce 2010 byla **registrovaná míra nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji 10,87 %**. Volný počet pracovním míst přitom

¹⁴⁷ ODBOR REGIONÁLNÍHO ROZVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE. Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2006-2016 [online]. *Kr-jihomoravsky.cz*, 2006 [cit. 28.3.2013]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?pubid=31936&TypeID=7&foldid=3772&foldtype=7>.

¹⁴⁸ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Statistická ročenka životního prostředí české republiky 2011. *Cenia.cz* [online]. 2011 [cit. 23.3.2013]. Dostupné z: <http://www.cenia.cz/rocenka2011/index.htm>.

výrazně nedosahuje potřebné výše pro neumístěné uchazeče o zaměstnání. Konkrétní hodnoty těchto vybraných ekonomických ukazatelů v porovnání mezi Jihomoravským krajem a okresem Blansko jsou zaznamenány níže v Tab. 4.2.

V rámci PRV ČR je podporováno zakládání místních akčních skupin (MAS), jako formy místního partnerství pro spolupráci na rozvoji a obnově venkova. V roce 2012 bylo MAS na území ČR evidováno 150. V Jihomoravském kraji jich je **12**. Vzhledem k místu realizace projektu stojí za povšimnutí zejména *MAS Boskovisko PLUS, o.s.* se sídlem v Boskovicích (viz. kapitola 4.1.2).

Tab. 4.2: Vybrané ekonomické ukazatele Jihomoravského kraje a okresu Blansko (rok 2010)

Ukazatel	Jihomoravský kraj	Okres Blansko
Neumístění uchazeči o zaměstnání	69 342	5 665
Volná pracovní místa	2 955	198
Míra registrované nezaměstnanosti (%)	10,87	10,31
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	23,5	28,6
Ekonomické subjekty celkem	283 202	20 117
• fyzické osoby	211 952	16 289
• obchodní společnosti	40 743	1 761
• družstva	2 105	121

Zdroj: ČSÚ [online], 2011; vlastní úprava

Životní prostředí v Jihomoravském kraji patří v České republice k těm **méně narušeným**. Konkrétní typy znečištění, například znečištění ovzduší nebo hluku, jsou pouze lokálního charakteru. Nejvíce narušené je životní prostředí v sídelní aglomeraci Brno. Pozice zemědělství a lesnictví se znatelně mění ve vztahu k ochraně a tvorbě životního prostředí.¹⁴⁹

4.1.2. Okres Blansko

Okres Blansko se nachází v severní části Jihomoravského kraje. Okresy, se kterými sousedí, jsou na západě okres Žďár nad Sázavou, Svitavy, na severovýchodě Prostějov, Vyškov a na jihu okres Brno-venkov. Okresem se od severu táhne Boskovická brázda a na východě začíná Dražanská vrchovina, oba tyto útvary jsou součástí Brněnské vrchoviny. Zároveň se od Brna až do okolí Sloupu táhne 5 km dlouhý pruh zvráštěných devonských vápenců pojmenovaný *Moravský kras*, který patří mezi **nejznámější krasové oblasti** ve střední

¹⁴⁹ ODBOR REGIONÁLNÍHO ROZVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE [online], ref. 147.

Evropě a na ploše zhruba 100 km² obsahuje více než 1 000 krápníkových jeskyní, z nichž několik je přístupných veřejnosti.

Okres Blansko se rozprostírá na 12 % území Jihomoravského kraje, jeho celková rozloha je 863 km². Na Blanensku žije 106,8 tis. obyvatel. Míra nezaměstnanosti se v okrese pohybuje nad 10 %. Vybrané ekonomické ukazatele přibližuje výše Tab. 4.2. Hospodářský charakter okresu je založen na **kombinaci průmyslu a zemědělství**. Podle usnesení vlády z února 2010, patří Blanensko mezi 11 hospodářsky slabých regionů ČR. Další slabé regiony v Jihomoravském kraji jsou Znojmo a Hodonín.

Díky své rozloze je okres Blansko **druhým nejmenším v kraji**. Z administrativního hlediska se okres Blansko člení na **130 obcí, 8 měst a 9 městysů**. Jeho území z 99 % tvoří zemědělská půda a lesy. Je nejzalesněnější plochou kraje a patří k ekologicky **nejčistším** okresům v České republice. V roce 2011 byl stav půdního fondu v okrese soustředěn zejména do ploch lesů, a to ze 43 %. Nicméně plocha orné půdy v Blanenském okrese jenom za rok 2010 **ubyla o 80 ha** a tvoří 34 % půdního fondu na Blanensku.¹⁵⁰

4.1.3. Obec Tasovice

Tasovice leží 6 km západně od Kunštátu na Moravě v okrese Blansko v Jihomoravském kraji. Nachází se v nadmořské výšce 635 m n. m. a první historická zmínka se o nich v českých pramenech objevila již v roce 1406. Největší část katastrálního území obce o výměře **327 ha zabírá zemědělská půda s převahou orné půdy, luk a lesů**. Místní komunikace dosahuje délky pouhých tří kilometrů. Infrastruktura v obci je kompletně vybudována a obsahuje vodovod, plynofikaci i kanalizaci. V tasovickém katastru se nachází hned několik významných krajinných prvků. Jihozápadní část území je začleněna do **přírodního parku Svratecká hornatina**. Naopak menší, severovýchodní část, je zase součástí **přírodního parku Halasovo Kunštátsko**. Jižně od Tasovic se na rozloze zhruba 26 ha nachází také chráněné území, **přírodní rezervace Ploník** s předmětem ochrany krajinářsky a botanicky cenné lokality mokřadů a vyzrálých vrchovišť s výskytem chráněných druhů rostlin a živočichů.¹⁵¹

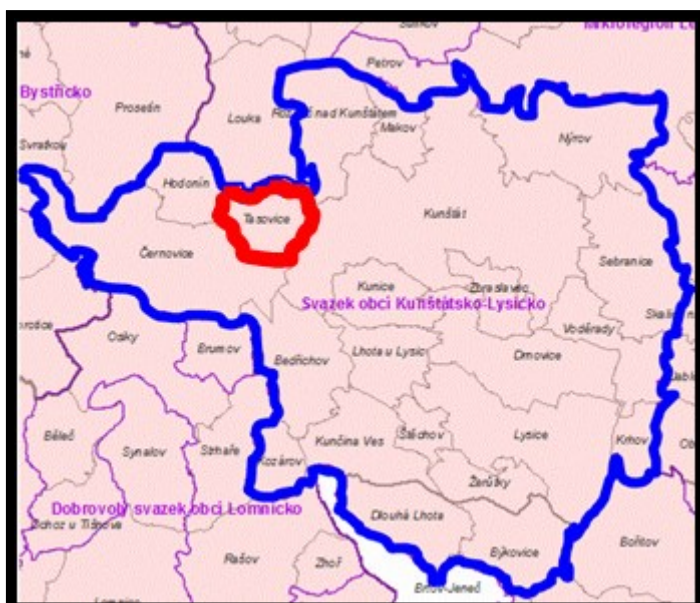
¹⁵⁰ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ [online], ref. 148.

¹⁵¹ OBEC TASOVICE. Obec Tasovice. *Obectasovice.cz* [online]. 2013 [cit. 20.2.2013]. Dostupné z: <http://www.obectasovice.cz/>.

Na **Blanensku** se nachází celkem **116 obcí**. Obec **Tasovice**, která má **80 obyvatel** (údaj k 1. 1. 2012) a patří tak mezi 35 nejmenších obcí v okrese s počtem obyvatel do 200. Z celkového počtu obyvatel se 49 nachází v produktivním věku mezi 15-64 rokem. V Tasovicích je celkem 26 obytných domů, 16 domů k ubikačním účelům, budova obecního úřadu a dvě zemědělské společnosti.¹⁵² Z těchto dvou společností je právě jedna žadatele v projektu *Ekologické mlékárny Tasovice*.

Pro regionální spolupráci je v Jihomoravském kraji velice podporováno vytváření mikroregionů, které jako svazek obcí mohou lépe prosazovat společné zájmy zapojených venkovských obcí. Jsou žádoucí pro koordinovaný pokrok obcí daného území. Tasovice patří spolu s dalšími 21 obcemi¹⁵³ regionu Boskovicko do **mikroregionu Kunštátsko-Lysicko**. Přesná poloha území Tasovic v mikroregionu je zobrazena na Obr. 4.1. Mikroregion má rozlohou 130 km² a žije v něm přibližně 9,5 tisíce obyvatel. Jeho přirozenými centry se staly největší obce Kunštát a Lysice.¹⁵⁴

Obr. 4.1: Mikroregion Kunštátsko-Lysicko s vyznačením území obce Tasovice

Zdroj: ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE [online], 2012; vlastní úprava

¹⁵² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD Malý lexikon obcí ČR 2012. *Czso.cz* [online]. 2012a [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/1302-12>.

¹⁵³ Bedřichov, Býkovice, Černovice, Dlouhá Lhota, Drnovice, Hodonín, Kozárov, Krhov, Kunčina Ves, Kunice, Kunštát, Lhota u Lysic, Lysice, Makov, Nýrov, Rozseč, Sebranice, Stěchov, Voděrady, Zbraslavce a Žerůtko.

¹⁵⁴ REGION BOSKOVICKO. Mikroregion Kunštátsko-Lysicko. *Regionboskovicko.cz* [online]. 2013 [cit. 28.3.2013]. Dostupné z: <http://www.regionboskovicko.cz/cs/kunstatsko-lysicko.html>.

4.2 Základní charakteristika projektového záměru Ekologické mlékárny v obci Tasovice

Předmětem následujících kapitol je specifikace návrhu projektu *Ekologické mlékárny Tasovice*, který by měl být realizován v rámci Programu rozvoje venkova ČR v období 2007-2013 v prioritní ose *Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví* z podopatření *I.1.1.1 Modernizace zemědělských podniků*. Projekt je koncipován jako **návrh skutečného projektového záměru**, který by mohl být následně realizován žadatelem projektu *Jiřím Strakou* na základě zjištění této diplomové práce.

Podoba projektů předkládaných v rámci Programu rozvoje venkova ČR v období 2007-2013 je značně **jednodušší a stručnější**, než s jakou se můžeme setkat v jiných programech spolufinancovaných z evropských strukturálních fondů. Návrh projektového záměru *Ekologické mlékárny Tasovice* tuto skutečnost jenom potvrzuje. Příkladem může být reálná vygenerovaná podoba *Žádosti o dotaci* žadatele Jiřího Straky, která je vygenerována z Portálu farmáře a přiložena v příloze 11.

Projektový záměr je zpravidla zahájen základními **identifikačními údaji projektu**, mezi které patří informace jako název projektu, identifikace žadatele či zpracovatele projektu. Identifikační tabulka projektu *Ekologické mlékárny Tasovice* je uvedena níže v Tab. 4.3.

Mezi podstatné části dokumentace projektu, které jsou obsaženy i v následujících kapitolách patří analýza výchozího stavu, zdůvodnění potřebnosti realizace projektu, cíle projektu a soulad projektu se strategickými programovacími a národními dokumenty. Nepostradatelnou součástí je popis projektu, v němž žadatel specifikuje podobu realizace projektu a technické řešení výstupu projektu. Rozpočet je taktéž důležitou přílohou projektové dokumentace spolu s časovým harmonogramem a ostatními povinnými přílohami dle konkrétního podopatření pro Žádost o dotaci z PRV ČR.

Tab. 4.3: Identifikace projektu Ekologické mlékárny Tasovice

Název projektu	Ekologická mlékárna Tasovice
Název žadatele	Ekologický zemědělec Jiří Straka
Sídlo	Tasovice, 13, PSČ 67971
IČ	76145735
Právní forma	Zemědělský podnikatel - fyzická osoba nezapsaná v obchodním rejstříku
Zpracovatel projektu	Bc. Zuzana Honová

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Pro zpracování všech souvislostí a základní charakteristiky projektu *Ekologické mlékárny Tasovice* byla použita **myšlenková mapa**, která zaznamenává všechny nejdůležitější aspekty, kroky a dokumenty, které je nutné vypracovat či shromáždit pro realizaci projektu. Mapa je uvedena v příloze 12.

Žádost o dotaci v PRV ČR musí být předložena *Regionálnímu odboru Státního zemědělského intervenčního fondu* (RO SZIF) v regionu místa realizace projektu. V případě návrhu projektu v této diplomové práci se tedy jedná o RO SZIF v regionu Jihovýchod se sídlem v Brně. RO SZIF rozhodne na základě bodového hodnocení o úspěšnosti projektu, provede administrativní kontrolu a zároveň i kontrolu přijatelnosti. Logika preferenčních kritérií při hodnocení projektu je vysvětlena blíže v kapitole 4.8.

Dotace z PRV ČR se poskytují na základě *Žádosti o proplacení* a příslušné dokumentace skutečně prokázaných výdajů dle podmínek jednotlivých opatření specifikovaných v *Pravidlech, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013*. Žadatel je před pracovníkem RO SZIF podepisuje osobně. V případě, kdy je tato skutečnost uvedena ve specifických podmínkách, je ovšem možné podat *Žádost o proplacení* také v elektronické podobě.¹⁵⁵

4.2.1 Žadatel projektu

Žadatelem a předkladatelem projektu bude ekologický podnikatel *Jiří Straka*. Pan Straka bude rovněž konečným příjemcem podpory.

Žadatel je registrovaný jako **ekologický zemědělec od 25. 2. 2008** u kontrolní organizace pro ekologické zemědělství *Biokont CZ, s.r.o.* Žadatel je rovněž **držitelem platného certifikátu (č. A 03212) s dobou platnosti od 4. 7. 2012 do 31. 7. 2013**. Tímto se potvrzuje splnění požadavků v souladu s předpisy Evropské unie¹⁵⁶ a *zákona č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství*, v platném znění, pro bioprodukty, biopotraviny, ekologický rozmnožovací materiál, ekologická krmiva a hnojiva. Poslední kontrolou plnění certifikátu prošel žadatel 26. 6. 2012.¹⁵⁷ **Hlavní ekonomickou činností žadatele je chov ovcí a koz,**

¹⁵⁵ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. 18. kolo: *Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013* [online]. Szif.cz, 2013b [cit. 17.4.2013]. Dostupné z:

http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Ffeafrd%2Fosa1%2F1%2F11%2F11%2F1361439483733.pdf

¹⁵⁶ Nařízení Rady (ES) 834/2007 a nařízení Komise (ES) 889/2008 o ekologickém zemědělství.

¹⁵⁷ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Registr ekologických podnikatelů: Straka Jiří. *eAgri.cz* [online]. 2011c [cit. 18.4.2013]. Dostupné z:

který se na farmě ekologického zemědělce pana Straky pohybuje kolem počtu 80. Registrovaný ekochoh je zachycen na Obr. 4.2.

Obr. 4.2: Ekochoh ovcí na farmě v Tasovicích

Zdroj: STRAKA, Jiří [online], 2012a

Celková výměra pozemků žadatele je **16,03 ha**. Většina z této rozlohy jsou travní prostory vhodné pro pastvu hlavního chovu. Přes 11 ha půdy se nachází v certifikovaném systému ekologického zemědělství. Díky poloze obce Tasovice a jejímu hornatému terénu je 12,38 ha evidované půdy zemědělce ve výměře LFA. Přesné hodnoty a rozdělení na ornou půdu a travní prostory je uvedeno níže v Tab. 4.4. Na všechny evidované půdní bloky žadatele mohou být poskytovány dotace. Pozemky žadatele jsou vyznačeny na mapách *Veřejného registrů půd* v příloze 13.

Tab. 4.4: Evidence půdy žadatele (v hektarech)

Kultura	Výměra celkem	Výměra v certifikovaném systému ekologického zemědělství	Výměra v přechodném období v rámci systému ekologického zemědělství	Výměra v méně příznivých oblastech (LFA)
Orná půda	1,24	1,24	0,00	1,24
Travní porost	14,79	10,07	4,72	11,14
Celkem	16,03	11,31	4,72	12,38

Zdroj: STRAKA, Jiří [online], 2013a

V rámci národních doplňkových plateb ve vztahu k jednotné platbě na plochu dostává žadatel platby na chov ovcí a koz v množství **4,95 kusů a chov krav bez tržní produkce mléka** (TPM) v deklarovaném množství za rok 2011 ve výši dvou dobytčích jednotek.¹⁵⁸ Podrobnější údaje doplňkových plateb jsou uvedeny v příloze 14. Aktuální stav chovu skotu, na který navazuje i zaměření projektu *Ekologické mlékárny Tasovice*, je uveden v Tab. 4.5.

Tab. 4.5: Stájový registr žadatele

Pohlaví	Ušní číslo	Datum narození
samice	CZ000143212 962	27. 11. 2006
samice	CZ000198960 962	14. 2. 2011
samice	CZ000378957 961	21. 10. 2009
samec	CZ000588155 062	27. 3. 2012
samec	CZ000607483 062	28. 11. 2012
samec	CZ000771882 061	15. 9. 2011
samec	CZ000797487 061	17. 3. 2012
samec	CZ000797513 061	25. 6. 2012

Zdroj: STRAKA, Jiří [online], 2013d, vlastní úprava

Nejsilnější stránkou žadatele je zařazení se mezi české ekofarmy a **splnění všech legislativních a ekologických norem a zákonem daných pravidel**. Ekologické farmaření je totiž v České republice na vzestupu a do budoucna se počítá s jejich silnou podporou ze strany státu. Podle posledních dat z ministerstva zemědělství ze začátku roku 2013 se Česká republika umístila na čtvrtém místě mezi evropskými zeměmi s největším podílem ekologicky obhospodařované půdy, a to za Rakouskem, Švédskem a Estonskem.¹⁵⁹

Dotace a podpora státu jsou jedním z **pravidelných příjmů ekofarmářů** a řada z nich se na začátku svého podnikání bez nich ani nedokáže obejít. Pan Straka svoje podnikání v zemědělství zahájil díky dotacím v rámci Programu rozvoje venkova. Má tak **zkušenosti s řízením a administrací projektů spolufinancovaných z evropských dotačních fondů**. V roce 2009 žádal jednorázovou podporu z podopatření *I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců*, na základě čehož financoval koupi a rekonstrukci budovy stáje ve výši **1,06 mil. Kč**. Dostává také pravidelné dotace od státu na chov ovcí, koz a krav bez TPM. Při poslední výplatě dotace 7. 2. 2012 stát přispěl na chov panu Strakovi v celkové výši **6 009 Kč**. Podrobněji jsou informace k těmto platbám uvedeny v příloze 14.

¹⁵⁸ STRAKA, Jiří. *Přehled žádostí SZIF* [online]. 2012a.

¹⁵⁹ KEMÉNYOVÁ, Zuzana a Petr WEIKERT. Česko je rájem ekofare. A bude jich víc. *Hospodářské noviny*. 2013, č. 032. ISSN 1213 – 7693. 4 s.

Jendou z nejváženějších **žadatelových příležitostí do budoucna** je přislíbená státní podpora živočišné výrobě a ekologickému farmaření, tak jak to uvádí již dříve zmíněná *Strategie českého zemědělství a potravinářství v rámci Společné zemědělské politiky EU po roce 2013* v kapitole 3.4. Jistota legislativních kroků a znalost budoucích procesů podporovaných touto Strategii, představuje jednak zajištěné odbytu výrobků, ale i podporu výrobních procesů s možností využití prostředků z Programu rozvoje venkova. V dalším programovém období by, dle slov ministra zemědělství pana *Petra Bendla*, měla být totiž navýšena podpora propagace lokálních či regionálních potravinářských produktů a více investic by mělo směřovat na pěstování ovoce, zeleniny a hlavně do oblasti živočišné výroby, která je právě v zájmu našeho žadatele.¹⁶⁰

Pro pana Straku je příležitostí, že patří do menšiny mladých zemědělců, a to jak v národním, tak evropském venkovském prostoru. **Jejich potenciál bude do budoucna dále rozvíjen.**

4.2.2 Zdůvodnění potřebnosti realizace projektu

Celý projekt je koncipován tak, aby v širokém kontextu přispěl **k rozvoji sektoru zpracování kravského mléka v ekologickém zemědělství**, což je pro český trh živočišné výroby velice podstatné. **Mléko představuje jednu z klíčových komodit z hlediska zachování vhodné struktury českého zemědělství.** Toto specifické odvětví je značně závislé na zpracovatelském průmyslu a vývoji spotřebních návyků obyvatelstva. Mléko je komodita determinovaná vysokými konkurenčními tlaky, volatilitou výkupních cen a specifickým postavením v rámci potravinového řetězce.¹⁶¹

Nabídka kravského mléka v ČR během poslední dekády konstantně klesá a poptávka přitom stále není nasycena. A to nemluvíme o situaci ekologického mléka, které je ještě žádanější komoditou a v budoucnu bude významně podporováno v rámci ekologického zemědělství ze strany evropských i národních dotačních titulů.¹⁶² Údaje o klesajícím odběru mléka z českých farem za období 2000-2011 jsou uvedeny níže na Obr. 4.3. Přitom je ovšem nutné rozlišit mezi odběrem mléka z mlékáren, které tu porovnáváme a samotnou produkci mléka na farmách. Sběr mléka je totiž pouze součástí celkového využití produkce mléka. Část produkce je samozřejmě využívána pro domácí spotřebu zemědělců a zaměstnanců. Podstatný podíl vyprodukovaného množství mléka je dále hospodářsky využíván pro další

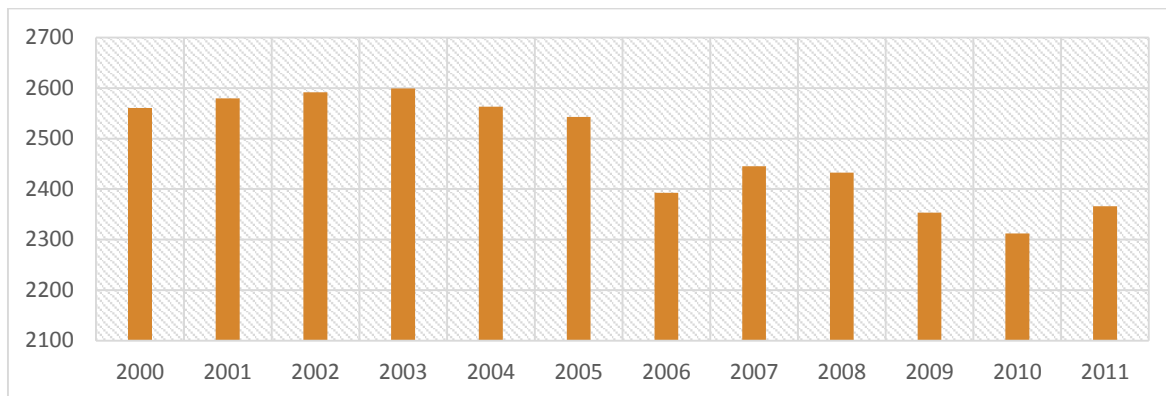
¹⁶⁰ EU-MEDIA, S.R.O [online], ref. 144.

¹⁶¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], ref. 93, s. 39.

¹⁶² EUROSTAT. Collection of cow's milk. *Eurostat.ec.europa.eu* [online]. 2011 [cit. 30.3.2013]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=0&language=en&pcode=tag00037>.

chod farmy, pro dobytek nebo přímý prodej. Tato tzv. **netržní produkce mléka** (TPM) je také cílem, na který budou nejdříve využity výstupy projektu *Ekologické mlékárny Tasovice* před jejím rozšířením chovu skotu s TPM.

Obr. 4.3: Odběr kravského mléka z Českých farem v letech 2000-2011 (v tis. litrech)

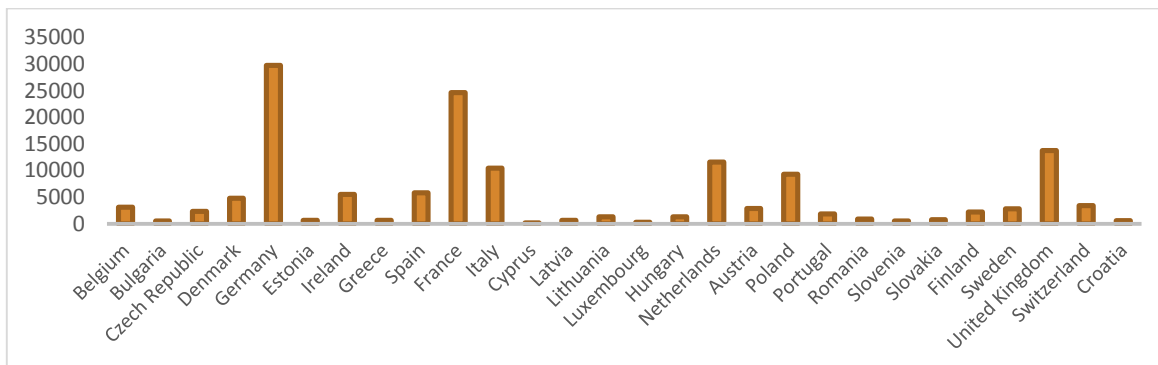

Zdroj: EUROSTAT [online], 2011; vlastní úprava

V porovnání s evropskými reáliemi Česká republika rozhodně nepatří k hlavním producentům mléka mezi evropskými státy. Řada z nich ji velmi výrazně převyšuje, jak lze vyčíst z Obr. 4.4. **Mléko dlouhodobě patří mezi regulované komodity v rámci CAP EU** s možností využití poměrně široké škály přímého či nepřímého ovlivnění objemu a produkčně-nákladových vztahů mléčné výroby v rámci chovu skotu. Postavení zemí Evropské unie se z hlediska objemu i podílu na světové produkci mléka dynamicky vyvíjí a v období po roce 2000 zaznamenal zřejmý pokles pozice evropských producentů. Při rostoucím objemu světové produkce mléka, ze 460 mil. tun na 560 mil. tun, klesá podíl zemí EU 25 za období 1993-2007 z původního podílu 31 %, v absolutních číslech 144,8 mil. tun na pouhých 25 %, a to při současném snížení produkce 140,4 mil. tun. Produkce mléka v EU 15 zůstává zhruba zachována. Za poklesem stojí zejména nové členské státy a nejvýraznější z nich má právě Česká republika. Problém se u nás odvíjí již od 90. let minulého století, kdy v ČR došlo ke dvěma výrazným poklesům produkce, v roce 1994 a 1997. Liberalizované prostředí ČR vedlo v důsledku ke snížení poptávky, což se při současném otevření trhu mléka a mléčných výrobků negativně promítlo do poklesu ve stavech chovů skotu. Na rozdíl od Polska, kde vzrostla podpora na stabilizaci chovu skotu o 20 % a Polsko tak dneska patří mezi rozhodující producenty v EU spolu s Německem, Francií a Velkou Británií. Největší odběratelé kravského mléka v roce 2011 jsou jasně vidět i níže na Obr. 4.4. Prudké snížení výrobní základny se bohužel následně promítlo i v rámci jednání o rozsahu produkce mléka při vstupu ČR do EU. **Cena českého mléka se navíc**

stále pohybuje nad světovým průměrem a je zřejmé, že předpokladem zachování určitého rozměru tohoto odvětví bude konkurenceschopnost celé komoditní vertikály a s tím i prosazení se na trzích s kvalitními výrobky.¹⁶³

Obr. 4.4: Odběr kravského mléka za rok 2011 ve státech EU (v tis. litrech)

Zdroj: EUROSTAT [online], 2011; vlastní úprava

4.2.3 Analýza výchozího stavu

Na ekologické farmě v Tasovicích nejsou žádné odpovídající prostory pro zpracování kravského mléka. Dojení probíhá do nově povinného typu plastové konve, která je jedinou přípustnou na základě předpisů Evropské unie. Původní typ hliníkové konve i nové plastové je zobrazen na Obr. 4.5. Maximální denní produkce mléka je bez dalšího technického vybavení a při stávajícím počtu dvou dobytčích jednotek bez TPM **mezi 5 až 10 litry na dojnici denně**.¹⁶⁴ Ty přitom nepokryjí ani samotnou interní spotřebu žadatele a není proto možné je využít při hlavním chovu, ani na vytvoření potřebného zázemí pro budoucí oblast podnikatelské činnosti zaměřené na produkci mléčných výrobků.

¹⁶³ BEČVÁŘOVÁ, V., K. VINOHRADSKÝ a I. ZDRÁHAL, ref. 7, s. 36.

¹⁶⁴ Veterináři uvádějí, že kráva při mechanickém dojení v průměru denně nadojí 20 až 35 litrů. Ještě začátkem minulého století ovšem produkovala průměrná kráva zhruba 8 až 10 litrů denně a obdobně je tomu i při přirozených postupech v ekologickém zemědělství. Záleží ovšem na druhu plemene. Například moderní dojnice holštýnsko-frízské plemene je šlechtěná na vysokou užitkovost a denně je tak schopna dát okolo 50 litrů mléka.

Obr. 4.5: Hliníková a plastová konev na dojení

Zdroj: STRAKA, Jiří [online], 2012b

4.2.4 Cíle projektu

Cílem projektu je **modernizace procesu zpracování mléka** na ekologické farmě v Tasovicích a tím **navýšení konkurenceschopnosti** farmy a **podpory restrukturalizace odvětví mléka a mléčných výrobků**. Zpracování mléka bude nově probíhat díky pořízení mobilní ISO dojírny a vybudování *MiniMlékárny typu AGM 100* (dále jako „MiniMlékárna“) na pozemcích žadatele s dostavbou potřebného technického zázemí a nové jímky o objemu 10 m³. MiniMlékárna bude sloužit zejména pro netržní produkci mléka a zpracování mléka s následným využitím pro potřeby další živočišné výroby farmy. Dílčím cílem projektu je tedy ve výsledku **zlepšit celou ekonomickou výkonnost zemědělského podniku prostřednictvím využití produkčních faktorů v oblasti chovu skotu**, který zatím nebyl součástí hlavní zemědělské činnosti žadatele.

4.2.5 Soulad projektu se strategickými programovacími dokumenty

Projekt má jasnou návaznost na několik národních strategických programových dokumentů. Pro požadavky projektu *Ekologické mlékárny Tasovice* je relevantní zejména provázanost s *Programem rozvoje venkova ČR* na období 2007-2013, a prioritní osou I *Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví*.

Zařazení projektu do programovacího rámce je následující:

- Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013,
 - Osa I - Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví,
 - Opatření I.1.1 - Modernizace zemědělských podniků
 - Podopatření I.1.1.1 – Modernizace zemědělských podniků
 - Záměr a) Investice do staveb a technologií pro živočišnou výrobu

Projekt bude předkládán v rámci první osy PRV ČR, kde splňuje její cíl na podporu oblasti modernizace zemědělských produktů. Při dosažení požadovaných výsledků projektu bude navýšena celková výkonnost farmy a její konkurenceschopnost. Podopatření osy I.1.1 má za cíl mimo jiné podporu investic v živočišné výrobě, což projekt naplňuje plánovanou stavbou pro zpracování mléka a vybudováním jímky. Naplněna je i představa vytvoření potenciálu pro diverzifikaci zemědělského podniku žadatele. Samotný výběr technického provedení záměru projektu navíc podporuje i welfare zvířat a biobezpečnost. Nejpodstatnější je pak splnění cíle záměru podopatření v oblasti podpory restrukturalizace odvětví mléka a mléčných výrobků.

Případná realizace projektu by napomohla naplnění cílů hned několika strategických dokumentů v oblasti českého zemědělství. V případě *Strategie pro růst: české zemědělství a potravinářství v rámci společné zemědělské politiky EU po roce 2013* se jedná o cíle ve výrobní struktuře zemědělství¹⁶⁵:

- **Stav dojníc:** udržet stáda dojníc na úrovni kolem 400 tis. ks, především za pomoci vázané podpory chovu přežvýkavců a komplexní podpory v rámci PRV ČR.
- **Stav krav bez TPM:** navýšit stádo krav bez TPM na úroveň kolem 200 tis. ks, především za pomoci vázané podpory chovu přežvýkavců a komplexní podpory v rámci PRV ČR, včetně ekologického zemědělství.
- **Podíl živočišné výroby na celkové zemědělské produkci:** navýšit hodnotu podílu živočišné výroby na celkové zemědělské produkci na minimálně 50 %, především za pomoci vázané podpory chovu přežvýkavců a komplexní podpory v rámci PRV ČR.

¹⁶⁵ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], ref. 93.

Vzhledem ke statutu žadatele, jako ekologického zemědělce, má projekt přímou návaznost na cíle *Akčního plánu ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2011-2015*¹⁶⁶. Zde by bylo vhodné zdůraznit zejména zaměření se na nové návyky spotřebitelů, kteří se čím dál tím více orientují na biopotraviny. To se odráží i v Akčním plánu, který podporuje trhy s biopotravinami a důvěru spotřebitelů v ně. Největší podíl bioprodukce domácích výrobců roste v ČR právě v kategorii mléka, hovězího masa a koření.¹⁶⁷

Projekt má na regionální úrovni nejbližší k cílům *Strategie rozvoje Jihomoravského kraje v letech 2006-2016*. Součástí globálního cíle JMK je, aby zemědělství tvořilo součást páteře integrovaného rozvoje ve venkovském prostoru. Struktura Strategie je schématicky uvedena níže na Obr. 4.6. Specifické cíle prioritního okruhu D, *Zemědělství a lesnictví*, jsou následující¹⁶⁸:

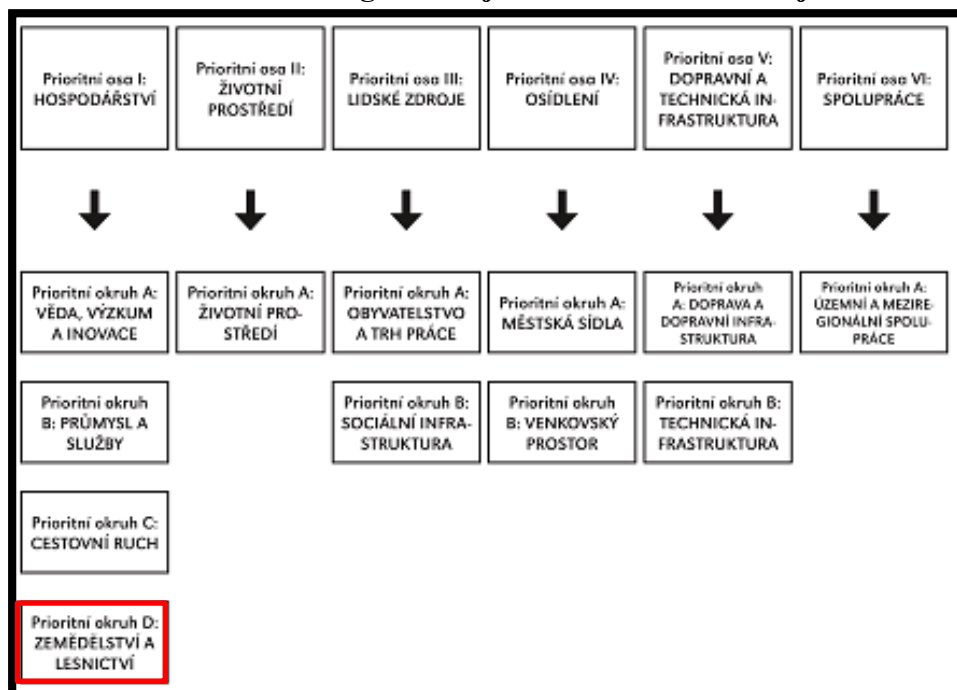
1. Stabilizace podnikatelské struktury středních a velkých podniků s oporou v přehledných právních vztazích k pozemkovému majetku.
2. Koncentrace na základní komodity, ve kterých lze uspět na globálním trhu.
3. Spolupráce podnikatelů prvovýroby na vyšším stupni horizontální integrace mezi sebou, i vertikálně s klíčovými dodavateli a zpracovateli.
4. Komplexní zvládnutí vybraných produkčních vertikál s využitím nových, ekologicky příznivějších technologií, zajišťující certifikovanou kvalitu od vstupů po finální výrobky s vyšší přidanou hodnotou.
5. Zvyšování nezávislosti oboru na vnějších zdrojích energie.

¹⁶⁶ Vize Akčního plánu v oblasti ekologického zemědělství do roku 2020 zní: Ekologické zemědělství bude plně rozvinutým odvětvím zemědělství se všemi odpovídajícími charakteristikami, jakými jsou stabilní trh, služby a státní politika podporující poskytování veřejných statků, včetně aspektů týkajících se životního prostředí a pohody zvířat. (MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], 2010b)

¹⁶⁷ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2011–2015* [online]. Bioinstitut.cz, 2010b [cit. 18.2.2013]. Dostupné z: http://www.bioinstitut.cz/documents/Akcni_plan_EZ.pdf.

¹⁶⁸ ODBOR REGIONÁLNÍHO ROZVOJE JIHMORAVSKÉHO KRAJE [online], ref. 147.

Obr. 4.6: Struktura Strategie rozvoje Jihomoravského kraje v letech 2006-2016

Zdroj: ODBOR REGIONÁLNÍHO ROZVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE [online], 2006

Užší návaznost na lokální strategické dokumenty projekt nemá, protože obec Tasovice nemá zpracován žádný strategický plán rozvoje. Nicméně by bylo možné najít souvztažnost na strategický plán mikroregionu Kunštátsko-Lysicko na léta 2007-2013 s názvem *Boskovicko sobě*. Jeho strategickým cílem A je Posílení konkurenceschopnosti ekonomiky, který se zaměřuje v malých obcích na podporu vzniku drobných ekologických provozoven a služeb.

Technologické řešení projektu je vybráno tak, aby vyhovovalo všem hygienickým a ekologickým předpisům pro faremní zpracování mléka a podmínkám české legislativy.

Přímý prodej syrového mléka z farmy upravuje zákon č. 308/2011 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon).¹⁶⁹ Chovatel může v malých množstvích prodávat se souhlasem krajské veterinární správy syrové, mlékárensky neošetřené mléko a syrovou smetanu v místě výroby přímo spotřebiteli. Dále stanoví, že chovatel, který prodává toto mléko nebo smetanu, je **povinen zajistit laboratorní vyšetření mléka**. Podrobné požadavky na vybavení zemědělského podniku pro zpracování faremního mléka stanoví vyhláška 289/2007 Sb. Ta uvádí, že přímý prodej syrového mléka musí být

¹⁶⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)* [online]. Mvcr.cz, 2011 [cit. 15.4.2013]. Dostupné z: <https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CDUQFjAA&url=http%3A%2F%2Faplikace.mvcr.cz%2Fsbirka-zakonu%2FViewFile.aspx%3Ftype%3Dz%26id%3D23090&ei=x7txUbPzK6nb4QTSmlGwCA&usq=AFQjCNFkouU0brGx4yNZkLweSJSuZHRvVw&sig2=Evnm2S4gUANjToyfFDZjhjw&bvm=bv.45512109,d.bGE>.

prováděn v místnosti oddělené od stájí, vybavené chladicím zařízením, ve které je na viditelném místě upozornění "Syrové mléko, před použitím převařit". Není-li syrové mléko určené k přímému prodeji prodáno do 2 hodin po nadojení, musí být zchlazeno na 8°C a zchlazené prodáno do 24 hodin po nadojení.¹⁷⁰

4.3 Popis projektu

Cílem projektu je vyřešit současné **nevyhovující technické řešení zpracování mléka** na ekologické farmě v Tasovicích. Samotné postupy dojení a zpracování kravského mléka sice splňují potřebné hygienické normy ekologického zemědělství, ale svým provedením a objemově již nevyhovují potřebám farmy. V majetku žadatele jsou k roku 2013 k dispozici dvě dobytčí jednotky bez tržní produkce mléka. Pro další **hospodářský rozvoj farmy** a bezproblémový chod její hlavní činnosti je nezbytné zefektivnit proces zpracování mléka, a to minimálně na požadovanou denní hranici **10 až 20 litrů kravského mléka na dojnici**.

Chybějící zázemí pro zpracování mléka brání dalšímu rozvoji farmy směrem k chovu skotu a produkci mléka a mléčných výrobků. Vybudování prostor MiniMlékárny poskytne nejen bezprostřední zázemí pro mimotržní produkci mléka, ale i jeho využití v hlavním chovu farmy. A do budoucna i novou podnikatelskou příležitost pro celou farmu s **možností růstu v oblasti ekologické živočišné výroby**.

Ve stávajícím stavu farma neobsahuje žádné prostory vyhraněné pro zpracování mléka. Dojení probíhá do ekologicky schválené plastové konve, která je požadována na základě předpisů Evropské unie. Maximální denní produkce registrovaných krav je pouze 5 litrů denně. Ty pokryjí pouze domácí spotřebu obyvatel a současně zaměstnanců farmy. Není proto možné zahájit další oblast podnikatelské činnosti zaměřenou na produkci mléčných výrobků.

Stavba vybrané MiniMlékárny a malé účelové jímky přitom představuje finančně nejméně náročnou a velice flexibilní variantu, kterou lze rychle a efektivně využít v prostorách u hlavní stáje farmy, bez nutnosti přestavby nebo rekonstrukce stávajících prostor okolních budov. Samotná podoba technického řešení výstupu projektu je dále podrobně popsána v kapitole 4.3.2.

¹⁷⁰ SPOLEK PORADCŮ V EKOLOGICKÉM ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Faremní zpracování mléka* [online]. Esposcr.eu, 2011 [cit. 22.3.2013]. Dostupné z: <http://www.eposcr.eu/wp-content/uploads/2011/04/Faremn%C3%AD-zpracov%C3%A1n%C3%AD-ml%C3%A9ka.pdf>.

4.3.1 Výstup projektu

Předmětem výstupu projektu je instalace MiniMlékárny AGM 100 v prostorách farmy žadatele a vybudování elektrické a odpadní přípojky. Jedná se o **komplexní instalaci MiniMlékárny s veškerým potřebných technickým zázemím** pro zpracování mléka a mléčných výrobků. V rámci realizace projektu dojde i k nakoupení zařízení na převoz mléka do stáje pro jeho následné využití při dokrmování hlavního chovu v podobě mobilní ISO dojírny.

Přípravná fáze projektu byla v rámci simulovaného předložení návrhu projektu a zažádání o dotaci již **ukončena**. Výzva k předložení žádosti o dotaci v rámci Programu rozvoje venkova ČR 2007-2013, podopatření I.1.1.1, proběhla v březnu 2013 během 18. kola výzvy. Fáze realizace projektu je poté v časovém plánu zahájena od 1. 7. 2013, bez nutnosti provedení výběrového řízení. Žadatel je totiž na základě *Pravidel o poskytnutí dotace PRV ČR* povinen uskutečnit zadávací řízení a vybrat dodavatele projektu z minimálně tří obdržených nabídek pouze je-li předpokládaná hodnota zakázky vyšší než 500 tis. Kč (bez DPH).¹⁷¹ Navrhovaný rozpočet projektu je ovšem pod touto hranicí a dále je mu věnována kapitola 4.4.

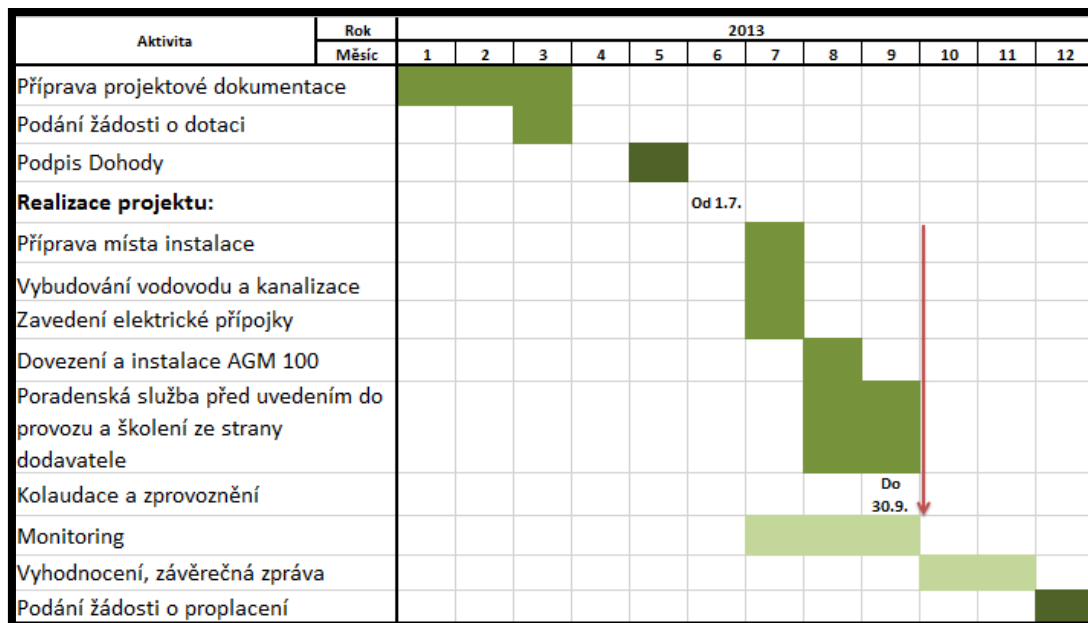
Vzhledem k potřebě PRV ČR proplatit veškeré dotace do konce roku 2015 na základě pravidla n+2¹⁷², jsou u všech opatření výzvy žadatelé povinni uhradit výdaje, na které je požadována dotace, a následně předložit žádost o proplacení nejpozději do 30. 6. 2015.¹⁷³ Pro účely návrhu projektu ovšem v rámci časového harmonogramu předpokládáme podání žádosti o proplacení již v prosinci 2013. Přibližný časový harmonogram projektu je uveden níže na Obr. 4.7.

¹⁷¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], ref. 155.

¹⁷² V případě pravidla n+2 se jedná o automatické zrušení části rozpočtového závazku, pokud jakýkoliv závazek členské země vůči Evropské komisi není splněn do dvou let od jeho přijetí.

¹⁷³ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], ref. 155.

Obr. 4.7: Návrh časového harmonogramu projektu

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Místo realizace projektu je v prostorech ekologické farmy zobrazené na Obr. 4.8.

Klasifikováno je následovně:

- Pozemek: katastrálním území Tasovice 765112, parcela číslo 6
- Obec (LAU 2): Tasovice
- Okres (LAU 1): Blansko
- Kraj (NUTS III): Jihomoravský
- Region (NUTS II): Jihovýchod

Obr. 4.8: Ekologická farma v Tasovicích

Zdroj: STRAKA, Jiří [online], 2012b

4.3.2 Technické řešení projektu

V rámci přípravy na stavbu MiniMlékárny AGM 100 dojde k vybudování inženýrských sítí, tedy přípojky vody a elektřiny z hlavní budovy farmy a napojení vybraných prostor realizace projektu systémem kanalizace na nově zbudovanou jímku o objemu 10 m³. Všechny použité technologie i s osvětlením MiniMlékárny koncepčně počítají s připojením na rozvod elektrické energie s minimálním příkonem 400 V a 32A. Předpokládána maximální spotřeba vody je 2,2 m³ na jeden provozní cyklus.

MiniMlékárna AGM 100 je zcela **jedinečný produkt na českém trhu**, který představuje chybějící článek v oboru zpracování mléka. Umožňuje primární zpracování mléka a výrobu standardních mléčných výrobků v malém množství. Se snadnou a rychlou změnou výroby a možností zpracování velkého sortimentu. Je určena pro malé prvovýrobce mléka, kterým umožňuje svou produkci dále zpracovávat na místní mléčné speciality, které se poté mohou výhodně uplatnit na trhu. Koncepčně je řešena ve dvou základních modulech, technologickém a pomocném sanitárním.¹⁷⁴ Celkové vybavení MiniMlékárny lze upravit podle potřeb žadatele. Při objednávání kontejneru tak bude vynechána sanitární část, protože ji lze snadno nahradit stávajícím zázemím v prostorách farmy. Technologická část bude sestavena tak, aby vyhovovala všem **hygienickým a ekologickým předpisům pro faremní zpracování mléka**. Stavba bude realizována v prostorách pozemku ve vlastnictví žadatele. Její bezpečný průběh bude zabezpečovat v rámci poskytovaných služeb vybraná dodavatelská firma. Podoba MiniMlékárny je zobrazena níže na Obr. 4.9.

Technologicky je MiniMlékárna sestavena tak, že veškeré vnitřní plochy kontejneru, které přijdou do styku s výrobním programem, jsou zhotoveny z potravinářských panelů. Všechny podlahové plochy a stěny jsou propojeny rádiusem min. 50 mm, aby bylo možné provést řádný úklid pracovního prostoru po ukončení provozu. Kontejner obsahuje dvoje vstupní dveře, oboje opatřené sítí proti vnikání hmyzu a u vstupních dveří do technologického prostoru je desinfekční rohož. Celá podlaha MiniMlékárny je spádována do kanalizačního odtoku.¹⁷⁵

¹⁷⁴ POZIADAVKA. Kontejnerová Mini-mlékárna AGM 100. *Poziadavka.sk* [online]. 2013 [cit. 16.4.2013]. Dostupné z: <http://www.poziadavka.sk/ponuky/ponuka-157839/Kontejnerova-Mini-mlekarna-AGM-100>.

¹⁷⁵ AGTCONSULTING. *Kontejnerová MiniMlékárna AGM 100* [online]. Agtconsulting.cz, 2012 [cit. 10.2.2013]. Dostupné z: http://agtconsulting.cz/documents/kontejnerova_minimlekarna.pdf.

Obr. 4.9: MiniMlékárna AGM 100

Zdroj: POZIADAVKA [online], 2013

Konkrétním technickým zařízením, které bude v kontejneru instalováno, je **zrací a chladicí box a pasterizační nerezový kotel**. Tyto stěžejní prvky pro funkčnost MiniMlékárny jsou zobrazeny níže na Obr. 4.10. **Pasterizace** je nezbytný technologický proces při výrobě a zpracování mléka a jeho hlavním smyslem je likvidace mikroorganismů¹⁷⁶ a tím zvýšení trvanlivosti potravin a zabezpečení zdravotní nezávadnosti.¹⁷⁷ Kontrola teploty pasterizace bude probíhat díky instalovaným měřicím systémům hned dvakrát během pasterizačního procesu a bude automaticky zaznamenána a dokumentována. Na stejném principu bude probíhat i kontrola teploty v chladicím boxu.¹⁷⁸

K technologickému vybavení MiniMlékárny bude ještě v rámci projektu pořízena **mobilní ISO dojírna na kolech** pro efektivnější a snadnější manipulaci s nadojeným mlékem a bezpečnější průběh dojení. Chovatel má díky tomuto produktu naprostou jistotu, že nijak neohrožuje zdravotní stav krav, právě díky schválenému technickému systému dle ISO normy. Ten zajišťuje stabilní podtlak, dostatečnou rezervu podtlaku a odpovídající rychlost pulzace při dojení. Farmáři navíc mohou použít i vlastní strukové návlečky, sběrače a hadice. Mobilní dojírna je malá a kompaktní jednotka namontována na ergonomickém

¹⁷⁶ U kravského mléka je na základě vyhlášky 289/2007 Sb. požadováno méně než 100 000 mikroorganismů na 1 ml mléka.

¹⁷⁷ AGROMONT VIMPERK, spol. s r.o. Zemědělské stavby a technologie-zpracování mléka. *Agmon.cz* [online]. 2013 [cit. 24.1.2013]. Dostupné z: <http://www.agromont.cz>.

¹⁷⁸ AGTCONSULTING [online], ref. 175.

rámu se snadným přístupem k ovládacím tlačítkům. Díky velkým kolům se s ní snadno dostává do terénu nebo přemísťuje po stáji s hlubokou podestýlkou. Dojírna je navíc dodávána již s kabelem se zástrčkou, takže není nutné žádné další elektrické připojení.¹⁷⁹ Dojírna je vyobrazena v příloze 15.

Obr. 4.10: MiniMlékárna AGM 100 - zrací a chladicí box, pasterizační kotel

Zdroj: AGROMONT VIMPERK, spol. s r.o. [online], 2013; POZIADAVKA [online], 2013

4.4 Rozpočet projektu

Výdaje, které je možné uplatnit v rozpočtu projektu, jsou specifikovány v *Pravidlech, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013*. Příspěvek z PRV ČR v rámci podopatření Modernizace zemědělských podniků se pohybuje v rozmezí od 40 až 60 % v závislosti na příslušnosti žadatele mezi mladé zemědělce, či zemědělské půdy mezi LFA. Průběžné proplácení projektu přitom není vyžadováno a Žádost o proplácení bude žadatelem předložena až po ukončení realizační fáze projektu.

¹⁷⁹ DELAVA. ISO dojírna na kolech. *Delavalczech.cz* [online]. 2011 [cit. 29.4.2013]. Dostupné z: <http://www.delavalczech.cz/O-DeLaval/DeLaval-Newsroom/?nid=108133>.

Způsobilé výdaje hrazené z Programu rozvoje venkova ve formě dotace spadají v rámci projektu buď do oblasti staveb a technologií v živočišné výrobě nebo souvisejí s přípravou projektu. Mezi **výdaje související s přípravou projektu** patří výdaje na projektovou nebo technickou dokumentaci, tj. zejména na zpracování formuláře Žádosti o dotaci, podnikatelského záměru, dokumentace ke stavebnímu řízení, položkový rozpočet či studie proveditelnosti. V rámci projektu *Ekologické mlékárny Tasovice* ovšem tyto výdaje nebyly použity a projektová dokumentace byla vypracována bezplatně v rámci této diplomové práce. **Způsobilé výdaje projektu tak náleží pouze do oblasti staveb a technologií v živočišné výrobě.** V rámci Pravidel je lze zařadit do oblasti obecně specifikovaných výdajů na dojírny a technologie v čekárně před dojením, technologie dojení, včetně mobilních dojíren. Dále technologie na ošetření, chlazení a skladování syrového kravského, ovčího nebo kozího mléka bezprostředně navazující na dojení, měření nádoje, identifikace a pohybová aktivita, dojící robot atp.¹⁸⁰ Způsobilé výdaje podopatření I.1.1.1 jsou šířeji popsány v PRV ČR 2007-2013, který uvádí, že podporu lze poskytnout na **investice do zemědělských staveb** (rekonstrukce i výstavba nových staveb), včetně nezbytných manipulačních ploch, pro živočišnou výrobu. Podpora se týká chovu skotu, prasat, ovcí, koz, koní, drůbeže a včel.¹⁸¹

Projekt obsahuje **nezpůsobilé výdaje** z toho důvodu, že inženýrské sítě mimo prostory stavby, tak, jak je to v případě projektu *Ekologické mlékárny Tasovice*, jsou na základě Pravidel čerpání brány jako výdaje, na které nemůže být poskytnuta dotace.

Dotaci pak podle Pravidel nelze dále poskytnout na¹⁸²:

- Pořízení použitého movitého majetku,
- Nákup zemědělských výrobních práv,
- V případě zemědělských investic nákup zvířat, jednoletých rostlin a jejich vysazování,
- Daň z přidané hodnoty,
- Prosté nahrazení investice,
- Úroky z půjček,

¹⁸⁰ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], ref. 155.

¹⁸¹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ref. 121.

¹⁸² MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], ref. 155.

- Nákup spoluvlastnických podílů, vyjma případů, kdy se jedná o nemovitost, která se po koupi podílu stane výlučným vlastnictvím žadatele.

Pro veškeré stavební práce platí, že maximálním výdajem, ze kterého je stanovena dotace, pro jednotlivé položky rozpočtu jsou **aktuální ceny uvedené v katalogu stavebních prací (RTS, a.s., Brno)** k datu podpisu smlouvy s dodavatelem. Maximální výdaje stanovené Pravidly jsou dodrženy i v hlavních výdajových položkách rozpočtu projektu *Ekologické mlékárny Tasovice*. Jedná se o způsobilé náklady na dojírnu (kód 004), které nepřesáhly maximální danou výši 417,5 tis. Kč. Dále náklady na jímku (kód 005) splňující těsně horní hranici 2 552 Kč na m³, kdy v případě projektu má být vybudována jímka o objemu 10 m³.

Celkové výdaje na realizaci projektu byly předběžně stanoveny na **440 tis. Kč**. Podle výše celkového rozpočtu lze projekt *Ekologické mlékárny Tasovice* pokládat za **malý investiční projekt**. Podrobná struktura financování projektu je uvedena níže v Tab. 4.6. Na základě tohoto rozpočtu bylo v žádosti o dotaci uvedeno, že výše příspěvku se předpokládá v absolutních hodnotách v částce **205 tis. Kč**. Tento 50 % podíl prostředků na způsobilé výdaje projektu jsou stanoveny v rámci PRV ČR 2007-2013 na základě příslušnosti žadatele mezi mladé zemědělce a většinový podíl zemědělské půdy a místa realizace v projektu v režimu LFA. Ze 75 % se na výši dotace podílí prostředky EAFRD a národní zdroje ve výši přes 51 tis. Kč.

Tab. 4.6: Struktura financování projektu (v Kč)

Celkové výdaje projektu	440 000
Nezpůsobilé výdaje	30 000
• Inženýrské sítě včetně přípojek (odpady, voda, elektřina)	30 000
Způsobilé výdaje	410 000
• Pasterizační kotel	140 000
• Chladicí a zrací box	100 000
• Mobilní dojírna	45 000
• Doprava a montáž AGM 100	100 000
• Stavba jímky pro odpadní vody	25 000
Dotace (50%)	205 000
• Příspěvek EU z EAFRD (75 %)	153 750
• Příspěvek z národních zdrojů (25 %)	51 250

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

4.5 Alternativy řešení projektu

Řešení původního problému chybějícího zázemí pro zpracování mléka v zemědělském podniku žadatele má tři alternativní řešení. Prvním z nich je tzv. **nulová varianta**, kdy nedojde k realizaci projektu. Druhým je **investiční** možnost zpracovaná v projektovém záměru. Třetí alternativou je rekonstrukce prostor a nákup technického vybavení pro zpracování mléka přímo v hlavní budově farmy s napojením na interní systém inženýrských sítí.

Nulová varianta řešení projektu nastane v případě **nerealizace projektového záměru**. Tím bude zachována současná podoba stávajícího stavu a nebude nainstalována MiniMlékárna AGM 100 ani vybudována nová jímka a přípojky. Stejně tak nedojde k zakoupení mobilní ISO dojírny a sběr mléka na farmě zůstane na maximální úrovni 5 litrů mléka za den. Při takové produkci a neschopnosti zpracovávat efektivněji mléko nebude moci být použito k potřebám hlavního chovu farmy. **Významně poklesne konkurenceschopnost zemědělského podniku** a zpomalí to výrazně jeho ekonomický vývoj v dalších letech stejně jako nákladnost potřebné modernizace podniku při jeho odkladu.

Investiční alternativa vychází ze **stavby MiniMlékárny**, jímky i potřebných přípojek inženýrských sítí spolu se zakoupením potřebného technologického vybavení. Dojde k **zásadnímu posunu v oblasti efektivnosti živočišné výroby zemědělského podniku** a míry využitelnosti netržní produkce mléka v interních procesech farmy spolu se zvýšením konkurenceschopnosti žadatele na regionálních trzích.

Třetí varianta řešení původního problému zahrnuje alternativu k dosažení požadovaných výsledků. Zahrnovala by vybudování improvizované mlékárny svépomocí v prostorách stávající budovy farmy. Z důvodu zejména finanční náročnosti a rozsahu hygienických norem, které by bylo v některých případech velice těžké naplnit, nebude žadatel tuto alternativu v případě zamítnutí investiční variant pravděpodobně realizovat.

4.6 Povinné přílohy projektu

Spolu s Žádostí o dotaci je žadatel povinen dodat včas i všechny potřebné přílohy projektu, které jsou danou výzvou a Pravidly vyžadovány. V případě 18. kola výzvy k podopatření I.1.1.1 se RO SZIF musely předložit následující povinné přílohy¹⁸³:

- V případě, že projekt podléhá řízení stavebního úřadu, musí být doložena kopie pravomocného a platného **stavební povolení nebo ohlášení stavby** nebo jiné opatření stavebního úřadu, na jehož základě lze projekt nebo část projektu realizovat.
- Stavebním úřadem ověřená **projektová dokumentace** předkládaná k územnímu nebo stavebnímu řízení nebo k ohlášení stavby v případě územního nebo stavebního řízení nebo ohlášení stavby k předmětu projektu v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.
- **Půdorys stavby nebo půdorys dispozice technologie** v odpovídajícím měřítku s vyznačením rozměrů stavby a technologie k projektu nebo jeho části.
- **Katastrální mapa** s vyznačením lokalizace předmětu projektu v odpovídajícím měřítku, ze které budou patrná čísla pozemků, hranice pozemků a měřítko mapy.

4.7 Publicita projektu

Postup, nástroje a rozsah propagace projektu ve všech jeho fázích¹⁸⁴ vůči subjektům zainteresovaným v projektu nebo veřejnosti je jedním z hodnotících kritérií projektu. Za informovanost veřejnosti o **spolufinancování projektu z fondů Evropské unie** odpovídá příjemce dotace. Pokud jsou pravidla publicity porušena, důsledky jsou kvalifikovány stejně jako porušení rozpočtové kázně. Publicitě se proto věnuje velká pozornost již v průběhu realizační fáze projektu a dodržují se vizuální podmínky¹⁸⁵ stanovené pro jednotlivé programy.¹⁸⁶

Příjemce dotace může zvolit mezi **různými typy a kombinacemi propagačních prostředků** podle velikosti nebo druhu realizovaného projektu. Pravidla pro příjemce navíc jasně stanovují, které typy propagace jsou povinné a které nikoliv. Může to záviset i na výši přidělené finanční alokace projektu. Mezi propagační materiály patří velkoplošné reklamní

¹⁸³ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], ref. 155.

¹⁸⁴ Finanční spoluúčast Evropské unie musí být propagována při zahájení projektu, během průběhu realizace i při prezentaci jeho výstupů.

¹⁸⁵ Například podoba informační tabule, rozměry logotypů Evropské unie, odkaz na příslušný fond nebo logo programu apod.

¹⁸⁶ TAUER, Vladimír a Helena ZEMÁNKOVÁ, ref. 68, s. 128.

panely (billboardy), stále vysvětlující tabulky (pamětní desky), plakáty, inzerce, informační materiály (brožury, letáky, oznámení, obaly na CD/DVD), internetové stránky, informační akce (konference, semináře, veletrhy, výstavy, soutěže apod.), tiskové zprávy a další propagační předměty.

Pravidla publicity pro Program rozvoje venkova jsou stanovena *nařízením Komise (ES) č. 1974/2006 o informačních a publikačních opatřeních je nutno zajistit informace a publicitu o opatřeních financovaných podle Programu rozvoje venkova*. Požadavky na publicitu jsou rovněž k dispozici na internetových stránkách www.eagri.cz a www.szif.cz. V příloze 16 jsou uvedeny doporučené formy informování a propagace v PRV ČR dle jednotlivých opatření a podopatření programu, které vychází z Pravidel pro příjemce dotace z PRV ČR. Z nich vyplývá, že žadatel projektu *Ekologické mlékárny Tasovice* bude povinen zajistit publicitu výstupu projektu instalací informační tabule a samolepky. Smyslem takovýchto pokynů, které konkrétně definují podoby propagačních materiálů, je jasné sjednocení všech druhů informování veřejnosti o spolufinancování EU na projektech napříč Evropou. Příkladem může být povinná a jediná podoba loga Programu rozvoje venkova pro Českou republiku uvedená na Obr. 4.11.

Obr. 4.11: Logo Programu rozvoje venkova ČR

Zdroj: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online] 2012b

4.8 Zhodnocení projektu

Projekty jsou vybírány na základě tzv. **preferenčních kritérií**, která jsou závazně dána vždy při vyhlášení každé výzvy k předkládání projektů. Jejich naplňování vede k navyšování pravděpodobnosti schválení projektu, protože se na jejich základě načítají body, podle kterých potom RO SZIF vybírá úspěšné projekty. Nesplnění podmínek, či uvedení nepravdivých a neúplných údajů v Žádosti o projekt se naopak posuzuje jako nedodržení podmínek dotace a výrazně snižuje šanci přiznání dotace.

Žádosti o dotaci, které kladně projdu **kontrolou přijatelnosti**, jsou ohodnoceny body podle předem stanovených preferenčních kritérií pro příslušné opatření, podopatření, či záměr a seřazeny podle počtu získaných bodů sestupně. Různý počet bodů lze v rámci podopatření I.1.1.1 *Modernizace zemědělských podniků* získat například za výši požadovaného procentuálního podílu dotace, za velikost podílu prvovýroby na celkových příjmech žadatele, nebo podle toho, zda je žadatelem mladý zemědělec, či dokonce mladý začínající zemědělec apod. Přesné hodnocení preferenčních kritérií v rámci projektu *Ekologické mlékárny Tasovice* je uvedeno detailně v příloze 17. Zvýrazněny jsou přitom části, které projekt naplňuje a s veškerým potřebným potvrzením uvedených skutečností ze strany RO SZIF by tak projekt mohl reálně získat alespoň **102 bodů**.

Projekt, v případě jeho realizace, bude již druhou žadatelovou zkušeností s PRV ČR a dotacemi z EAFRD. Povede k modernizaci zpracovatelského procesu mléka na ovčí farmě, zlepšení ekonomické výkonnosti podniku a zvýšení jeho konkurenceschopnosti. Žadateli, panu Strakovi, poskytne navíc i dobré zázemí pro další expanzi v oblasti živočišné výroby. Realizace projektu bude mít na farmu i její pravidelné zákazníky pozitivní dopad, stejně jako na obyvatele obce Tasovice a její případné návštěvníky. Žadatel totiž do budoucna může rozšířit svůj chov skotu na dobytek s tržní produkcí mléka a **zahájit registrovanou výrobu** například sýrů a kysaných mléčných výrobků. Prodej mléčných výrobků přímo z farmy, či na místních trzích upravuje česká legislativa v § 27a veterinárního zákona 166/1999 Sb. V případě kontroly výrobních prostor MiniMlékárny je pouze nutné doložit zajištění nezávadnosti vyráběných potravin pomocí stručného *Provozního a sanitačního řádu*.

5. Závěr

Závěr diplomové práce se ztotožňuje s myšlenkovou tezí, v rámci které by **venkov neměl být nadměrně regulován společnými evropskými, ani národními vyhláškami**. Práce svým zaměřením dochází ke zjištění, že správný směr nespočívá v podceňování svéprávnosti obyvatel venkova, kteří své zkušenosti sdílejí hromadně ve venkovských sídlech, z generace na generaci. Tito občané totiž nejlépe vědí, co si ke krajině kolem sebe mohou dovolit. Ona je to, co je živí.

Nelze ovšem zcela tvrdit, že by se způsob žití na venkově neměl opírat o určité zásady. Nejlepší by byly **sdílené zásady**, které dělají venkov venkovem. Tyto zásady jsou příliš odlišné od většiny vyhlášek a regulací, které se snaží venkov formovat. Jejich obnovení by mohlo konečně zastavit trend posledních let, tj. **snahy přiblížit venkov městské aglomeraci** a integrovat ho do jednoho unifikovaného světa. Ve skutečnosti to spíše nebude ani nikdy možné. Organická venkovská civilizace bude vždy jinak uspořádaná, s vlastními řády a místními sociálními modely. Bytí ve městě je mnohem organizovanější. Zobecňování je v něm mnohem jednodušší díky plánovanější struktuře a veškerému zázemí a sítím. Oproti takovému řádu je venkovská skutečnost pluralitnější, méně ovlivnitelná technikou, více závislá na přírodních pochodech a hlavně proměnlivější. Jak bychom chtěli regulovat něco, co se neustále mění bez lidského přičinění? Nebo podporovat rozvoj něčeho, když nevíme jak stálé a trvalé mohou být jeho zdroje? Zásady platné na venkově nemá smysl formulovat slovně a striktně je dodržovat. Lidé na venkově si dovedou snadno a rychle odvodit postup řešení konkrétního problému. Proč tedy odbírat zodpovědnost vnímavým lidem a nahrazovat vědomí celého místního společenství obecně platnými úředními pravidly a zákazy?

Seznámení se zákony, regulacemi a vyhláškami kolem problematiky rozvoje venkova budí dojem obšírné byrokracie, která nutí zemědělce ke spoustě nadměrného a mnohdy nesmyslného papírování. A přitom venkovský způsob života je klíčem k porozumění Evropě, kterou z velké části venkov právě tvoří.¹⁸⁷

¹⁸⁷ BLAŽEK, Bohuslav. *Venkov: anamnézy, diagnózy, terapie*. Brno: ERA group spol. s.r.o., 2004. 184 s. ISBN: 80- 86517-90-X.

Budoucností evropského i českého venkova jsou mladí zemědělci, lidé odcházejí z měst a ne naopak. Ti také nejvíce potřebují dotační pomoc svého začínajícího zemědělského podnikání i jeho dalšího rozvoje. K tomu se snaží najít členské státy tu správnou cestu právě v rámci společné zemědělské politiky EU, politiky rozvoje venkova a jejích programů.

Tato diplomová práce byla zaměřena na problematiku rozvoje venkova a to z pohledu EU i ČR. Od obecné podoby rámce politiky, až po lokální úroveň konkrétní podoby projektového záměru. V první teoretické části práce uvedla východiska rámce společné zemědělské politiky EU i její specifické zaměření na politiku rozvoje venkova EU. Od toho se odvíjí i politika rozvoje venkova ČR. Ta je realizována Programem rozvoje venkova ČR v období 2007-2013, kterému je věnována druhá teoretická část této práce.

V rámci třetí, již praktické části práce, byl zpracován a předložen vlastní návrh reálného projektového záměru, který bude moci sloužit jako podklad pro případné podání projektové žádosti do Programu rozvoje venkova ČR v období 2014-2020. Realizace projektu *Ekologické mlékárny Tasovice* je úmyslně směřována do nového programového období 2014-2020 z toho důvodu, že struktura programu bude zaměřena zejména na živočišnou výrobu, bude jí poskytnuta větší finanční alokace i rozšířeny možnosti čerpání. Navíc v roce 2013 v rámci posledního 19. kola vyhlašování výzev nebyla podpořena oblast podopatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků, která by naplňovala záměr navrhovaného projektu.

Hlavním cílem diplomové práce bylo představit problematiku venkova a způsob programování a implementace politiky rozvoje venkova EU prostřednictvím Programu rozvoje venkova České republiky v programovém období 2007-2013. Tento cíl byl z hlediska obsahu a zaměření práce naplněn. Splněn byl i dílčí cíl, kterým mělo být poskytnutí komplexního pohledu na oblast projektového řízení a jeho praktikování na vlastním návrhu reálného projektu.

Existence Programu rozvoje venkova ČR v období 2007-2013 i celá struktura veřejných, soukromých a neziskových subjektů zabývajících se rozvojem venkova a podporujících sociální rozvoj venkovských oblastí ČR je důkazem, že stanovená **hypotéza nezbytnosti PRV ČR byla potvrzena**. Předpoklad kvalitních projektových záměrů a jejich přínos pro žadatele byl v rámci práce demonstrován na příkladu konkrétního projektu *Ekologické mlékárny Tasovice*. Poslední část stanovené hypotézy o tom, že podíl skutečně vyčerpané

finanční alokace Programu rozvoje venkova ČR ke konci roku 2012 bude více než 65 %, se taktéž potvrdila. Podíl proplácených prostředků se každoročně navyšuje a celkově bylo k 31. 12. 2012 proplaceno žadatelům z PRV ČR **68 % celkové alokace**. Tyto proplacené prostředky jsou zároveň **prostředky certifikované**. PRV ČR je ze strany Evropské komise proplácen na základě čtvrtletních zasílání požadavků na proplacení, ke kterému došlo v dubnu 2013. Všechny prostředky vyplacené žadatelům ve výši 68 % alokace jsou tak již zaslány platbou i z EU v příslušné části kofinancování.

Česká republika se v podstatě již od roku 2010 potýká s **řadou problémů při čerpání unijních prostředků**, a to jak v rámci strukturálních fondů EU, tak i Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Korupční kauzy, časté odhalování podvodů a zneužívání dotací má také za následek snižování finanční alokace pro ČR do budoucna. Tato nejistota z chování ČR se projevila dost výrazně již při jednáních o podobě rozpočtu EU na programové období 2014-2020. Je proto již pouze na morálních hodnotách vrcholných představitelů ČR i potencionálních českých žadatelů, jakým způsobem budou využívat svých znalostí projektového řízení a jak uchopí tuto jedinečnou příležitost získávání unijních dotací ku prospěchu rozvoje a budoucnosti celé České republiky, obzvláště pak jejího venkova.

Seznam použité literatury

Knihy

1. BAŠE, Miroslav. *Sídla a stavby na venkově*. Praha: ČVUT, 2006. 80 s. ISBN 80-01-03390-2.
2. BEDRNA, Jaroslav. Obecné úvahy o vývoji českého venkova. In: *Venkov, jeho proměny a územní plánování: Sborník ze semináře*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2005. 62. s. Příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj-číslo 5/2005.
3. BEČVÁŘOVÁ, V., K. VINOHRADSKÝ a I. ZDRÁHAL. *České zemědělství a vývoj cenového prostředí společného trhu EU*. Brno: MZLU, 2009. 73 s. ISBN 978-80-7375-345-0.
4. BERKUN, Scott. *The Art of Project Management*. United States of America.: O'Reilly Media, Inc., 2005. 374 p. ISBN-10: 0-596-00786-8.
5. BLAŽEK, Bohuslav. *Venkov: anamnézy, diagnózy, terapie*. Brno: ERA group spol. s.r.o., 2004. 184 s. ISBN: 80- 86517-90-X.
6. DOLEŽAL, J., P. MÁCHAL a B. LACKO. *Projektový management podle IPMA*. Praha: Grada Publishing, 2009. 507 s. ISBN 978-80-247-2848-3.
7. EUROPEAN UNION. *Investing in our regions: 150 examples of projects co-funded by European regional policy*. Brussels: Publications Office, 2010. 342 s. ISBN 978-92-79-13763-1.
8. FOJTÍKOVÁ, Lenka a Marian LEBIEDZIK. *Společné politiky Evropské unie - Historie a současnost se zaměřením na Českou republiku*. Praha : C.H. Beck, 2008. 179 s. ISBN 978-80-7179-939-9.
9. HORINE, Gregory M. *Absolute Beginner's Guide to Project Management*. United States of America: Que Publishing, 2007. 324 p. ISBN-10: 0-7897-3197-5.
10. LEWIS, James P. *Fundamentals of project management*. 3. ed. New York: AMACOM, 2007. 164 p. ISBN-13: 978-0-8144-0879-7.
11. MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. rozšířené vydání. Brno: Barrister & Principal, 2009. 215. s. ISBN 978-80-87029-56-5.
12. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Program rozvoje venkova ČR 2007-2013*. Praha: MZe, prosinec 2010a. 221 s.
13. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Úspěšné projekty Programu rozvoje venkova*. Praha: MZe, 2012a. 74 s. ISBN 978-80-7434-058-1.

14. PĚLUCHA, Martin. *Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU*. Praha: IREAS, 2006. 162 s. ISBN 80-86684-42-3.
15. PMBOK. *A Guide to the Project Management Body of Knowledge*. Fourth edition. Pennsylvania: Project Management Institute, Inc., 2008. 496 s. ISBN: 978-1-933890-51-7.
16. SVOZILOVÁ, Alena. *Projektový management*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 380 s. ISBN 978-80-247-3611-2.
17. TAUER, Vladimír a Helena ZEMÁNKOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU*. Brno: Computer Press, a.s., 2009. 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.
18. TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova*. Praha: Wolters Kluwer, 2009. 208 s. ISBN: 978-80-7357-495-6.
19. VYTLAČIL, Dalibor. *Projektové řízení a řízení projektů*. Praha: Nakladatelství ČVUT, 2008. 142 s. ISBN 978-80-01-04001-0.
20. ZEMÁNEK, Lukáš. Lokální kultura v životě našeho venkova. In: *Venkov II, sídla a krajiny: Sborník ze semináře*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2006. 94 s. Příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 2/2006.

Periodika

21. KÜTNER, Dušan. Dotace zemědělcům letos vzrostou až na 45 miliard korun. *Mladá fronta EL5*. 2013, č. 1288, 3 s. ISSN 1803-4543.
22. KEMÉNYOVÁ, Zuzana a Petr WEIKERT. Česko je rájem ekofarem. A bude jich víc. *Hospodářské noviny*. 2013, č. 032. ISSN 1213-7693.
23. WEIKERT, Petr. Nečas připravil farmáře o eurodotace. Minus je plus, tvrdí. *Hospodářské noviny*. 2013, č. 051. ISSN 1213-7693.

Elektronické publikace

24. EAGRI. *Hlavní změny podmínek v opatřeních pro 18. kolo příjmu žádostí* [online]. eARGI.cz, 2013 [cit. 10.4.2013]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/187195/TZ_vyhlaseeni_18_kola__na_web_priloha.pdf.
25. EVROPSKÁ KOMISE. *Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: o uplatňování nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů* [online]. COM(2012) 212, 11.5.2012 [cit. 27.1.2013].

- Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/organic/files/eu-policy/expert-recommendations/1_CS_ACT_part1.pdf.
26. EUROPEAN COMMISSION. *The Common Agricultural Policy: A partnership between Europe and Farmers* [online]. Ec.europa.eu, 2012 [cit. 23.2.2013]. ISBN 978-92-79-22067-8. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/cap-overview/2012_en.pdf.
27. EUROPEAN NETWORK FOR RURAL DEVELOPMENT. *EU Rural Review* [online]. ENRD.ec.europa.eu, 2012 [cit. 8.3.2013]. Dostupné z: http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/filedownload.cfm?id=69D9962A-A9D5-5298-0AB7-C4B02470D0B5.
28. EUROPEUM. *Česká debata o víceletém finančním rámci Evropské unie* [online]. Europeum.org, 201 [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: http://www.europeum.org/images/financni_perspektiva.pdf.
29. FAJMON, Hynek. *Současnost a budoucnost českého zemědělství v EU* [online]. Fajmon.cz, 2010 [cit. 18.2.2013]. Dostupné z: <http://www.fajmon.eu/docs/dokumenty/Soucasnost%20a%20budoucnost%20ceskeho%20zemedelstvi%20v%20EU.pdf>.
30. FOLTÝNEK, Daniel. *Open Days 2008: Studie proveditelnosti* [online]. Konference.dobra-rada.cz, 2008 [cit. 2.3.2013]. Dostupné z: https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&cad=rja&ved=0CFMQFjAE&url=http%3A%2F%2Fwww.konference.dobra-rada.cz%2Fweb%2Fdocument%2Fcms_library%2F41.pdf&ei=y1YyUbuSDsKt4ASMm4AI&usg=AFQjCNGQCK3gRzzcpMbnJ9YXaAniramD4w&sig2=3gwaNWcpgff2K5ycnEa62A.
31. GAREP, SPOL. S R.O. *Rozvoj venkova- nástroje, aktéři a paradoxy* [online]. Regionalnirozvoj.cz, 2010 [cit. 30.3.2013]. Dostupné z: http://www.regionalnirozvoj.cz/tl_files/soubory/Synergie/Seminar_2010/2_Binek_Rozvoj_paradoxy.pdf.
32. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)* [online]. Mvcr.cz, 2011 [cit. 15.4.2013]. Dostupné z: <https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CDUQFjAA&url=http%3A%2F%2Faplikace.mvcr.cz%2Fsbirka-zakonu%2FViewFile.aspx%3Ftype%3Dz%26id%3D23090&ei=x7txUbPzK6nb4Q>

- TSmIGwCA&usg=AFQjCNFkouU0brGx4yNZkLweSJSuZHRvVw&sig2=Evm2S4gUANjToyFDZjhjw&bvm=bv.45512109,d.bGE.
33. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013)* [online]. eAgri.cz, 2004 [cit. 28.3.2013]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/26240/Koncepce_agrar_politiky_CR_pro_obdobi_po_vstupu_do_EU.pdf.
 34. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013* [online]. eAgri.cz, 2006 [cit. 28.3.2013]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/26839/Narodni_strategicky_plan_rozvoje_venkova.pdf.
 35. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2011–2015* [online]. Bioinstitut.cz, 2010b [cit. 18.2.2013]. Dostupné z: http://www.bioinstitut.cz/documents/Akcni_plan_EZ.pdf.
 36. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Pokyny pro příjemce dotace k zajišťování informačních a publikačních opatření při realizaci projektů podpořených z Programu rozvoje venkova ČR* [online]. eAgri.cz, 2012b [cit. 18.2.2013]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/612/Pravidla_pro_publicitu.pdf.
 37. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Strategie pro růst české zemědělství a potravinářství v rámci společné zemědělské politiky EU po roce 2013* [online]. eAgri.cz, 2012c [cit. 28.3.2013]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/189295/Strategie_pro_rust_ceske_zemedelstvi_a_potravinarstvi_v_ramci_Spolecne_zemedelske_politiky_EU_po_roce_2013.docx.
 38. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Výroční zpráva o implementaci programu rozvoje venkova ČR 2007 - 2013 za rok 2011* [online]. eAgri.cz, 2012d [cit. 2.4.2013]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/190474/VZ_2011_schvalena_EK.pdf.
 39. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Zemědělství potřebuje více živočišné výroby* [online]. eAgri.cz, 2013a [cit. 8.3.2013]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/189801/VENKOV_9_2013.pdf.
 40. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *18. kolo: Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013* [online]. Szif.cz, 2013b [cit. 17.4.2013]. Dostupné z: [http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%](http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2F)

- 2Fdokumenty_ke_stazeni%2Feafrd%2Fosa1%2F1%2F11%2F111%2F1361439483733.pdf.
41. ODBOR REGIONÁLNÍHO ROZVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE. *Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2006-2016* [online]. Kr-jihomoravsky.cz, 2006 [cit. 28.3.2013]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?pubid=31936&TypeID=7&foldid=3772&foldtype=7>.
42. SDRUŽENÍ DHV ČR. *Průběžné hodnocení programu Rozvoje venkova ČR za období 2007-2013* [online]. Ec.europa.eu, 2010 [cit. 22.2.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/countries/cs/mte-rep-cz_cs.pdf.
43. SIEBER, Patrik. *Studie proveditelnosti* [online]. Strukturalni-fondy.cz, 2004 [cit. 22.2.2013]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/2d8f2d0a-e1ff-4263-bcba-22f18c790b92/Metodika-zpracovani-Studie-proveditelnosti_2d8f2d0a-e1ff-4263-bcba-22f18c790b92.pdf.
44. SVAČINOVÁ, Tereza. *Lisabonská smlouva a její vliv na Společnou zemědělskou politiku EU* [online]. Ces.vse.cz, 2011 [cit. 20.2.2013]. Dostupné z: <http://ces.vse.cz/wp-content/svacinova.pdf>.

Internetové stránky

45. AGROMONT VIMPERK, spol. s r.o. Zemědělské stavby a technologie-zpracování mléka. *Agmon.cz* [online]. 2013 [cit. 24.1.2013]. Dostupné z: <http://www.agromont.cz>.
46. BÖHMOVÁ, Kateřina. Ministerstvo zemědělství zahájilo klíčovou diskusi roku 2013. *eAGRI.cz* [online]. 2013 [cit. 24.1.2013]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2012_ministerstvo-zemedelstvi-zahajilo.html.
47. BYDŽOVSKÁ, Marie. Zemědělství. *Euroskop.cz* [online]. 2013 [cit. 24.3.2013]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8924/sekce/zemedelstvi/>.
48. COUCNIL OF THE EUROPEAN UNION. EU multiannual financial framework (MFF) negotiations. *Consilium.europa.eu* [online]. 2013 [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/special-reports/mff/summary-of-the-european-council-agreement>.

49. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Malý lexikon obcí ČR 2012. *Czso.cz* [online]. 2012a [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/1302-12>.
50. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Počet obyvatel na km² v roce 2012 podle matričních obvodů. *Czso.cz* [online]. 2012b [cit. 30.3.2013]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D00034E763/\\$File/130212m17.jpg](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D00034E763/$File/130212m17.jpg).
51. DELAVA. ISO dojírna na kolech. *Delavalczech.cz* [online]. 2011 [cit. 29.4.2013]. Dostupné z: <http://www.delavalczech.cz/O-DeLaval/DeLaval-Newsroom/?nid=108133>.
52. EU-MEDIA, S.R.O. ČR vyčerpala téměř 30 % národní alokace ve fondech EU. *EurActiv.cz* [online]. 2013a [cit. 27.1.2013]. ISSN 1803-2486. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/cr-vycerpala-temer-30--narodni-alokace-ve-fondech-eu-010562>.
53. EU-MEDIA, S.R.O. Ministerstvo zemědělství v nové strategii podporuje živočišnou výrobu. *EurActiv.cz* [online]. 2013b [cit. 24.1.2013]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/zemedelstvi0/clanek/ministerstvo-zemedelstvi-v-nove-strategii-podporuje-zivocisnou-vyrobu-010551>.
54. EU-MEDIA, S.R.O. Reforma zemědělské politiky čelí v EU kritice. *EurActiv.cz* [online]. 2011 [cit. 24.2.2013]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/zemedelstvi0/clanek/reforma-zemedelske-politiky-celi-v-eu-kritice-009243>.
55. EUROPA. Brusel 18. února 2013 Projev předsedy Evropské rady Hermana Van Rompuye v Evropském parlamentu. *Europa.eu* [online]. 2013 [cit. 2.3.2013]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_PRES-13-60_cs.htm.
56. EUROPA. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV). *Europa.eu* [online]. 2012 [cit. 12.2.2013]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/l60032_cs.htm#Amendingact.
57. EUROPA. Strategické směry Společenství pro rozvoj venkova. *Europa.eu* [online]. 2011 [cit. 12.2.2013]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/l60042_cs.htm.
58. EUROPARLTV. První hlasování pro reformu SZP. *Europarltv.europa.eu* [online]. 2013 [cit. 22.2.2013]. Dostupné z:

- <http://www.europarl.europa.eu/cs/player.aspx?pid=c7e721dd-2e97-449e-8b46-a1500108fc4a>.
59. EUROPEAN COMMISSION . Zemědělství a rozvoj venkova. *Europa.cz* [online]. 2012a [cit. 27.1.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/organic/home_cs.
60. EUROPEAN COMMISSION . The Common Agricultural Policy after 2013. *Ec.europa.eu* [online]. 2012b [cit. 12.2.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/index_en.htm.
61. EUROPEAN COMMISSION . The history of the CAP. *Ec.europa.eu* [online]. 2012c [cit. 12.2.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/cap-history/index_en.htm
62. EUROPEAN COMMUNITIES. Druhý pilíř společné zemědělské politiky: politika rozvoje venkova. *Circa.europa.eu* [online]. 2009 [cit. 2.3.2013]. Dostupné z: http://circa.europa.eu/irc/opoce/fact_sheets/info/data/policies/agriculture/article_7212_cs.htm.
63. EUROSTAT. Collection of cow's milk. *Eurostat.ec.europa.eu* [online]. 2011 [cit. 30.3.2013]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=0&language=en&pcode=tag00037>.
64. EUROSTAT. Agricultural holders < 35 years old. *Eurostat.ec.europa.eu* [online]. 2007 [cit. 30.3.2013]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=0&language=en&pcode=tag00029>.
65. EVROPSKÁ KOMISE. Politika rozvoje venkova v období 2007-2013. *Ec.europa.eu* [online]. 2008 [cit. 12.2.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_cs.htm.
66. EVROPSKÁ KOMISE. Nové logo EU přispívá k důvěryhodnosti ekologických produktů. *Ec.europa.eu* [online]. 2012 [cit. 12.2.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/news/agriculture/120704_cs.htm.
67. EVROPSKÝ PARLAMENT. AGRI: Zemědělství a rozvoj venkova. *Europarl.europa.eu* [online]. 2013a [cit. 29.1.2013]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/committees/cs/agri/home.html>.
68. EVROPSKÝ PARLAMENT. Legislature Committee on Agriculture and Rural Development. *Europarl.europa.eu* [online]. 2013b [cit. 29.1.2013]. Dostupné z:

- http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/organes/agri/agri_7leg_meetinglist.htm.
69. EVROPSKÝ PARLAMENT. Paolo De Castro: Potřebujeme flexibilnější a výkonnější společnou zemědělskou politiku. *Europarl.europa.eu* [online]. 2011 [cit. 29.1.2013]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/content/20111110STO31142/html/Pot%C5%99ebujeme-flexibiln%C4%9Bj%C5%A1%C3%AD-a-v%C3%BDkonn%C4%9Bj%C5%A1%C3%AD-spole%C4%8Dnou-zem%C4%9Bd%C4%9Blskou-politiku>.
70. EVROPSKÝ PARLAMENT. 8 tisíc pozměňovacích návrhů k reformě zemědělské politiky. *Europarl.europa.eu* [online]. 2013c [cit. 30.1.2013]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/content/20130123STO05467/html/8-tis%C3%ADc-pozm%C4%9B%C5%88ovac%C3%ADch-n%C3%A1vrh%C5%AF-k-reform%C4%9B-zem%C4%9Bd%C4%9Blsk%C3%A9-politiky>.
71. EVROPSKÝ PARLAMENT. Předseda Zemědělského výboru Paolo De Castro: při reformě zemědělství musíme myslet na ekologii i na ekonomiku. *Europarl.europa.eu* [online]. 2013d [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/content/20130125STO05489/html/P.-De-Castro-p%C5%99i-reform%C4%9B-zem%C4%9Bd%C4%9Blstv%C3%AD-mus%C3%ADme-myslet-na-ekologii-i-na-ekonomiku>.
72. LEADER. What is LEADER? *Leader-programme.org.uk* [online]. 2010 [cit. 13.3.2013]. Dostupné z: <http://www.leader-programme.org.uk/what-is-leader#.UWIDhJN7KR4>.
73. MATOUŠKOVÁ, Kamila. Nová typologie městských a venkovských regionů NUTS 3 podle Evropské komise. *Dsv.cz* [online]. 2013 [cit. 8.3.2013]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6485296>.
74. METODICKÁ PODPORA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE. Nástroje rozvoje venkova. *Regionalnirozvoj.cz* [online]. 2013a [cit. 29.3.2013]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/nastroje-venkov.html>.
75. METODICKÁ PODPORA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE. Akteři rozvoje venkova. *Regionalnirozvoj.cz* [online]. 2013b [cit. 30.3.2013]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/akteri-venkov.html>

76. MIND TOOLS LTD. SWOT analysis. *Mindtools.com* [online]. 2013 [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: http://www.mindtools.com/pages/article/newTMC_05.htm.
77. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. MMR: Základní obrysy budoucího programového období 2014-2020 jsou schváleny. *Mmr.cz* [online]. 2012 [cit. 28.3.2013]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/MMR-Zakladni-obrysy-budouciho-programoveho-2014-20>.
78. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Nový systém administrace SZIF Žádostí o dotace šetří čas i peníze. *eAgri.cz* [online]. 2011a [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/aktuality/novy-system-administrace-szif-zadosti-o.html>.
79. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Hodnocení a monitoring. *eAgri.cz* [online]. 2011b [cit. 3.4.2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/hodnoceni-a-monitoring/>.
80. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Předběžný Harmonogram příjmu žádostí o dotaci pro projektová opatření Programu rozvoje venkova ČR na rok 2013. *eAgri.cz* [online]. 2012e [cit. 4.4.2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/aktuality/predbezny-harmonogram-prijmu-zadosti-o-1.html>.
81. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Registr ekologických podnikatelů: Straka Jiří. *eAgri.cz* [online]. 2011c [cit. 18.4.2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/Detail.aspx?guid=8DF6A165ED4B24E9E04011AC8214167A&stamp=1366403710842>.
82. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Statistická ročenka životního prostředí české republiky 2011. *Cenia.cz* [online]. 2011 [cit. 23.3.2013]. Dostupné z: <http://www.cenia.cz/rocenka2011/index.htm>.
83. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. 18. kolo příjmu žádostí z Programu rozvoje venkova. *eAgri.cz* [online]. 2013c [cit. 13.4.2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/aktuality/x18-kolo-prijmu-zadosti-z-programu.html>.
84. MLADÁ FRONTA A.S. Farmáři si polepší, dostanou 45 miliard. *E15.cz* [online]. 2013 [cit. 24.1.2013]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/byznys/zemedelstvi/farmari-si-polepsi-dostanou-45-miliard-945482>.

85. NEWSROOM. Multiannual financial framework 2014-2020. *Europa.eu* [online]. 2013 [cit. 23.2.2013]. Dostupné z: http://europa.eu/newsroom/highlights/multiannual-financial-framework-2014-2020/index_en.htm.
86. OBEC TASOVICE. Obec Tasovice. *Obectasovice.cz* [online]. 2013 [cit. 20.2.2013]. Dostupné z: <http://www.obectasovice.cz/>.
87. PERLÍN, Radim. Vymezení venkovských obcí v Česku. *Dsv.cz* [online]. 2009 [cit. 27.3.2013]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>.
88. POZIADAVKA. Kontejnerová Mini-mlékárna AGM 100. *Poziadavka.sk* [online]. 2013 [cit. 16.4.2013]. Dostupné z: <http://www.poziadavka.sk/ponuky/ponuka-157839/Kontejnerova-Mini-mlekarna-AGM-100>.
89. RADA EU. Nařízení Rady (ES) č 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). *Eur-lex.europa.eu* [online]. 2005 [cit. 24.2.2013]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005R1698:CS:HTML>.
90. REGION BOSKOVICKO. Mikroregion Kunštátsko-Lysicko. *Regionboskovicko.cz* [online]. 2013 [cit. 28.3.2013]. Dostupné z: <http://www.regionboskovicko.cz/cs/kunstatsko-lysicko.html>.
91. STŘEDOEVRPSKÉ CENTRUM PRO FINANCE A MANAGEMENT. SWOT analýza. *Finance-management.cz* [online]. 2012 [cit. 24.2.2013]. Dostupné z: <http://www.finance-management.cz/080vypisPojmu.php?X=SWOT+analyza&IdPojPass=59>.
92. ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE. Systém iMR: Monitoring mikroregionů. *Egis.uur.cz* [online]. 2012 [cit. 24.3.2013]. Dostupné z: <http://egis.uur.cz/Mikroregiony/default.aspx>.
93. ZASTOUPENÍ EVROPSKÉ KOMISE V ČR. Česká republika- plán rozvoje venkova. *Europa.eu* [online]. 2007 [cit. 2.3.2013]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-07-209_cs.htm?locale=en.

Interní dokumenty

94. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Interní dokument aktuálního stavu implementace Programu rozvoje venkova k 31.12.2012* [online]. 2013d.
95. STRAKA, Jiří. *Přehled žádostí SZIF* [online]. 2012a.
96. STRAKA, Jiří. *Soukromý archiv* [online]. 2012b.
97. STRAKA, Jiří. *Informativní výpis z evidence půdy dle uživatelských vztahů ze dne 4.2.2013* [online]. 2013a.
98. STRAKA, Jiří. *Žádost o dotaci z Programu rozvoje venkova* [online]. 2013b.
99. STRAKA, Jiří. *Výřez mapy LPIS ČR: Předtisky 2012* [online]. 2013c.
100. STRAKA, Jiří. *Práce se stájovým registrem* [online]. 2013d.

Seznam zkratek

AGRI	Committee on Agriculture and Rural Development Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova
AOE	Agroenvironmentální opatření
CAP	Common Agricultural Policy Společná zemědělská politika
CPM	Critical Path Method Metoda kritické cesty
EAFRD	European Agriculture Fund for Rural Development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGF	European Agriculture Guidance Fund Evropský zemědělský garanční fond venkova
EAGGF	European Agriculture Guidance and Guarantee Fund Evropský zemědělský podpůrný a garanční fond
EC	European Community Evropské společenství
EFF	European Fisheries fund Evropský rybářský fond
EGF	European Globalization Adjustment Fund Evropský fondu pro přizpůsobení se globalizaci
EHP	Evropský hospodářský prostor
EIB	European Investment Bank Evropská investiční banka
EK	Evropská komise
EU	European Union Evropská unie
EP	European parliament Evropský parlament
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
EUROSTAT	European Statistical System Evropský statistický úřad

HDP	Hrubý domácí produkt
HSS	Social and Cohesion Policy Politika hospodářské a sociální soudržnosti
KIS	Krajská informační střediska
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale Propojení rozvojových aktivit a venkovské ekonomiky
LFA	Less Favoured Areas Znevýhodněné oblasti
LS	Lisabonská smlouva
MAS	Místní akční skupiny
MV	Monitorovací výbor
MZe	Ministerstvo zemědělství
NUTS	Nomenclature of Units for Territorial Statistics Nomenklatur územních statistických jednotek
NSPRV	Národní strategický plán rozvoje venkova
NSRF	National Strategic Reference Framework Národní strategický referenční rámec
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
ORP	Obec s rozšířenou působností
PCO	Platební a certifikační orgán
PMI	Project Management Institute
POU	Pověřený obecní úřad
PRV	Program rozvoje venkova
RDP	Rural development policy Politika rozvoje venkova Evropské unie
RO SZIF	Regionálnímu odboru Státního zemědělského intervenčního fondu
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development Speciální přístupový program pro rozvoj zemědělství a venkova
SGRD	Strategic Guidelines for Rural Development Strategické zásady rozvoje venkova
SRR	Strategický regionální rozvoj České republiky
TPM	Tržní produkce mléka
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond

Seznam obrázků

OBR. 2.1: REFORMOVÁNÍ SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY EU	9
OBR. 2.2: PILÍŘOVITÁ STRUKTURA CAP V EU.....	11
OBR. 2.3: STRUKTURA ČTYŘ OS RDP EU 2007-2013	15
OBR. 2.4: PROGRAMOVÁNÍ POLITIKY ROZVOJE VENKOVA V EU V OBDOBÍ 2007 – 2013.....	18
OBR. 2.5: VAZBY MEZI PROCESY PROJEKTOVÉHO ŘÍZENÍ	24
OBR. 2.6: ROZDÍLY DOPADU REALIZACE INVESTIČNÍCH A NEINVESTIČNÍCH PROJEKTŮ	27
OBR. 3.1: ČR PODLE POČTU OBYVATEL NA KM2 V MATRIČNÍCH OBVODECH ZA ROK 2012 ..	41
OBR. 3.2: PROBLÉMY OBCÍ V ZÁVISLOSTI NA JEJICH VELIKOSTI (PODÍL ODPOVĚDÍ NA CELKOVÉM POČTU OBCÍ V %).....	43
OBR. 3.3: VÝVOJ POČTU ZEMĚDĚLCŮ POD 35 LET VĚKU V ČR (V TISÍCÍCH OBYVATEL).....	44
OBR. 3.4: TEMATICKÉ OSY RDP A JEJICH CÍLE A OPATŘENÍ V RÁMCI NSPRV 2007-2013.....	50
OBR. 3.5: ROZDĚLENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ PRV ČR V LETECH 2007-2013.....	53
OBR. 3.6: AKTUÁLNÍ STAV IMPLEMENTACE PRV NA OBDOBÍ 2007-2013 (STAV K 31.12.2012) .	58
OBR. 4.1: MIKROREGION KUNŠTÁTSKO-LYSICKO S VYZNAČENÍM ÚZEMÍ OBCE TASOVICE	66
OBR. 4.2: EKOCHOV OVCÍ NA FARMĚ V TASOVICÍCH	69
OBR. 4.3: ODBĚR KRAVSKÉHO MLÉKA Z ČESKÝCH FAREM V LETECH 2000-2011 (V TIS. LITRECH).....	72
OBR. 4.4: ODBĚR KRAVSKÉHO MLÉKA ZA ROK 2011 VE STÁTECH EU (V TIS. LITRECH)	73
OBR. 4.5: HLINÍKOVÁ A PLASTOVÁ KONEV NA DOJENÍ	74
OBR. 4.6: STRUKTURA STRATEGIE ROZVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE V LETECH 2006-2016	77
OBR. 4.7: NÁVRH ČASOVÉHO HARMONOGRAMU PROJEKTU	80
OBR. 4.8: EKOLOGICKÁ FARMA V TASOVICÍCH.....	80
OBR. 4.9: MINIMLÉKÁRNA AGM 100	82
OBR. 4.10: MINIMLÉKÁRNA AGM 100 - ZRACÍ A CHLADICÍ BOX, PASTERIZAČNÍ KOTEL	83
OBR. 4.11: LOGO PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA ČR.....	88

Seznam tabulek

TAB. 2.1: STRUKTURA STUDIE PRAVIDELNOSTI.....	32
TAB. 3.1: POROVNÁNÍ OBLASTÍ ZÁJMU PŘI PODPOŘE ROZVOJE VENKOVA A REGIONÁLNÍHO ROZVOJE V ČESKÉ REPUBLICE	39
TAB. 3.2: KATEGORIZACE NÁSTROJŮ K VYMEZENÍ VENKOVA.....	40
TAB. 3.3: FINANČNÍ PLÁN PRIORITYNÍCH OS PRV ČR 2007-2013 (V EUR).....	52
TAB. 4.1: DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE PRO STATISTICKÁ ÚZEMÍ NUTS 2 JIHOVÝCHOD AŽ LAU 2 TASOVICE K 1. 1. 2012.....	62
TAB. 4.2: VYBRANÉ EKONOMICKÉ UKAZATELE JIHMORAVSKÉHO KRAJE A OKRESU BLANSKO (ROK 2010)	64
TAB. 4.3: IDENTIFIKACE PROJEKTU EKOLOGICKÉ MLÉKÁRNY TASOVICE.....	67
TAB. 4.4: EVIDENCE PŮDY ŽADATELE (V HEKTARECH).....	69
TAB. 4.5: STÁJOVÝ REGISTR ŽADATELE.....	70
TAB. 4.6: STRUKTURA FINANCOVÁNÍ PROJEKTU (V KČ).....	85

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. dubna 2013

Bc. Zuzana Honová

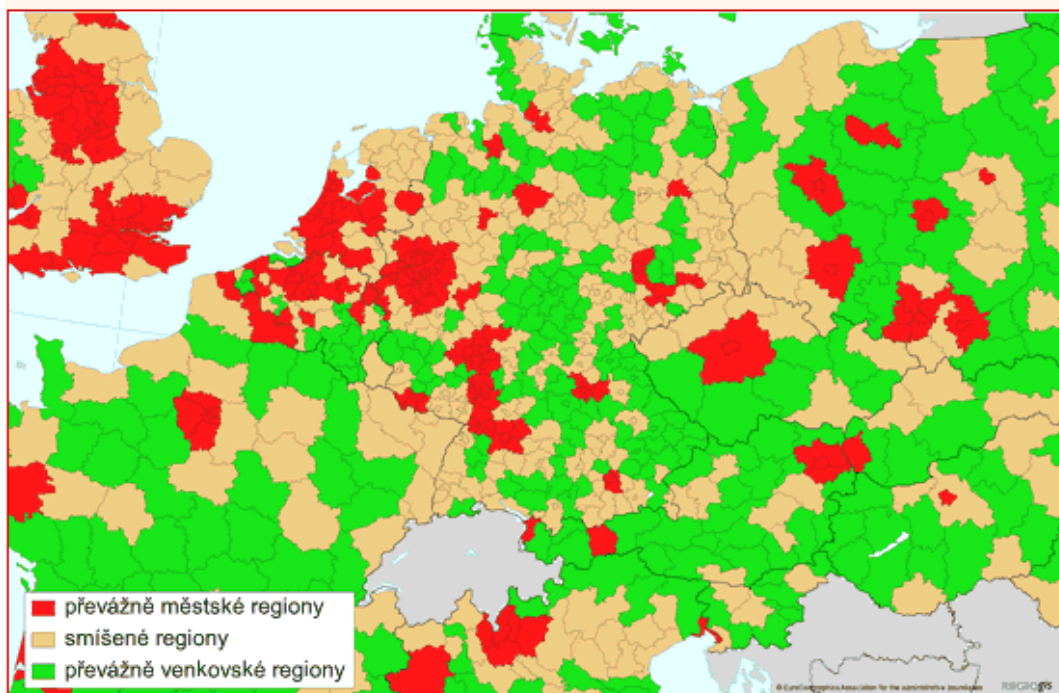
Seznam příloh

- PŘÍLOHA 1: POROVNÁNÍ NOVÉ TYPOLOGIE MĚSTSKO-VENKOVSKÝCH REGIONŮ S
APLIKOVANOU TYPOLOGIÍ OECD
- PŘÍLOHA 2: POZMĚŇOVACÍ AKTY CAP EU
- PŘÍLOHA 3: VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC EVROPSKÉ UNIE
- PŘÍLOHA 4: ZÁKLADNÍ DOKUMENTY, VSTUPY A VÝSTUPY PROCESŮ PROJEKTOVÉHO
ŘÍZENÍ
- PŘÍLOHA 5: POROVNÁNÍ ČLENĚNÍ VENKOVA V ČR PODLE PŮVODNÍ METODIKY OECD A JEJÍ
MODIFIKOVANÉ VERZE
- PŘÍLOHA 6: MODEL AKTÉRŮ ROZVOJE VENKOVA V ČR
- PŘÍLOHA 7: STRUKTURA OS A OPATŘENÍ PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA ČR NA OBDOBÍ
2007-2013
- PŘÍLOHA 8: AKTUÁLNÍ STAV IMPLEMENTACE PRIORITNÍCH OS PRV V ČR (ÚNOR 2013)
- PŘÍLOHA 9: PRINCIPY NASTAVENÍ A DISTRIBUCE PŘÍMÝCH PLATEB A OPATŘENÍ V RÁMCI
PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA V PODMÍNKÁCH ČR NA OBDOBÍ 2014-2020
- PŘÍLOHA 10: MAPA JIHOMORAVSKÉHO KRAJE A JEHO DĚLENÍ NA MIKROREGIONY SE
ZVÝRAZNĚNÍM KATASTRÁLNÍHO ÚZEMÍ OBCE TASOVICE
- PŘÍLOHA 11: VYGENEROVANÁ ŽÁDOST O DOTACI Z PORTÁLU FARMÁŘE
- PŘÍLOHA 12: MYŠLENKOVÁ MAPA PROJEKTU EKOLOGICKÉ MLÉKÁRNY TASOVICE
- PŘÍLOHA 13: POZEMKY ŽADATELE VE VEŘEJNÉM REGISTRU PŮD (LPIS)
- PŘÍLOHA 14: PŘEHLED ŽÁDOSTÍ O NÁRODNÍ DOTACE ZEMĚDĚLCE STRAKY ZA ROK 2011
- PŘÍLOHA 15: MOBILNÍ ISO DOJÍRNA
- PŘÍLOHA 16: DOPORUČENÉ FORMY INFORMOVÁNÍ A PROPAGACE V PRV ČR DLE
JEDNOTLIVÝCH OPATŘENÍ A PODOPATŘENÍ
- PŘÍLOHA 17: PREFERENČNÍ KRITÉRIA PODOPATŘENÍ I.1.1.1. MODERNIZACE ZEMĚDĚLSKÝCH
PODNIKŮ (ZÁMĚR A) INVESTICE DO STAVEB A TECHNOLOGIÍ PRO ŽIVOČIŠNOU
VÝROBU)

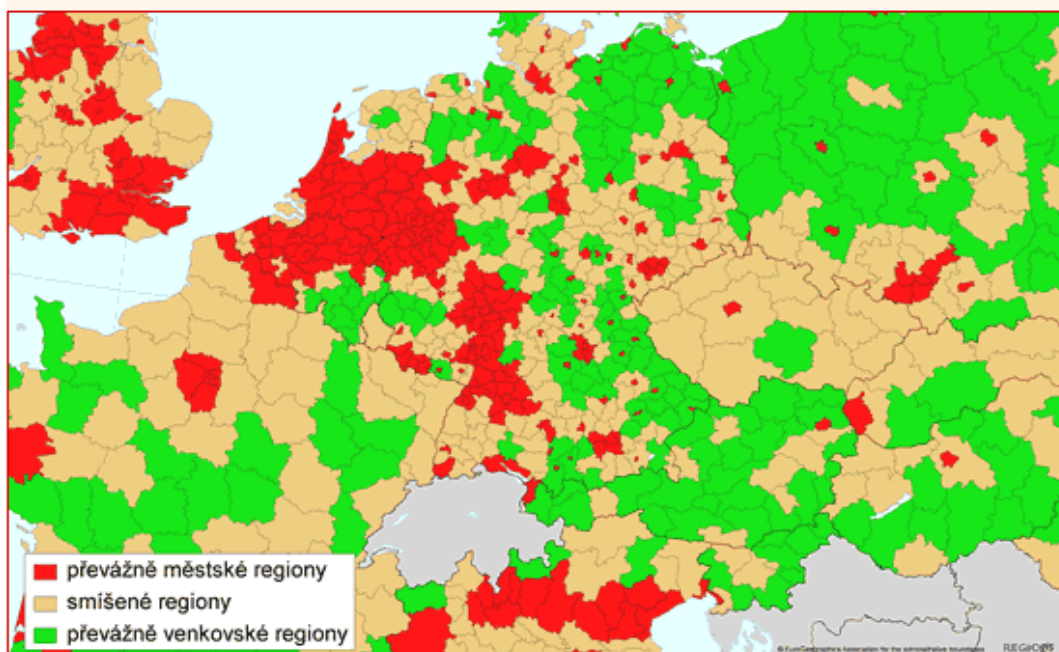
Přílohy

Příloha 1: Porovnání nové typologie městsko-venkovských regionů s aplikovanou typologií OECD

Obr. 1. Nová městsko-venkovská typologie regionů NUTS 3

Obr. 2. Městsko-venkovská typologie OECD aplikovaná na regiony NUTS 3

Zdroj: MATOUŠKOVÁ, Kamila [online], 2013

Příloha 2: Pozměňovací akty CAP EU

Název předpisu
Nařízení Rady (ES) č. 1463/2006 ze dne 19. června 2006, kterým se z důvodu přistoupení Bulharska a Rumunska k Evropské unii mění nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)
Nařízení Rady (ES) č. 1944/2006 ze dne 19. prosince 2006, kterým se mění nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)
Nařízení Rady (ES) č. 2012/2006 , ze dne 19. prosince 2006, kterým se mění a opravuje nařízení (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)
Nařízení Rady (ES) č. 146/2008 ze dne 14. února 2008 o změně nařízení (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, a nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)
Nařízení Rady (ES) č. 74/2009 ze dne 19. ledna 2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)
Nařízení Rady (ES) č. 72/2009 ze dne 19. ledna 2009 o úpravách společné zemědělské politiky
Nařízení Rady (ES) č. 73/2009 ze dne 19. ledna 2009, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky
Nařízení Rady (ES) č. 473/2009 ze dne 25. května 2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a nařízení (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky
Rozhodnutí Rady ze dne 19. ledna 2009, kterým se mění rozhodnutí 2006/144/ES o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007 až 2013)
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1312/2011 ze dne 19. prosince 2011, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, pokud jde o některá ustanovení týkající se finančního řízení pro některé členské státy, jejichž finanční stabilita je postižena či ohrožena závažnými obtížemi

Zdroj: EUROPA [online], 2012; vlastní úprava

Příloha 3: Víceletý finanční rámec Evropské unie

Comparative table (in 2011 prices)

	New MFF 2014-20	Last MFF 2007-13	Comparison 2014-20 v. 2007-13	
Commitment appropriations	€mn	€mn	€	%
1. Smart and Inclusive Growth	450.763	446.310	+4,5bn	+1,0%
1a. Competitiveness for Growth and Jobs	125.614	91.495	+34,1bn	+37,3%
1b. Economic, social and territorial cohesion	325.149	354.815	-29,7bn	-8,4%
2. Sustainable growth: Natural Resources	373.179	420.682	-47,5bn	-11,3%
3. Security and Citizenship	15.686	12.366	+3,3bn	+26,8%
4. Global Europe	58.704	56.815	+1,9bn	+3,3%
5. Administration	61.629	57.082	+4,5bn	+8%
6. Compensations	27	n/a	+0,027bn	n/a
Total commitment appropriations	959.988	994.176	-35,2bn	-3,5%
<i>as a percentage of GNI</i>	<i>1,00%</i>	<i>1,12%</i>		
Total payment appropriations	908.400	942.778	-34,4bn	-3,7%
<i>as a percentage of GNI</i>	<i>0,95%</i>	<i>1,06%</i>		

Emergency Aid Reserve	1960	1.697	+0,3bn	15,5%
European Globalisation Fund	1050	3.573	-2,5bn	-70,6%
Solidarity Fund	3500	7.146	-3,6bn	-51,0%
Flexibility Instrument	3300	1.429	+1,9bn	+130,9%
EDF	26.984	26.826	+0,2bn	+0,6%
Total Outside	36.794	40.670	-3,9bn	-9,5%
<i>as a percentage of GNI</i>	<i>0,04%</i>	<i>0,05%</i>		

Total MFF + Outside	996.782	1.035.031	-38,2bn	-3,7%
<i>as a percentage of GNI</i>	<i>1,04%</i>	<i>1,17%</i>		

Zdroj: COUCNIL OF THE EUROPEAN UNION [online], 2013

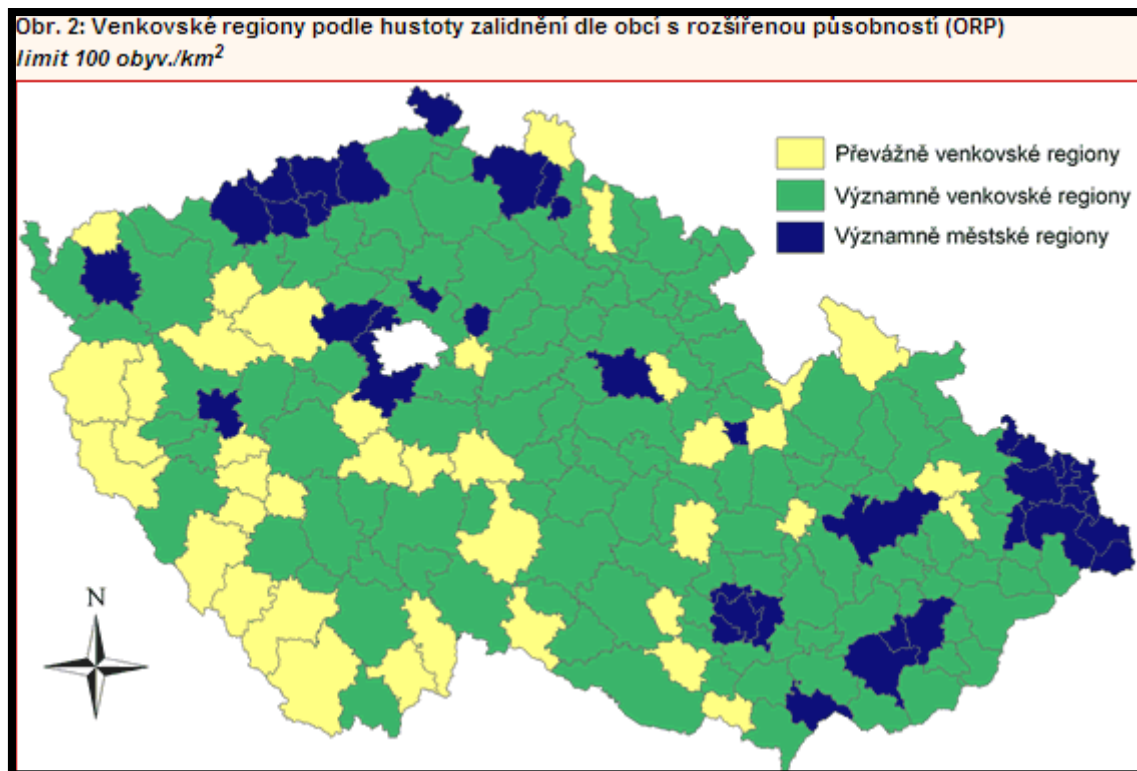
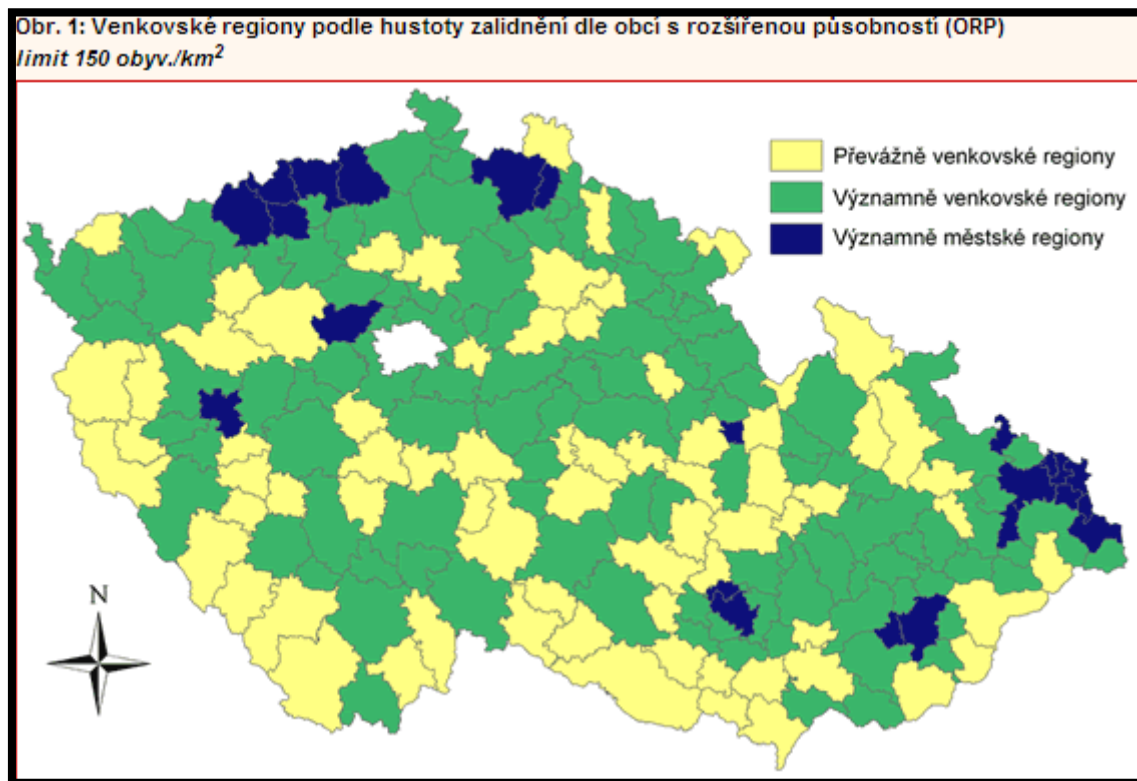
Příloha 4: Základní dokumenty, vstupy a výstupy procesů projektového řízení

Procesy	Vstupy	Výstupy
Inicializace a zahájení projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategické cíle podniku • Hlavní faktory podnikatelského prostředí • Lidské zdroje podniku • Finanční a materiální zdroje podniku • Podniková kultura • Podnikové systémy • Soubor podnikových procesů • Podniková pravidla a metodiky • Historické informace • Souhrn znalostí a zkušeností podniku • Popis práce, která má být provedena • Rozsah pověření sponzora projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zakládací listina projektu • Předběžná definice předmětu projektu • Dokumentace k nákupu (při pořízení projektu z vnějšího prostředí) • Hodnotící kritéria výběru dodavatele
Plánování projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Zakládací listina projektu • Předběžná definice předmětu projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • Definice předmětu projektu • Plán projektu • Dohody a kontrakty pro snížení rizik • Dohody a kontrakty pro nákup a subdodávky • Dokumentace k nákupu subdodávek • Hodnotící kritéria výběru subdodavatele
Řízení a koordinace projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Plán projektu • Definice předmětu projektu • Schválené změny • Schválené nápravné akce • Schválené preventivní akce • Schválené zprávy o opravách 	<ul style="list-style-type: none"> • Výstupy projektu • Požadované změny • Provedené změny • Provedené nápravné akce • Provedené preventivní akce • Provedené opravy • Hlášení o provedené práci
Monitorování a kontrola	<ul style="list-style-type: none"> • Plán projektu • Definice předmětu projektu • Schválené výstupy projektu • Požadované změny • Provedené změny • Provedené nápravné akce • Provedené opravy • Hlášení o provedené práci 	<ul style="list-style-type: none"> • Schválené změny • Odmítnuté změny • Schválené nápravné akce • Schválené preventivní akce • Schválené zprávy o opravách • Aktualizovaná plán projektu • Aktualizace definice předmětu projektu • Doporučené nápravné akce

		<ul style="list-style-type: none"> • Doporučené preventivní akce • Souhrnné zprávy o stavu projektu • Výhledy • Ověření výsledku oprav • Schválené výstupy projektu
Uzavření projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Plán projektu a definice předmětu projektu včetně pozdějších aktualizací • Schválené změny • Odmítnuté změny • Schválené nápravné akce • Schválené preventivní akce • Schválené opravy • Doporučené nápravné akce • Doporučené preventivní akce • Souhrnné zprávy o stavu projektu • Ověření výsledků oprav • Schválené výstupy projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • Schválené produkty, služba nebo jiný výsledek projektu • Uzavření kontraktu • Aktualizace souboru podnikových procesů • Dokumentace administrativního uzavření projektu

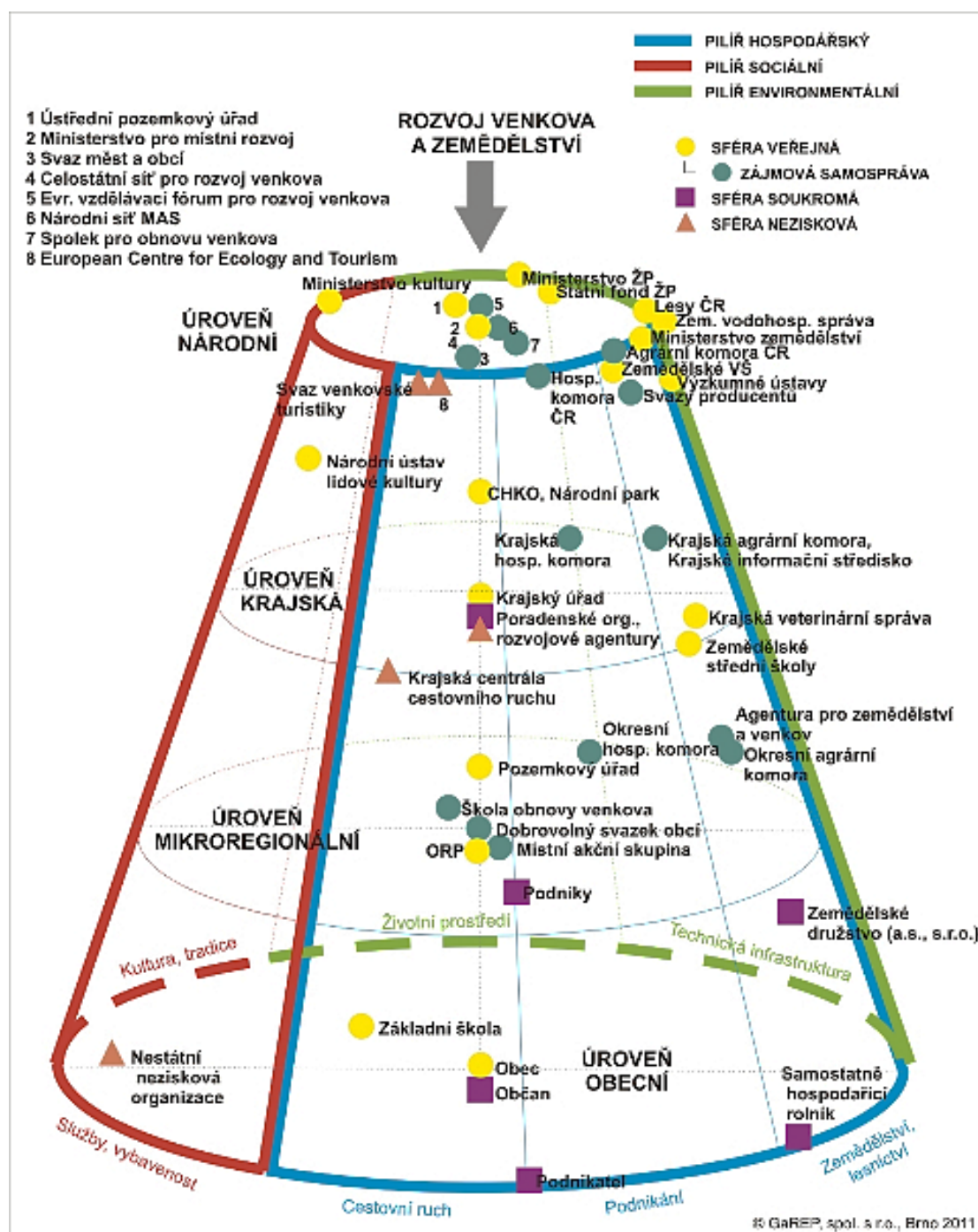
Zdroj: SVOZILOVÁ, Alena, 2011

Příloha 5: Porovnání členění venkova v ČR podle původní metodiky OECD a její modifikované verze

Zdroj: PERLÍN, Radim [online], 2009

Příloha 6: Model aktérů rozvoje venkova v ČR

Zdroj: GAREP, spol. s r.o [online], 2010

Příloha 7: Struktura os a opatření Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Osa I. - podpora konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, posílení dynamiky podnikání v zemědělské výrobě a v navazujícím potravinářství.
Opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků
Opatření I.1.2 Investice do lesů
Opatření I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
Opatření I.1.4 Pozemkové úpravy
Opatření I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost
Opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti
Opatření I.3.4 Využívání poradenských služeb
Osa II. - zlepšování životního prostředí a krajiny
Opatření II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)
Opatření II.1.2 Platby v rámci oblastí NATURA 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)
Opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření
Opatření II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy
Opatření II.2.2 Platby v rámci NATURA 2000 v lesích a
Opatření II.2.3 Lesnicko-environmentální platby
Opatření II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů
Osa III. - podpora rozvoje životních podmínek na venkově a diverzifikace ekonomických aktivit.
Opatření III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy
Opatření III.1.2 Podpora zakládání podniků jejich rozvoje
Opatření III.1.3 Podpora cestovního ruchu
Opatření III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby
Opatření III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
Opatření III.3.1 Vzdělávání a informace
Osa IV. -Leader
Opatření IV.1.1 Místní akční skupina
Opatření IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie
Opatření IV.2.1 Realizace projektů spolupráce

Zdroj: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2010a; vlastní úprava

Příloha 8: Aktuální stav implementace prioritních os PRV v ČR (únor 2013)

Opatření	Rozpočet na období	Proplaceno	Schválené závazky	Zbývá k závazkování	Míra závazkování	Míra proplácení	Zbývá v Kč (kurz 24,9)
	EUR						
OSA I	858 401 241	562 408 342	775 052 349	83 348 893	90%	66%	2 075 387 429
OSA II	1 945 738 852	1 427 391 567,62	1 430 735 165,63	515003686,4	74%	73%	12 823 591 791
OSA III	641 828 279	371 496 901,41	599 968 233	41 860 046	93%	58%	1 042 315 143
OSA IV	205 825 347	112 566 252,13	203 000 479	2 824 868	99%	55%	70 339 214
OSA V	18 019 240	5 892 138,39	8 592 275	9 426 965	48%	33%	234 731 436
Celkem	3 669 812 959	2 479 755 201	3 017 348 502	652 464 458	82%	68%	16 246 365 013

Zdroj: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], 2013; vlastní úprava

Příloha 9: Principy nastavení a distribuce přímých plateb a opatření v rámci Programu rozvoje venkova v podmínkách ČR na období 2014-2020

I. PILÍŘ SZP – PŘÍMÉ PLATBY A CROSS-COMPLIANCE

1. Přechod na systém jednotné platby (ČR = jeden region) od počátku nového programovacího období.
2. Maximální omezení podpor na pěstování polních plodin bez vazby na odpovídající rozměr ŽV či zaměstnanost.
3. Omezení podpor vyplácených na historické bázi zemědělským podnikům, které již danou činnost nevykonávají (zejména cukerní platba, platba VDJ apod.).
4. Odlišení výše plateb v rámci platebního nároku – zejm. zavedení dočasné degresivní možnosti financování specifických sektorů prostřednictvím navýšení hodnoty platebních nároků u vybraných komodit (např. cukrovky, eventuálně rajčat).
5. Maximální využití (minimálně 10%) nepovinné vázané podpory (tj. především couplovaná platba na VDJ a platba na chmel)¹⁸⁸ ve prospěch tzv. citlivých sektorů doposud podporovaných v systému přímých plateb na základě zvláštní podpory podle čl. 68 NR (ES) čl. 73/2009 či národních doplňkových plateb (krávy chované v systému s tržní produkce mléka, KBTPM, ovce a kozy, škrob, chmel).
6. Využití možnosti převodu části národního stropu I. pilíře (minimálně 5-10% z přímých plateb) výhradně pro účely programů podpor živočišné výroby a podpor sektoru ovoce a zeleniny v rámci PRV a tyto prostředky alokovat prostřednictvím sektorových obálek na investice.
7. V rámci naplňování cílů „ozelenění“ zavést:
 - a. povinnost vhodného střídání plodin na orné půdě (např. víceleté pícniny);
 - b. vazbu na podporu pěstování ovoce a zeleniny na OP.
8. Využití zvýhodněné sazby podpory mladým začínajícím zemědělcům vyčleněním alokace maximálně 1% z obálky přímých plateb za současného zásadního zpřísnění stávajících podmínek podpory ve II. pilíři (vazba na bod 20).
9. Zpřísnění pravidel Cross-compliance/GAEC ve vazbě na využívání zemědělské půdy – zejména:
 - a. promítnutí reálné míry erozního ohrožení do příslušné vrstvy LPIS a propojení s předepsaným způsobem užívání;
 - b. zásadní posílení standardů GAEC ke zlepšování kvality půdy a vody – zejména v rámci GAEC-2 (zvýšit účinnost opatření a případně rozšířit nastavení MEO ploch) a GAEC-3 (posílení vyššího podílu zapravování organické hmoty na úkor zeleného hnojení) - s vazbou na opatření II. pilíře pro zpracování a využívání odpadové biomasy – kompostu apod.;
 - c. povinné využívání certifikovaného osiva v oblastech specificky postižených dopady klimatické změny (regiony s projevy sucha apod.).

¹⁸⁸ Na bázi čl. 38 aktuálního návrhu EK k nařízení o přímých platbách

II. PILÍŘ SZP – PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

10. Cílení investičních opatření v zemědělství na reálnou strukturální změnu sektoru a posílení produktivity zemědělských podniků (modernizace zemědělských podniků) se stanovením max. horního stropu opatření (40 mil. Kč):
- a. Neimplementovat opatření podpory investic na nákup strojů pro rostlinnou výrobu na orné půdě. V případě investic na nákup strojů podpora pouze specifických strojů např. pro pěstování ovoce a zeleniny (se závazkem udržitelnosti produkce), prokazatelným příspěvkem k šetrnému zacházení se zdroji v životním prostředí, apod.;
 - b. Vytvoření samostatných sektorových obálek (alokací) pro investiční opatření v živočišné výrobě následovně (seřazeno dle priority):
 - c. Výrazné zvýhodnění projektů zahrnujících více článků vertikály (šlechtění, plemenitba, zemědělská produkce, prvotní zpracování, zpracování);
 - d. Výrazné zvýhodnění projektů vytvářejících reálná a udržitelná pracovní místa (nikoliv „přelévání pracovníků“);
 - e. Podpora technologií na precizní zemědělství;
 - f. Vyšší podpora rozvoje trvalých kultur s výjimkou vinic;
 - g. Zvýhodnění projektů zemědělských podniků s vyšší intenzitou ŽV při zohlednění příspěvku k zaměstnanosti;
 - h. Zvýhodnění projektů zaměřených na welfare zvířat;
 - i. Zvýhodnění projektů zemědělských podniků, které přijmou specifické závazky AEO podporující strukturální změny českého zemědělství (vazba na bod 13);
 - j. Zvýhodnění projektů zemědělských podniků s vazbou na ochranu vodních zdrojů.
11. Cílení investičních opatření v potravinářství k posílení reálné produktivity potravinářských podniků (přidávání hodnoty potravinářským výrobkům):
- a. Vytvoření specifické obálky pro investice do prvotního zpracování zemědělských produktů v živočišné výrobě;
 - b. Vytvoření specifické obálky na podporu projektů propagace lokálních/regionálních potravinářských produktů;
 - c. Zvýhodnění projektů přednostně orientovaných na uvádění technologických a výrobových inovací do praxe; zejména projektů s vazbou na výstupy České technologické platformy;
 - d. Zvýhodnění projektů zohledňujících partnerství se zemědělskou prvovýrobou a využití vysokého podílu lokální/regionální suroviny;
 - e. Výrazné zvýhodnění projektů vytvářejících udržitelná pracovní místa;
 - f. Zvýhodnění projektů majících za cíl snižování energetické náročnosti a šetrné využívání zdrojů;
 - g. Zvýhodnění projektů na zpracování lokální/regionální bio-produkce.
12. Zachování odpovídajícího poměru plateb na LFA v kontextu podpory ŽV s cílenou ekonomickou provázaností a podmíněností na ŽV. Cílem je zásadně omezit

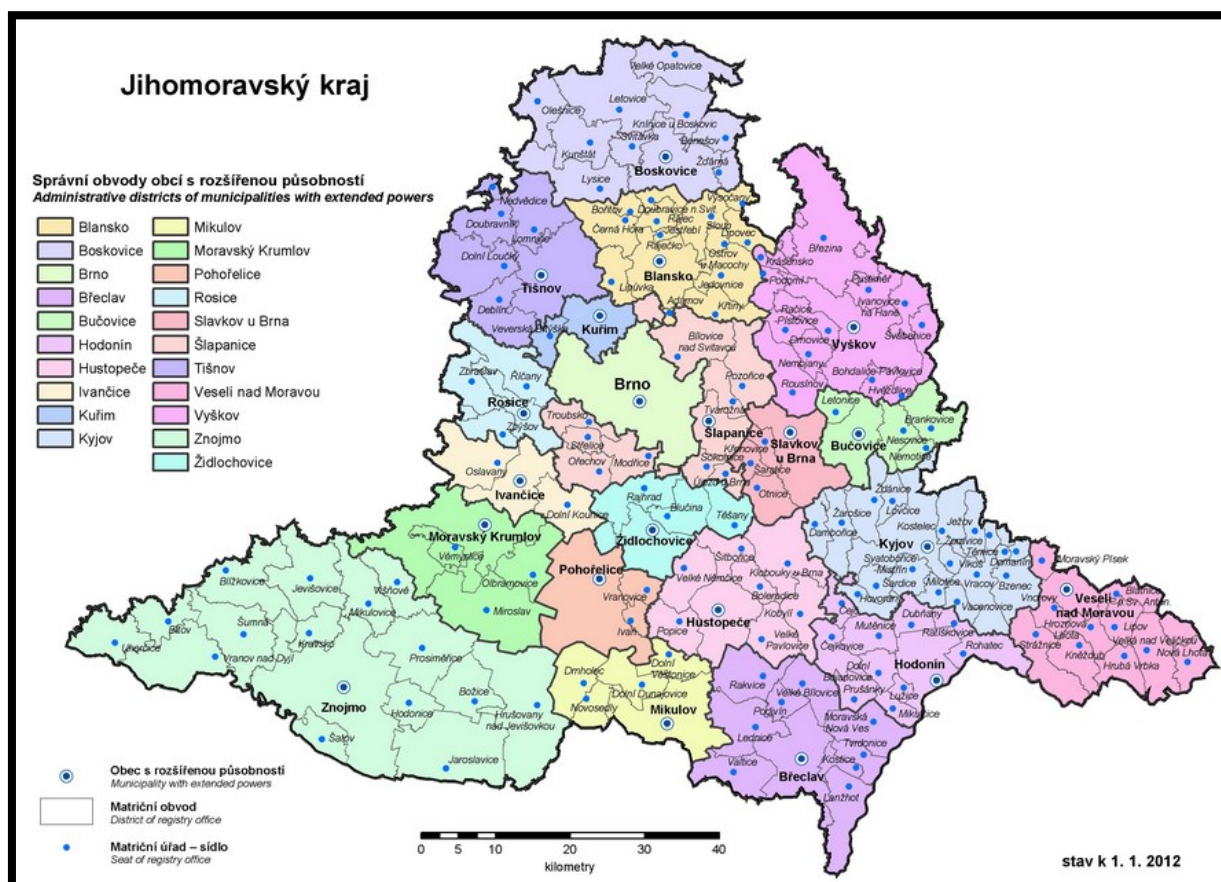
zvýhodnění rentability u podniků bez ŽV oproti podnikům s odpovídajícím rozměrem ŽV, zejména:

- a. Zavedením degresivity, v souladu s legislativou EU, zohlednit specifickou velikostní strukturu zemědělských podniků a úroveň plateb v ČR založenou na verifikovaném reprezentativním vzorku FADN;
 - b. Využitím "ušetřených prostředků" ve prospěch investičních opatření v živočišné výrobě (i podpora dojného skotu v LFA);
 - c. Cílením LFA platby na podporu ŽV (včetně stabilizace mléčného skotu) prostřednictvím vhodného nastavení kritérií způsobilosti;
 - d. Postupné navýšením intenzity hospodářských zvířat pro platbu LFA na průměrnou úroveň 0,4 VDJ od roku 2016, se zohledněním EZ a možností flexibility zajištění krmivové základny některých skupin zemědělských podniků ve vazbě na obhospodařovaný poměr TTP a OP.
13. Cílení plateb AEO k zajištění podpory a příspěvku AEO opatření ke strukturální změně českého zemědělství (prostřednictvím vhodného nastavení kritérií způsobilosti, zejména správným cílením environmentálních opatření na ZP a PUPFL (ošetřování travních porostů, vhodné osevní postupy – víceleté pícniny).
14. Zásadní zvýhodnění projektů širšího partnerství (zemědělec, zpracovatel, municipalita) – např. komplexní řešení zpracování biologicky rozložitelných odpadů municipalit a potravinářského průmyslu a jejich využití ke při zapravování organické složky do půdy v rámci GAEC;
15. Zásadní zvýhodnění realizace projektů s plněním daňové povinnosti a tvorbou pracovních příležitostí v místě podnikání;
16. Zásadní změna systému podpory poradenství od podpory „podnikání v poradenství“ směrem k podpoře „poradenství k podnikání“;
17. Efektivní cílení podpor na ekologické zemědělství a integrovanou produkci s cílem dosažení přiměřené míry tvorby produkce:
- a. Zavedením striktních pravidel způsobilosti směrem k reálné produkci a/nebo reálnému poskytování veřejných statků;
 - b. V rámci investičních opatření vytvořením specifické obálky na podporu rozvoje projektů malých zpracovatelských a odbytových kapacit na farmě s projekty do 1 mil. Kč se zaměřením na produkty s největším potenciálem poptávky (mléko a mléčné výrobky, ovoce, zelenina, pečivo, maso, nápoje);
 - c. Zvýhodnění projektů na zpracování lokální/regionální bio-produkce.
18. Cílení podpor PRV směrem k inovacím, k zavádění moderních technologií, zavádění nových výrobků, s cílem zvýšení produktivity, zlepšení jejich postavení na trhu apod. Nepodporovat jednoduché a úzce zaměřené projekty bez reálného dlouhodobého přínosu.
19. Podpora projektů vedoucích k seskupování prvovýrobců, spolupráci mezi aktéry vertikály, zejména v potravinovém řetězci, přenosu znalostí, sdílení postupů a technologií, využívání biomasy, apod.
20. S cílem podpořit generační obměnu:
- a. pokračovat za zásadně zpřísněných podmínek v podpoře zahájení činnosti mladých začínajících zemědělců s důrazem na životaschopnost podniku a udržitelnost zemědělského hospodaření;

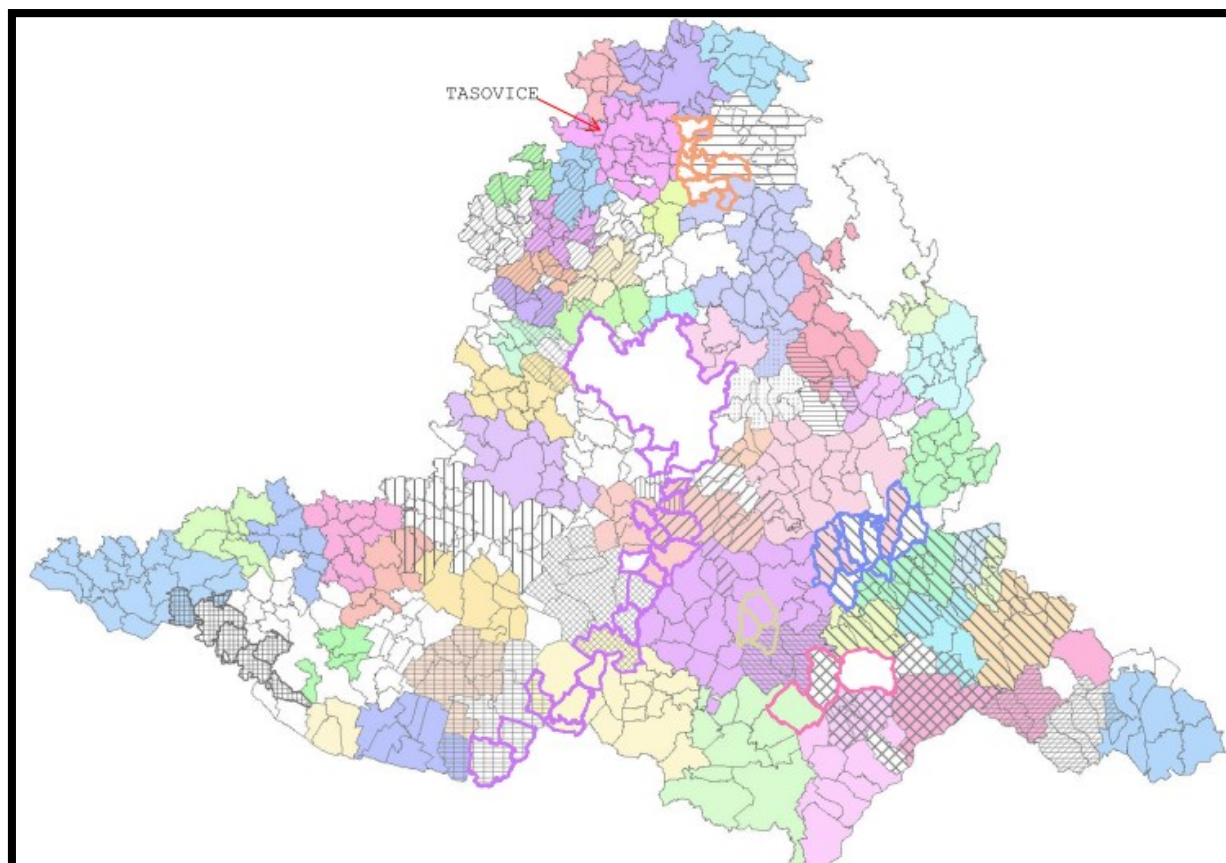
- b. zásadní zvýhodnění projektů vedoucích ke zlepšování věkové strukturu zaměstnanců v zemědělských podnicích.**
- 21. Vytvoření dobrovolného opatření na řízení rizik a krizí pro vybraná odvětví s cílem zaměřit podpory na preventivní opatření a podporu diverzifikace příjmů.**
- 22. Zajištění kontinuity podpory pozemkových úprav za podmínky efektivního vynakládání prostředků PRV (realizace většího množství menších projektů, přísné nákladové stropy).**

Zdroj: BÖHMOVÁ, Kateřina [online], 2013

Příloha 10: Mapa Jihomoravského kraje a jeho dělení na mikroregiony se zvýrazněním katastrálního území obce Tasovice

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012a

Legenda

Dobrá Voda	MIKROREGION BÍLÝ POTOK	Domašovsko
Cyklistická stezka Brno-Videň	Mikroregion Pernštejn	Hovoransko
Ždánicko	Dobrovolný svazek obcí Deblín	Ivančicko
Svitava	"Mikroregion ČEBINKA"	Hustopečsko
VITIS	Lomnicko	Kuřimka
Boskovicko	"Mikroregion Porta"	Kahan
Severovýchod	Olešnicko	Miroslavsko
Hodonínsko	Znojensko	Nový Dvůr
Rajhradsko	Malá Haná	Baťův kanál
Rakovec	Letovicko	Podluží
Rokytnice	Mikulovsko	Židlochovicko
Strážnicko	Horňácko	Moštěnka
Moravskokrumlovsko	Ponávka	Vranovsko
Cezava	Sever Znojemska	Moravský kras
Čistá Jihlava	Časnýř	Melicko
Modré Hory	Černošsko	Drahanská vrchovina
NP Podyjí	Jevišovicko	Kunštátsko-Lysicko
Panství hradu Veveří	Lednicko-valtický areál	Dyje
Tišnovsko	Niva	Moravia
Hrušovansko	Ždánický les a Politavi	Mezihoří
	Ivanovická brána	Mohyla míru
	Hatě	Větrník
	Babí lom	Při formanské cestě
	Bzenecko	Podchřibí

Zdroj: JIHOMORAVSKÝ KRAJ [online], 2012

Příloha 11: Vygenerovaná žádost o dotaci z portálu farmáře

Žadatel vyplňuje pouze bíle podbarvená pole				* Žadatel označí křížkem			
08 / 003 / 13200 / 564 / 000362				Menu		03 . 03 . 08 07 . 34	
1.Registrační číslo žádosti				2.Datum přijetí žádosti		3.Hodina přijetí	
 SZIF Státní zemědělský intervenční fond				Žádost o dotaci z Programu rozvoje venkova A1 Informace o žadateli a projektu			
Ve Smečkách 33 110 00 Praha 1 www.szif.cz							

5.Osa:	6.Sk.opatření:	7.Opatření:	8.Podopatření:	9.Název opatření resp. podopatření:
I.	I.1	I.1.1		Modernizace zemědělských podniků
10.Záměr:				
11.Název záměru:				
12.Název projektu (max. 100 znaků i s mezerami): Ekologická mlékárna Tasovice				
13.Popis projektu (max. 200 znaků i s mezerami): Předmětem projektu je zakoupení a instalace minimlékárny v prostorách ekologické farmy v obci Tasovice.				

Údaje o žadateli		14.* Právnícká osoba ☐ / Fyzická osoba ☒	15.* Plátce DPH ☐ / Neplátce DPH ☒
Právnícká osoba:			
16.Název:		17.Právní forma:	
Fyzická osoba:			
18.Titul před:	19.Jméno:	20.Příjmení:	21.Titul za:
	Jiří	Straka	
22.Rodné číslo:	23.Datum narození:		
	27.10.1988		
Právnícká i fyzická osoba:			
24.IČ:		25.DIČ (je-li přiděleno):	
76145735			
Sídlo firmy (PO)/trvalé bydliště (FO) - dle výpisu z obchodního rejstříku resp. jiného osvědčení právního statusu			
26.Ulice:	27.Č.p.:	28.Č.o.:	29.PSČ:
	13		679 71
30.Obec:		31.Část obec/městská část:	
Tasovice			
32.NUTS 4 (okres):		33.Telefon:	
Blansko			
34.Fax:		35.E-mail:	
		jiri.straka88@seznam.cz	

Adresa pro doručování (vyplňuje se pouze, je-li odlišná od trvalého bydliště - FO, resp. sídla firmy - PO)			
36.Ulice:	37.Č.p.:	38.Č.o.:	39.PSČ:
	13		679 71
40.Obec:		41.Část obec/městská část:	
Tasovice			
42.NUTS 4 (okres):		43.Telefon:	
Blansko			

Kontaktní odpovědné osoby pro poskytování informací			
43.Titul před:	44.Jméno:	45.Příjmení:	46.Titul za:
	Jiří	Straka	
47.Telefon:	48.Mobilní telefon:	49.Fax:	50.E-mail:
			jiri.straka88@seznam.cz

Bankovní spojení žadatele	
51.Číslo účtu:	52.Kód banky:
000043-5378710277	0100

Termín předložení žádosti o proplacení	
53.Datum předložení žádosti o proplacení	

Předregistrační štítek			
------------------------	--	--	--

Místo realizace projektu			
Č.ř.	54.Ulice:	55.Č.p.:	56.Č.o.:
1		16	
57.PSČ:		58.Obec:	
679 71		Tasovice	
59.Část obec/městská část:		60.NUTS 4 (okres):	
		Blansko	
61.Katastrální území:		62.V:	
Tasovice			
63.Dne:		64.Jméno a podpis žadatele (statutárního zástupce)	
65.Razítko žadatele		66.V:	
67.Dne:		68.Ověřil a převzal:	

V0101.01

Žadatel vyplňuje pouze bíle podbarvená pole * Žadatel označí křížkem

08 / 003 / 13200 / 564 / 000362 Menu Strana 2 z 3

1.Registrační číslo žádosti

SZIF
Státní zemědělský intervenční fond

Žádost o dotaci z Programu rozvoje venkova
A2 Finanční plán a způsobilé výdaje projektu

Ve Smečkách 33
110 00 Praha 1
www.szif.cz

Struktura financování projektu

3. Celkové výdaje projektu

4. Nezpůsobilé výdaje projektu = hodnota pole 3. - hodnota pole 5.

5. Celkové způsobilé výdaje projektu

6. Způsobilé výdaje, ze kterých je stanovena dotace = hodnotě pole 17.

7. Procento dotace

8. Dotace = hodnota pole 6. x hodnota pole 7. / 100

9. Příspěvek společenství - EU (%) - stanoveno ve specifické části Pravidel pro žadatele

10. Příspěvek společenství - EU (Kč) = hodnota pole 8. x hodnota pole 9. / 100

11. Příspěvek z národních zdrojů (%) - stanoveno ve specifické části Pravidel pro žadatele

12. Příspěvek z národních zdrojů (Kč) = hodnota pole 8. x hodnota pole 11. / 100

Hodnocené indikátory

Indikátory výstupu
Sledovaný indikátor

3. Pohlaví

* Muž ☒

Žena ☐

pozn. jen u fyzických osob

4. Věk

* Do 25 let ☒

25 až 40 let ☐

pozn. jen u fyzických osob

5. Výrobní zaměření podniku

* Smlíšená rostlinná a živočišná výroba ☐

Polní výroba ☐

Víno ☐

Chov skotu - mimo produkci mléka ☐

Prasata ☐

Drůbež ☐

Zahradnictví ☐

Trvalé kultury ☐

Produkce mléka ☐

Ostatní ☒

6. Návaznost na opatření

* PUZČ ☐

* Ano ☐ / Ne ☒

Ostatní

Požadujete body za preferenční kritéria:

7. Nachází se adresa trvalého bydliště žadatele a místo realizace podnikatelského záměru ve stejném nebo sousedícím katastrálním území?

* Ano ☒

Ne ☐

8. Žadatel je ekologický podnikatel?

* Není ekologický podnikatel (nebudou uděleny body) ☐

50% výměry ☐

100% výměry ☒

9. Využívá a obnovuje podnikatelský plán existující stavbu/stavby?

* Ano ☒

Ne ☐

10. Míra nezaměstnanosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve kterém bude místo realizace podnikatelského plánu, je

* Méně než 6,1% (nebudou uděleny body) ☒

6,1 - 8% ☐

8,1 - 11% ☐

11,1% a více ☐

11. Bude žadatel v rámci podnikatelského plánu do termínu předložení Žádosti o dotaci proplácet pořízovat investiční výdaje (které jsou způsobilé) ve výši

* Žádné další investice (nebudou uděleny body) ☒

Přesahující 500 tis. Kč ☐

Nad 1 mil. Kč ☐

12. Předložil žadatel v den podání Žádosti o dotaci doklad o vlastnictví nebo nájemní smlouvu na minimálně 50% výměry zemědělské půdy nebo stavby (sloužící k zem. výrobě), která je předmětem podnikatelského plánu?

* Ano ☐

Ne ☒

13. Má žadatel v den podání Žádosti o dotaci v Integrovaném registru zvířat zaevidováno minimálně 50% VDJ, které jsou předmětem podnikatelského plánu?

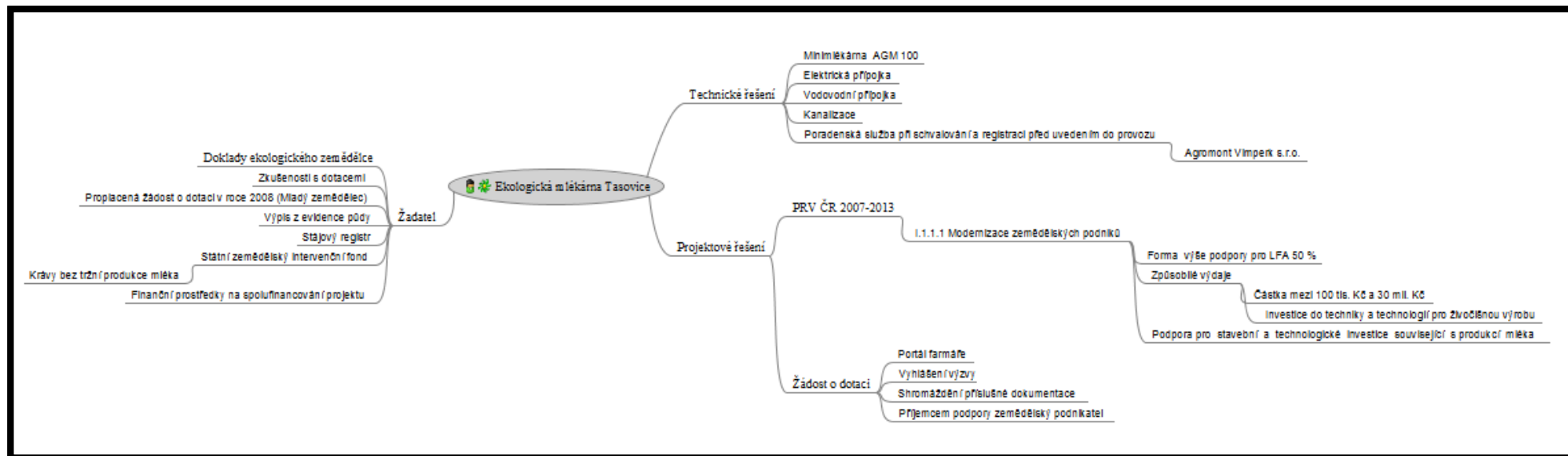
* Ano ☒

Ne ☐

14.V: Brně	15.Dne: 16.4.2013	16.Jméno a podpis žadatele (statutárního zástupce)	17.Razítko žadatele
18.V:	19.Dne:		
20.Ověřil a převzal:			

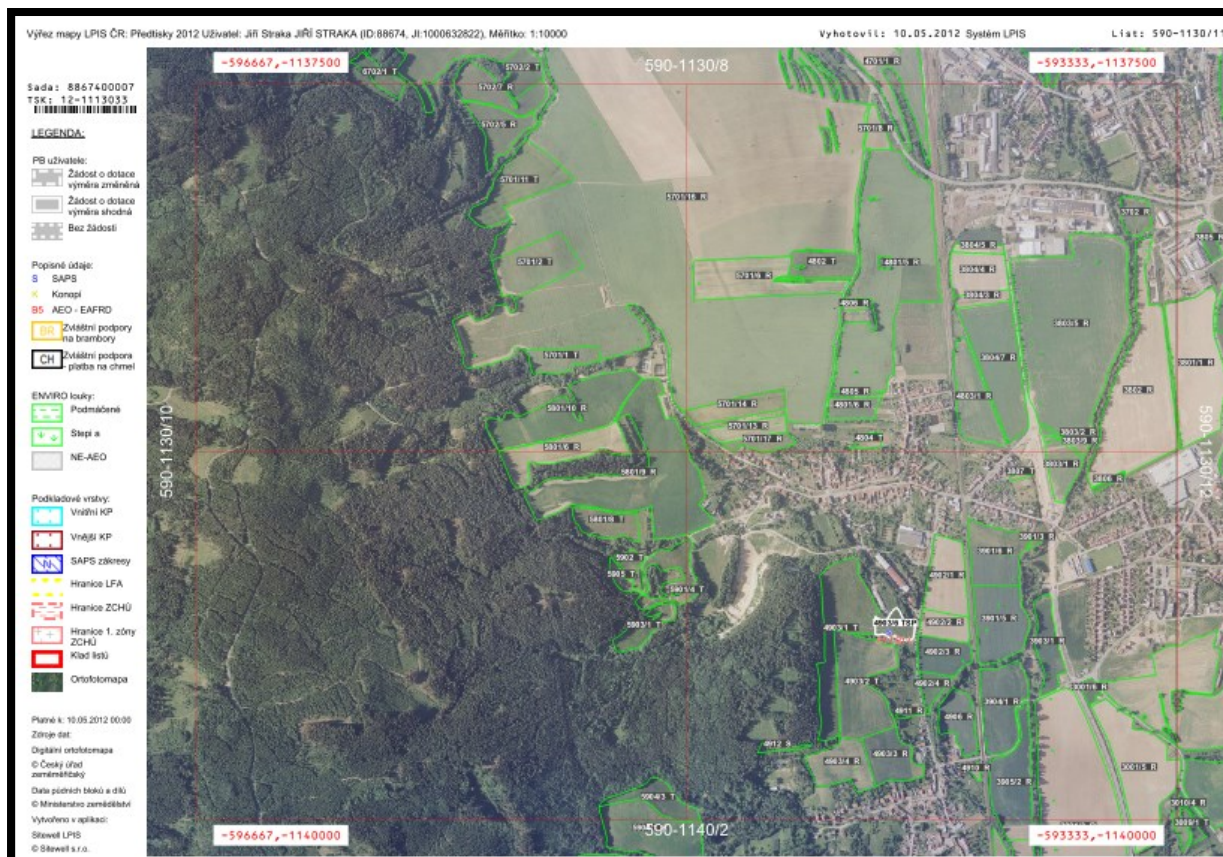
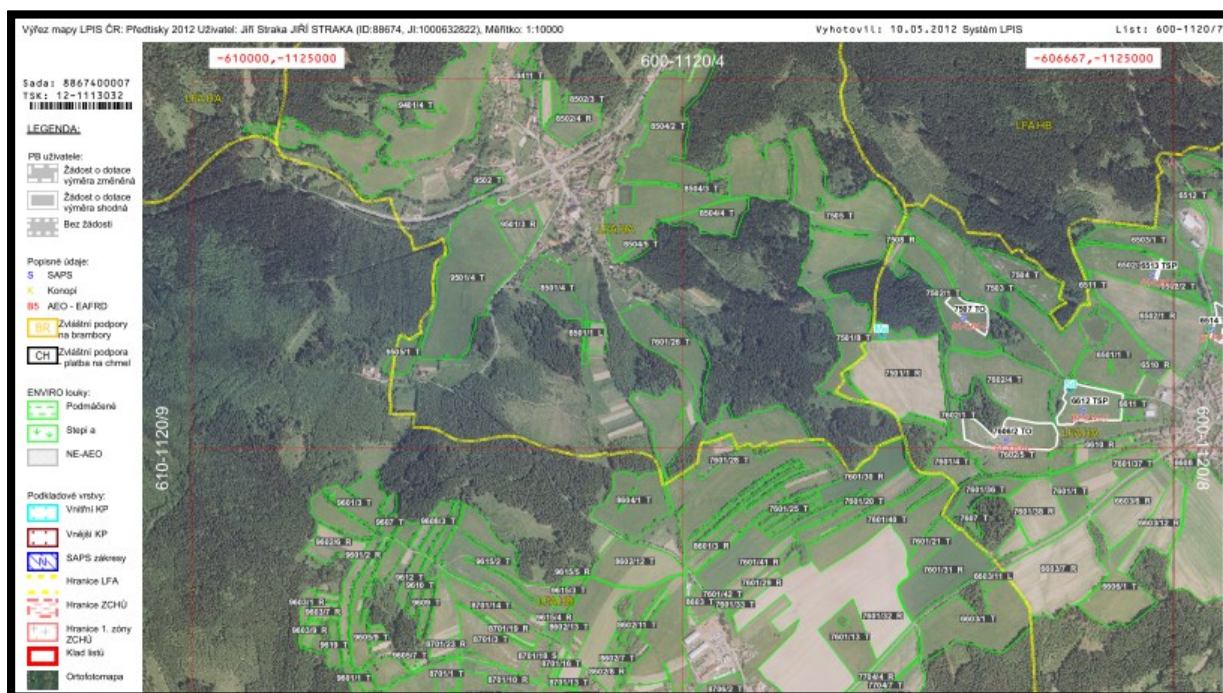
V0101.01_132

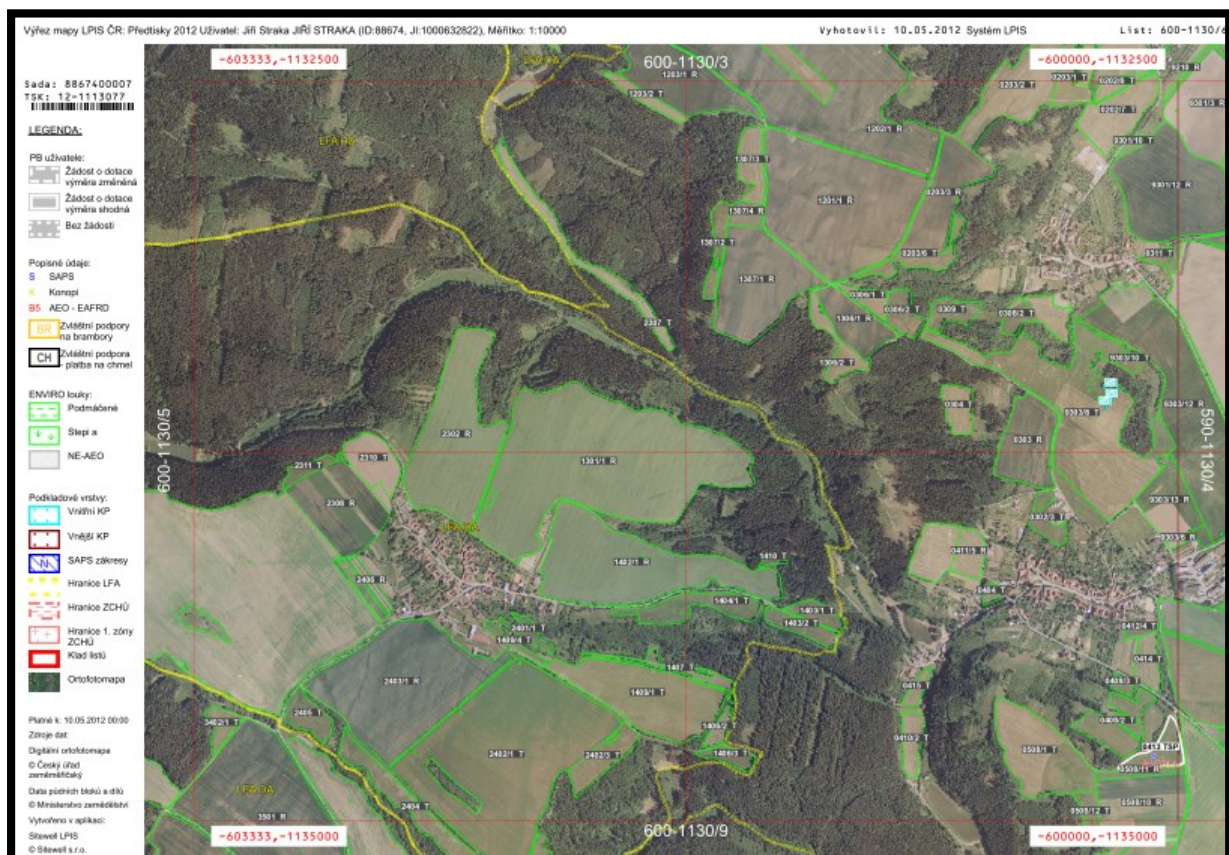
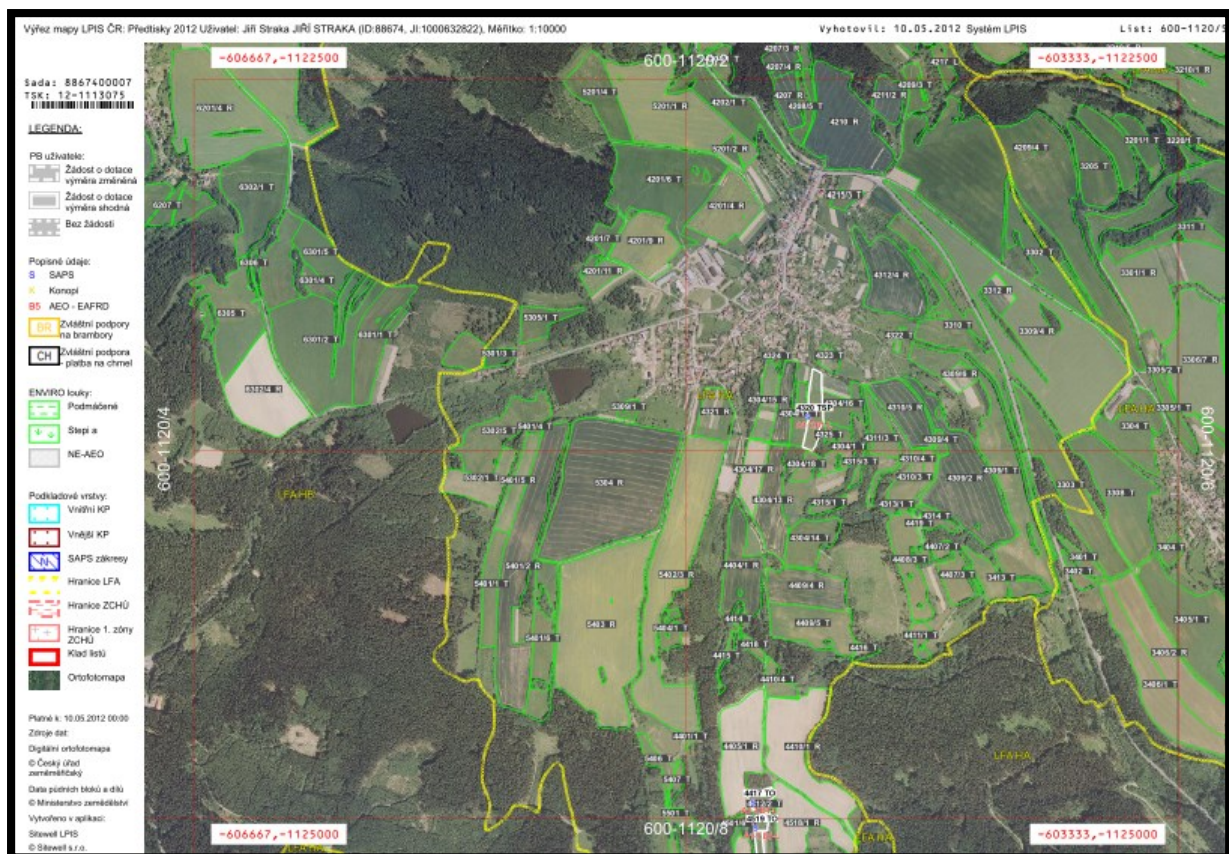
Příloha 12: Myšlenková mapa projektu Ekologické mlékárny Tasovice

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Příloha 13: Pozemky žadatele ve Veřejném registru půd (LPIS)

Zdroj: STRAKA, Jiří [online], 2013c

Příloha 14: Přehled žádostí o národní dotace zemědělce Straky za rok 2011

Žádost

Číslo žádosti:	11/F1D/546/021295-T
Žádost/proces:	Top-Up - národní dorovnání k SAPS
Status:	Vyplaceno
Číslo účtu:	43-5378710277/0100
Adresa:	13, 679 71, TASOVICE
Datum podání:	16.05.2011
Datum nabytí právní moci	07.02.2012

C - Platby týkající se žádosti

Druh platby	Datum	Částka	Měna
Výplata rozhodnutí	10.02.2012	6 009,06	CZK

E - Životní cyklus žádosti

Status	Datum
Administrováno na AZV do	15.06.2011
Administrováno na RO Brno od	16.06.2011
Odesláno rozhodnutí	16.01.2012
Pravomocné rozhodnutí	07.02.2012
Vyplaceno	Ano

F - Součty

Podopatření	Deklarované množství	Zjištěné množství	Jednotky	Maximální výše dotace*	Vyplaceno**	Měna
Ovce a kozy	4,95	4,95	Kus	3 221,46	3 221,46	CZK
Krávy bez tržní produkce mléka	2,00	2,00	Kus	2 787,60	2 787,60	CZK
Podopatření	Deklarované množství	Zjištěné množství	Jednotky	Maximální výše dotace*	Vyplaceno**	Měna
Celkem:				6 009,06	6 009,06	CZK

* V případě 0,- částky nebyla dotace (sazba) dosud stanovena

** Vyplacená částka po započtení všech plateb k žádosti

G - Detail požadavku platby týkající se žádosti

Text položky	Množství	Měrná jednotka	Celkem	Měna
TOP-UP platba na chov ovcí a koz 2011	4,95	Kus	3 221,46	CZK
TOP-UP platba na chov krav bez TPM 2011	2,00	Kus	2 787,60	CZK

H - Řádky podané žádosti

Podopatření	Označení	Deklarováno	Zjištěno	Měrná jednotka
Ovce a kozy		4,95	4,95	Kus
Krávy bez tržní produkce mléka		2,00	2,00	Kus

Zdroj: STRAKA, Jiří [online], 2012a

Příloha 15: Mobilní ISO dojírna

Zdroj: DELAVAL [online], 2011

Příloha 16: Doporučené formy informování a propagace v PRV ČR dle jednotlivých opatření a podopatření

Název opatření	Informační tabule	Billboard	Publikace, letáky	Samolepka
I.1.1 Modernizace zemědělských podniků	ano	ano (přesahuje-li investice 500 000 EUR)		ano
I.1.2 Investice do lesů	ano			ano (např. lesnická technika)
I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	ano	ano (přesahuje-li investice 500 000 EUR)		ano
I.1.4 Pozemkové úpravy	ano	ano (přesahuje-li investice 500 000 EUR)		
I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost	ano		ano	
I.3.3 Zahájení činnosti mladých zemědělců	ano		ano	
I.3.4 Využívání poradenských služeb			ano	
II.2.4.1 Neproduktivní investice v lesích	ano			
III.1.1 Diverzifikace činnosti nezemědělské povahy	ano	ano (přesahuje-li investice 500 000 EUR)		ano
III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	ano	ano (přesahuje-li investice 500 000 EUR)		ano
III.1.3 Podpora cestovního ruchu	ano	ano (přesahuje-li investice 500 000 EUR)		ano
III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic	ano	ano (přesahuje-li investice 500 000 EUR)	ano (např. územní plány)	ano
III.2.1.2 Občanské vybavení a služby	ano	ano (přesahuje-li investice 500 000 EUR)		ano
III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	ano		ano (např. studie)	ano
III.3.1 Vzdělávání a informace	ano		ano	
Osa IV	Na sídle MAS informační tabule, projekty dle příslušných opatření			

Zdroj: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], 2012b

Příloha 17: Preferenční kritéria podopatření I.1.1.1. Modernizace zemědělských podniků (záměr a) investice do staveb a technologií pro živočišnou výrobu)

Č.	Kritérium				Možný bodový zisk
1.1	Podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby na celkových příjmech žadatele činí 45 % a více. ⁱ				20
1.2	Podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby na celkových příjmech žadatele činí 41 – 44 %. ⁱ				15
1.3	Podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby na celkových příjmech žadatele činí 35 – 40 %. ⁱ				10
	Požadovaná míra dotace v % ⁱⁱ				
	Ostatní zemědělci mimo znevýhodněné oblasti	Ostatní zemědělci ve znevýhodněných oblastech	Mladý zemědělec mimo znevýhodněné oblasti	Mladý zemědělec ve znevýhodněných oblastech	
2.1.	25	35	35	45	15
2.2.	26	36	36	46	14
2.3.	27	37	37	47	13
2.4.	28	38	38	48	12
2.5.	29	39	39	49	11
2.6.	30	40	40	50	10
2.7.	31	41	41	51	9
2.8.	32	42	42	52	8
2.9.	33	43	43	53	7
2.10.	34	44	44	54	6
2.11.	35	45	45	55	5
2.12.	36	46	46	56	4
2.13.	37	47	47	57	3
2.14.	38	48	48	58	2
2.15.	39	49	49	59	1
3.1.	Žadatel je mladý začínající zemědělec. ⁱⁱⁱ				15
3.2.	Žadatel je mladý zemědělec. ^{iv}				10
4.	Žadatel je zařazen do přechodného období nebo registrován jako ekologický podnikatel dle zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, neprovozuje současně konvenční výrobu a současně od podání Žádosti o dotaci hospodaří minimálně na 5 ha zemědělské půdy (vedené v LPIS v přechodném období nebo v ekologickém režimu). Kritérium musí být udrženo minimálně po dobu vázanosti projektu na účel.				10
5.	Žadatel předložil v daném kole na daný investiční záměr pouze jednu Žádost. ^v				5
6.	Předmětem projektu je výstavba a/nebo rekonstrukce stavby/staveb a zároveň nedošlo v souvislosti s projektem k vyjmutí parcel/pozemků dotčených touto stavbou/stavbami ze zemědělského půdního fondu. ^{vi}				10
7.	Zaměstnávání mladých zaměstnanců do 40 let. ^{vii}				
7.1.	Podíl je 15 – 20%				1
7.2.	Podíl je 21 – 25%				2
7.3.	Podíl je 26 – 30%				3
7.4.	Podíl je 31 – 35%				4
7.5.	Podíl je 36% a více				5
8.	Celý projekt je realizován v nitrátově zranitelné oblasti. ^{viii}				15
9.	Projekt je realizován v chráněném území dle § 12 (ochrana krajinného rázu a přírodní park) nebo dle §14 (kategorie zvláště chráněných území) zákona č.114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. ^{ix}				5
10.	Součástí výdajů, na které může být poskytnuta dotace, je výstavba nebo rekonstrukce jímky mimo nitrátově zranitelnou oblast a zároveň k datu podání Žádosti o proplacení bude celková skladovací kapacita areálu farmy odpovídat minimálně šestiměsíční předpokládané produkci kejdy nebo jejího tekutého podílu, močůvky a hnojuvky. Pokud bude sloužit jímka pro odpadní vody z dojírny/stáje, musí kapacitně odpovídat min. čtyřměsíční předpokládané produkci odpadních vod. ^x				10
11.	Míra nezaměstnanosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve kterém bude místo realizace projektu. ^{xi}				
11.1.	Míra nezaměstnanosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve kterém je projekt realizován, je 100,1 – 125 % průměrné míry nezaměstnanosti v ČR				2

11.2.	Míra nezaměstnanosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve kterém je projekt realizován, je 125,1 - 150 % průměrné míry nezaměstnanosti v ČR	4
11.3.	Míra nezaměstnanosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve kterém je projekt realizován, je více než 150 % průměrné míry nezaměstnanosti v ČR	6
12.	Projekt je realizován v regionu se soustředěnou podporou státu na roky 2010 – 2013 v souladu s přílohou k usnesení vlády ze dne 22. února 2010 č. 141 ^{xiii}	3
13.	Výše výdaje/ů, ze kterého/kterých je stanovena dotace, u každého kódu (případně nižší úrovně výdaje) činí:	
13.1.	maximálně 65 % z maximální hodnoty výdaje, na který může být poskytnuta dotace ^{xiii} dle přílohy č. 5 Pravidel	10
13.2.	65,1 – 75 % z maximální hodnoty výdaje, na který může být poskytnuta dotace ^{xiii} dle přílohy č. 5 Pravidel	8
13.3.	75,1 – 85 % z maximální hodnoty výdaje, na který může být poskytnuta dotace ^{xiii} dle přílohy č. 5 Pravidel	5
14.	Žadatel v rámci výdajů, ze kterých je stanovena dotace ^{xiv} , uplatňuje:	
14.1.	minimálně 50 % výdajů v kódu 005 Jímky a/nebo 006 Hnojiště.	15
14.2.	minimálně 70 % výdajů v kódu 005 Jímky a/nebo 006 Hnojiště.	25
14.3.	pouze kód 005 Jímky a/nebo 006 Hnojiště. ^{xv}	35
15.	Žadateli dosud nebyl schválen k poskytnutí dotace z PRV žádný projekt v záměru I.1.1.1a (v období 2007-2013). ^{xvi}	7
16.1.	Žadatel chová v období od registrace Žádosti o dotaci do podání Žádosti o proplacení v průměru minimálně 0,3 DJ na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy. ^{xvii}	5
16.2.	Žadatel chová v období od registrace Žádosti o dotaci do podání Žádosti o proplacení v průměru minimálně 0,4 DJ na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy. ^{xviii}	10
16.3.	Žadatel chová v období od registrace Žádosti o dotaci do podání Žádosti o proplacení v průměru minimálně 0,5 DJ na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy. ^{xix}	15

Zdroj: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ [online], 2013b; vlastní úprava